

Eiropas Savienības
Padome

Briselē, 2023. gada 7. jūlijā
(OR. en)

11624/23

**Starpiestāžu lieta:
2023/0234(COD)**

ENV 826
COMPET 739
SAN 448
MI 600
IND 374
CONSOM 267
ENT 158
FOOD 57
AGRI 383
CODEC 1320

PRIEKŠLIKUMS

Sūtītājs:	Eiropas Komisijas ģenerālsekretāre, parakstījusi direktore <i>Martine DEPREZ</i>
Saņemšanas datums:	2023. gada 6. jūlijs
Saņēmējs:	Eiropas Savienības Padomes ģenerālsekretāre <i>Thérèse BLANCHET</i>
K-jas dok. Nr.:	COM(2023) 420 final
Temats:	Priekšlikums - EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES DIREKTĪVA, ar ko groza Direktīvu 2008/98/EK par atkritumiem

---

Pielikumā ir pievienots dokuments COM(2023) 420 *final*.

Pielikumā: COM(2023) 420 *final*

Briselē, 5.7.2023.
COM(2023) 420 final

2023/0234 (COD)

Priekšlikums

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES DIREKTĪVA,

ar ko groza Direktīvu 2008/98/EK par atkritumiem

(Dokuments attiecas uz EEZ)

{SEC(2023) 420 final} - {SWD(2023) 420 final} - {SWD(2023) 421 final} -
{SWD(2023) 422 final}

PASKAIDROJUMA RAKSTS

1. PRIEKŠLIKUMA KONTEKSTS

• Priekšlikuma pamatojums un mērķi

Eiropas Zaļajā kursā¹ un aprites ekonomikas rīcības plānā² pausts aicinājums pastiprināt un paātrināt ES un dalībvalstu rīcību, lai nodrošinātu tekstilrūpniecības un pārtikas nozaru vidisko ilgtspēju, jo tās ir visresursietilpīgākās nozares, kas rada būtisku negatīvu ārējo ietekmi uz vidi un kurās finansējuma un tehnoloģiju nepilnības kavē pāreju uz aprites ekonomiku un dekarbonizāciju. Pārtikas un tekstilizstrādājumu nozare ir attiecīgi pirmā un ceturtā resursietilpīgākā nozare³, kas ne pilnībā atbilst ES atkritumu apsaimniekošanas pamatprincipiem, kuri noteikti atkritumu apsaimniekošanas hierarhijā un saskaņā ar kuriem prioritāte jāpiešķir atkritumu rašanās novēršanai, kam seko sagatavošana atkalizmantošanai un reciklēšanai. Ņemot vērā uzņemtas saistības, šajā priekšlikumā grozīt Atkritumu pamatdirektīvu (APD)⁴ galvenā uzmanība pievērsta divām resursietilpīgām nozarēm: tekstilizstrādājumiem un pārtikai ar šādiem vispārējiem mērķiem:

- samazināt ar tekstilatkritumu apsaimniekošanu saistīto ietekmi uz vidi un klimatu, uzlabot vides kvalitāti un sabiedrības veselību saskaņā ar atkritumu hierarhiju,
- samazināt pārtikas sistēmu ietekmi uz vidi un klimatu, kas saistīta ar pārtikas izšķērdēšanu. Pārtikas izšķērdēšanas novēršana veicinātu arī nodrošinātību ar pārtiku.

Tekstilatkritumi

Neraugoties uz to, ka atkritumu rašanās novēršana ir viens no galvenajiem APD mērķiem un īstenošanas centieniem valsts līmenī, tostarp privātā sektora dalībnieku centieniem, vispārējā atkritumu rašanās turpina pieaugt, un ir vērojama tikai relatīva atkritumu rašanās atsaistīšana no ekonomiskās izaugsmes⁵. Šo tendenci attiecībā uz kopējiem atkritumiem var novērot arī attiecībā uz tekstilatkritumiem. Tomēr to saasina tā dēvētā “ātrā mode”, ko raksturo biežāka modes kolekciju laišana tirgū⁶ ar zemas cenas precēm, kas neinternalizē vides ārējos faktorus⁷, mudina pircējus iepirkties impulsīvi un stimulē iegādāties vairāk apģērba⁸. Palielinoties tekstilizstrādājumu patēriņam, pieaug arī tekstilatkritumu apjoms. Saskaņā ar Kopīgā pētniecības centra (JRC)⁹ veikto pētījumu kopējais tekstilatkritumu apjoms, kas aptver apģērbu un apavu, mājas tekstilizstrādājumu, tehnisko tekstilizstrādājumu un pērcrūpniecības un pirmspatēriņa atkritumus, 2019. gadā bija 12,6 miljoni tonnu (Mt) (10,9 Mt pērcrūpniecības atkritumi un 1,7 Mt pērcrūpniecības un pirmspatēriņa atkritumi). Apģērbu un apavu atkritumi veidoja 5,2 Mt, kas atbilst 12 kg uz vienu ES iedzīvotāju gadā.

¹ Komisijas paziņojums Eiropas Parlamentam, Eiropadomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai par Eiropas zaļo kursu, COM(2019) 640 final.

² Jauns aprites ekonomikas rīcības plāns. Par tīrāku un konkurētspējīgāku Eiropu, COM(2020) 98 final, 11.3.2020.

³ [ES pārkārtošanās plāns \(europa.eu\)](https://ec.europa.eu/eurostat/tgm/table.do?tab=table&init=1&language=en&plugin=1)

⁴ OV L 312, 22.11.2008., 3. lpp.

⁵ Eiropas Vides aģentūra, *Waste prevention in Europe*, 2021, [Waste prevention in Europe — European Environment Agency \(europa.eu\)](https://www.europeanenvironmentagency.eu)

⁶ Lai, O., *What is fast fashion*, Earth.org, 2021, <https://earth.org/what-is-fast-fashion>

⁷ Ieinteresēto personu darbseminārs.

⁸ Eiropas Komisija, Kopīgais pētniecības centrs, 2021, <https://data.europa.eu/doi/10.2760/858144>.

⁹ Eiropas Komisija, Kopīgais pētniecības centrs. *Techno-scientific assessment of the management options for used and waste textiles*. 2023 (izstrādes posmā)

Saskaņā ar Kopīgā pētniecības centra (JRC) pētījumu¹⁰ pašlaik aptuveni 78 % no pēcpatēriņa tekstilatkritumiem, kas attiecas uz apģērbiem un apaviem, mājas tekstilizstrādājumiem un tehniskajiem tekstilizstrādājumiem, netiek savākti atsevišķi un nonāk jauktajos sadzīves atkritumos, kas paredzēti sadedzināšanai vai apglabāšanai poligonos. Šāda resursu ziņā neefektīva atkritumu apsaimniekošana neatbilst atkritumu apsaimniekošanas hierarhijai un rada kaitējumu videi ES un trešās valstīs, radot pārmērīgu siltumnīcefekta gāzu (SEG) emisiju, ūdens patēriņa, piesārņojuma un zemes izmantošanas līmeni. No dalīti savāktajiem tekstilatkritumiem, kas veido tikai 22 % no pēcpatēriņa tekstilatkritumiem, aptuveni 32 % tiek reciklēti ES (aptuveni 20 % ārpus ES) un aptuveni 8 % tiek atkalizmantoti ES (aptuveni 38 % ārpus ES), bet pārējie tiek eksportēti.

APD noteiktais pienākums par atsevišķu savākšanu attiecībā uz tekstilizstrādājumiem stāsies spēkā 2025. gada 1. janvārī. Saskaņā ar dalībvalstu sniegto informāciju tiek lēsts, ka dalītās vākšanas sistēmas un šķirošanas un reciklēšanas infrastruktūras, visticamāk, nebūs gatavas apstrādāt paredzamo papildu savācamo daudzumu. Paredzams, ka šķirošana notiks lielākajā daļā dalībvalstu tuvu atkritumu savākšanas punktiem un lielākā mērogā tajās dalībvalstīs, kurās ir labvēlīgi tirgus apstākļi (piemēram, zemākas atkritumu apsaimniekošanas izmaksas, esošā infrastruktūra un prasmes, kas var tikt palielinātas, reciklēšanas/ražošanas centru un ostu tuvums). Paredzams, ka reciklēšana nenotiks visās valstīs, un, visticamāk, tā notiks reģionos, kas atrodas tuvu tekstilrūpniecības centriem un esošajām infrastruktūras bāzēm.

Tekstilrūpniecības nozare ir resursietilpīga. Gan attiecībā uz izejvielu, gan tekstilizstrādājumu ražošanu lielākā daļa noslogojuma un ietekmes, kas saistīti ar apģērbu, apavu un mājāsaimniecības tekstilizstrādājumu patēriņu ES, rodas citos pasaules reģionos. Tomēr, lai gan lielākā daļa ar ES tekstilizstrādājumu patēriņu saistītā vides noslogojuma rodas trešās valstīs¹¹, tas ietekmē arī ES, jo tā ietekme ir globāla. EVA aplēses liecina, ka 2020. gadā ES patērētā apģērbu, tekstilizstrādājumu un apavu daudzuma saražošanai 80 % primāro izejvielu, 88 % ūdens un 92 % izmantotās zemes, kā arī 73 % SEG emisiju izcelsme ir ārpus ES. Piemēram, SEG emisijas ir globāla parādība, un tās nav ierobežotas ar konkrētām robežām vai reģioniem. Turklāt piegādes ķēdē visā pasaulē bija nodarbināti gandrīz 13 miljoni pilnas slodzes ekvivalenta darbinieku¹². Tāpēc tekstilatkritumu rašanās novēršana, atkalizmantošana un reciklēšana var palīdzēt samazināt nozares ietekmi uz vidi.

Turklāt lietotu apģērbu un sadzīves tekstilatkritumu apsaimniekošanas izmaksas netiek iekļautas jaunu izstrādājumu cenā. Vidēji savākšanas un apstrādes izmaksas būtu aptuveni 12 centu par vienību. Tomēr šīs izmaksas atšķiras atkarībā no izstrādājuma veida, jo to izstrādājumu, kuros ir apvienotas dažādi tekstilšķiedru veidi un kuros ir aizturelementi (piemēram, pogas un rāvējslēdzēji), apstrāde izmaksā dārgāk, bet to izstrādājumu, kuros ir tikai viena veida šķiedras bez aizturelementiem, piemēram, t-kreklu, izmaksas ir mazākas. Ņemot vērā to, ka tekstilatkritumi pašlaik tiek apglabāti lielos apjomos kā atkritumu atlikas, apglabāšanas izmaksas un apglabāšanas ārējie vides faktori, tostarp emisijas no sadedzināšanas un apglabāšanas poligonos, arī netiek internalizēti. Citi ārējie faktori jo īpaši ietver to tekstilatkritumu ietekmi uz vidi un sociālo ietekmi, kurus eksportē uz trešām valstīm, maskējot to ar atkalizmantošanas nolūkiem, jo īpaši attiecībā uz eksportētajiem nešķīrotajiem tekstilizstrādājumiem, no kuriem liela daļa nonāk (nelegālās) izgāztuvēs.

¹⁰ Eiropas Komisija, Kopīgais pētniecības centrs. *Techno-scientific assessment of the management options for used and waste textiles*. 2023 (izstrādes posmā).

¹¹ Eiropas Vides aģentūra, 2019,

¹² EVA. *Textiles and the environment: the role of design in Europe's circular economy* (2022). Ar to var iepazīties šeit: <https://www.eea.europa.eu/publications/textiles-and-the-environment-the>.

Tekstilpreču un tekstilatkritumu sadrumstalotās definīcijas rada administratīvo slogu un šķēršļus pārrobežu pārvadājumiem. Atšķirīgi politikas un regulējuma signāli katrā dalībvalstī un informācijas trūkums (piemēram, par izejvielu kvalitāti) kavē reciklēšanas rūpniecības un atkalizmantošanas palielināšanu un traucē vienotā tirgus vienlīdzīgus konkurences apstākļus, turklāt tekstilizstrādājumu reciklēšana ir sarežģīta, jo tekstilatkritumu sastāvs ir atšķirīgs. Tas ne tikai kavē pāreju uz aprites ekonomiku tekstilizstrādājumu nozarē, bet arī kavē kvalitatīvu darbavietu un pievienotās vērtības radīšanu ES. Nepietiekamā šķirošanas un reciklēšanas infrastruktūra, visticamāk, novedīs pie tā, ka tekstilizstrādājumi netiks apstrādāti saskaņā ar atkritumu hierarhiju pat tad, kad pienākums tos vākt atsevišķi stāsies spēkā. Ražošana ar zemu pievienoto vērtību galvenokārt notiek trešās valstīs. Importēto tekstilatkritumu ražošana un apglabāšana rada ievērojamu negatīvu ietekmi uz sabiedrību vietējā, reģionālā un globālā līmenī¹³.

Tāpēc šā priekšlikuma īpašie mērķi attiecībā uz tekstilatkritumiem ir uzlabot tekstilatkritumu apsaimniekošanu saskaņā ar APD noteikto “atkritumu hierarhiju”¹⁴, piešķirot prioritāti atkritumu rašanās novēršanai, tekstilmateriālu sagatavošanai atkalizmantošanai un reciklēšanai, nevis citām reģenerācijas iespējām un apglabāšanai, un īstenot principu “piesārņotājs maksā”. Aprites ekonomikas rīcības plānā (CEAP)¹⁵ un ES Ilgtspējīgas un aprites tekstilrūpniecības stratēģijā (“Tekstilrūpniecības stratēģija”)¹⁶ aicināts pastiprināt un paātrināt ES un dalībvalstu rīcību, lai novērstu tekstilatkritumu rašanos un uzlabotu tekstilrūpniecības aprites principu, jo tā ir resursietilpīga nozare, kas rada ievērojamu negatīvu ārējo ietekmi uz vidi un kurā finanšu un tehnoloģiju trūkumi kavē virzību uz pāreju uz aprites ekonomiku.

Pārtikas atkritumi

Pārtikas atkritumi ir viens no lielākajiem neefektivitātes avotiem lauksaimniecības un pārtikas ķēdē. Tas jo īpaši rada negatīvu ietekmi uz vidi un klimatu. Pārtikas patēriņš ir galvenais ES patēriņa ietekmes uz vidi¹⁷ un bioloģisko daudzveidību¹⁸ faktors.

Izmetot pārtiku, visa tajā ieguldītā enerģija un resursi, kā arī to ietekme uz vidi, piemēram, SEG emisijas, kas uzkrājas pārtikas ķēdē, joprojām materializējas, bet nedod nekādu labumu cilvēku uzturā. Pārstrādāta, transportēta un pagatavota pārtika, kas pēc tam tiek izmesta patēriņa posmā, rada lielāku ietekmi uz vidi nekā neapstrādāti pārtikas produkti, kas tiek zaudēti lauku saimniecībā. ES 2020. gadā¹⁹ radušies 58,5 miljoni tonnu pārtikas atkritumu radīja 252 miljonu tonnu CO2 ekvivalenta emisiju²⁰. Tas atbilst 16 % no ES pārtikas sistēmas

¹³ Fonds “Ellen Mac Arthur Foundation”, 2017, <https://ellenmacarthurfoundation.org/a-new-textiles-economy>.

¹⁴ Atkritumu hierarhija ir galvenais APD jēdziens, kas nosaka prioritāšu secību atkritumu apsaimniekošanā un apglabāšanā: Vispirms atkritumu rašanās novēršana (tostarp atkalizmantošana), pēc tam — atkritumu apsaimniekošanas darbības: sagatavošana atkalizmantošanai, reciklēšana, reģenerācija un, visbeidzot, apglabāšana. To īsteno, izmantojot īpašus noteikumus un darbības mērķus, piemēram, nosakot dalītās savākšanas pienākumus un mērķus atkritumu rašanās novēršanai, reciklēšanai vai novirzīšanai no poligoniem.

¹⁵ COM(2020) 98 final.

¹⁶ COM(2022) 141 final.

¹⁷ Sanyé Mengual, E. and Sala, S., 2023. *Consumption Footprint and Domestic Footprint: Assessing the environmental impacts of EU consumption and production*.

¹⁸ Sanyé-Mengual, E., Biganzoli, F., Valente, A., Pfister, S., & Sala, S. (2023). *What are the main environmental impacts and products contributing to the biodiversity footprint of EU consumption? A comparison of life cycle impact assessment methods and models*.

¹⁹ https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/env_wasfw/default/table?lang=en

²⁰ Aprēķināts, izmantojot patēriņa ietekmes metodoloģiju, kas aprakstīta šajā publikācijā: Eiropas Komisija, Kopīgais pētniecības centrs, Sanyé Mengual, E., Sala, S., *Consumption footprint and*

kopējās SEG ietekmes. Pārtikas izšķērdēšana arī rada nevajadzīgu spiedienu uz ierobežotajiem dabas resursiem. Piemēram, pārtikas ražošanai patērētais ūdens daudzums, kas galu galā tiek izšķiests, ir 342 miljardi m³ ūdens ekvivalenta²¹, kas atbilst 12 % no ES pārtikas ražošanas un patēriņa kopējās ietekmes. Pārtikas izšķērdēšana rada arī 16 % no zemes izmantošanas darbību radītās ietekmes uz augsni²², savukārt ietekme uz jūras eitrofikāciju ir 15 % no kopējās ietekmes^{23,24}.

Attiecībā uz ekonomiskajām sekām 58,5 Mt pārtikas atkritumu tirgus vērtība tiek lēsta 132 miljardu EUR apmērā²⁵. Šīs izmaksas ietver ne tikai pārtikas apritē iesaistīto uzņēmēju zaudētos resursus katrā pārtikas piegādes ķēdes posmā, bet arī mājsaimniecību nevajadzīgos izdevumus. Turklāt pārtikas atkritumu savākšanas un apstrādes izmaksas tiek lēstas vēl 9,3 miljardu EUR apmērā²⁶.

Pārtikas izšķērdēšanai ir nozīmīgas sociālas sekas. Tās rezultātā tiek lieki tērēti resursi, kurus varētu izmantot citādi. Pārtikas izdevumu (lauksaimniecības pārtika un pārtikas pakalpojumi) vidējais īpatsvars kopējos mājsaimniecību izdevumos ES ir aptuveni 19 %²⁷. Ņemot vērā pieaugošās problēmas saistībā ar nodrošinātību ar pārtiku, lietošanai uzturā derīgas pārtikas izmešana tā vietā, lai nodotu šo pārtiku tiem, kam tā nepieciešama, tostarp ar pārtikas ziedojumiem, arī ir neizmantota iespēja. Lai gan Eiropā pārtikas pieejamība ir nodrošināta, arvien vairāk ES iedzīvotāju ir nobažījušies par pārtikas pieejamību cenas ziņā: 32,6 miljoni cilvēku katru otro dienu nevar atļauties maltīti ar gaļu, zivīm, vistas gaļu vai līdzvērtīgu veģetāru ēdienu²⁸. Visbeidzot, daudzi patērētāji pārtikas izšķērdēšanā saredz būtisku ētisku problēmu²⁹.

Šajā kontekstā ES un tās dalībvalstis ir apņēmušās sasniegt 12.3. ilgtspējīgas attīstības mērķi (IAM) — līdz 2030. gadam uz pusi samazināt pārtikas izšķērdēšanu pasaulē uz vienu iedzīvotāju mazumtirdzniecības un patērētāju līmenī un samazināt pārtikas zudumus ražošanas un piegādes ķēdēs, tostarp zudumus pēc novākšanas.

---

domestic footprint: assessing the environmental impacts of EU consumption and production: life cycle assessment to support the European Green Deal, Eiropas Savienības Publikāciju birojs, 2023, <https://data.europa.eu/doi/10.2760/218540>.

²¹ Mērvienība m³ — pasaules ekvivalents ir kubikmetrs, ko vidēji patērē visā pasaulē. Vidējais rādītājs attiecas uz vidējo svērto patēriņu un tādējādi atspoguļo vietas, kurās pašlaik patērē ūdeni.

²² Novērtēts, ņemot vērā ietekmi uz četrām augsnes īpašībām: biotisko produkciju, erozijas noturību, gruntsūdeņu reģenerāciju un mehānisko filtrāciju, kā izklāstīts: *De Laurentiis, V., Secchi, M., Bos, U., Horn, R., Laurent, A. and Sala, S., Soil quality index: Exploring options for a comprehensive assessment of land use impacts in LCA, Journal of Cleaner Production*, 215, 63.-74. lpp., 2019.

²³ Patēriņa pēda aptver Vidiskās pēdas 16 ietekmes kategorijas (Eiropas Komisija, 2021), tostarp saldūdens eitrofikāciju, ko galvenokārt izraisa fosfora emisijas.

²⁴ OV L 471, 30.12.2021, 1.–396. lpp.

²⁵ Eurostat, 2022 (skatīt 92. piezīmi, 32. lpp.).

²⁶ *Manfredi, S., & Cristobal, J., Towards more sustainable management of European food waste: Methodological approach and numerical application. Waste Management and Research*, 34(9), 957–968, 2016, <https://doi.org/10.1177/0734242X16652965>.

²⁷ Eiropas Komisija, Lauksaimniecības un lauku attīstības ģenerāldirektorāts, *EU agricultural outlook for markets, income and environment 2022-2032*, Eiropas Savienības Publikāciju birojs, 2023, 43. lpp. <https://data.europa.eu/doi/10.2762/29222>. Piezīme. Ļoti nelielas novirzes (mazāk nekā 1 %), jo izmantota nedaudz atšķirīgs MAGNET pamatscenārijs.

²⁸ Eurostat, 2022. gada oktobris. *Living conditions in Europe - material deprivation and economic strain - Statistics Explained*

²⁹ vajadzība nodrošināt piekļuvi pārtikai un solidaritāti pārtikas piegādes ķēdē ir uzsvērtā arī Eiropas pilsoņu paneldiskusijas ieteikumos par pārtikas izšķērdēšanu. Pilnu ieteikumu kopumu skatīt ietekmes novērtējuma ziņojuma 16. pielikumā.

ES ir īstenojusi īpašu rīcības plānu pārtikas zudumu un izšķērdēšanas samazināšanai, kas ietver gan regulatīvus, gan neregulatīvus pasākumus, sākotnēji kā daļu no 2015. gada aprites ekonomikas rīcības plāna, bet kopš 2020. gada — saskaņā ar ES stratēģiju “No lauka līdz galdam”³⁰. Šādi rīkojoties, Komisijas mērķis ir ne tikai noteikt skaidrus pienākumus dalībvalstīm attiecībā uz pārtikas izšķērdēšanas samazināšanu, bet arī radīt tādu politisko vidi, kas atbalsta dalībvalstis efektīvas rīcības īstenošanā.

2018. gadā pārskatītajā APD ir noteikts, ka dalībvalstīm ir jāsigatavo īpašas pārtikas izšķērdēšanas novēršanas programmas saskaņā ar atkritumu hierarhiju. Tā paredz, ka dalībvalstīm jāsamazina pārtikas izšķērdēšanas apjoms katrā pārtikas piegādes ķēdes posmā, jāuzrauga pārtikas izšķērdēšanas apjoms un jāziņo par sasniegto progresu. Komisija 2019. gadā pieņēma vienotu pārtikas izšķērdēšanas mērīšanas metodoloģiju³¹, kas izmantojama kā pamats pārtikas izšķērdēšanas uzraudzībai ES mērogā.

Lai atbalstītu dalībvalstu rīcību, Komisija kopš 2015. gada ir uzņēmusies iniciatīvas, lai precizētu un saskaņotu attiecīgos tiesību aktus (piemēram, ES pamatnostādņu par pārtikas ziedošanu pieņemšana³², kam sekoja grozījumi pārtikas higiēnas noteikumos, lai veicinātu drošu pārtikas ziedošanas praksi, kā arī ES pamatnostādnes attiecībā uz tādas pārtikas izmantošanu barībā, kas vairs nav paredzēta lietošanai pārtikā³³). No 2016. gada Komisija ir izveidojusi arī daudzpusēju ieinteresēto personu forumu — ES forumu par pārtikas zudumiem un pārtikas izšķērdēšanu³⁴ (*FLW*), lai atbalstītu visus dalībniekus pārtikas izšķērdēšanas novēršanas pasākumu noteikšanā, dalītos ar paraugpraksi un novērtētu progresu. Tā ir arī pieņēmusi savus rezultātus (piemēram, ieteikumus rīcībai pārtikas izšķērdēšanas novēršanas jomā³⁵) un atbalstījusi ES līmenī veikto darbu, lai uzlabotu datumu marķēšanas³⁶ praksi. Paraugprakses un risinājumu apmaiņu pārtikas izšķērdēšanas mazināšanai visā ES veicina arī digitālais ES Pārtikas zudumu un pārtikas izšķērdēšanas novēršanas centrs.³⁷ Izmēģinājuma projektā *RESTwithEU*³⁸ tiek novērtēti un ieteikti digitālie rīki pārtikas izšķērdēšanas samazināšanai restorānu nozarē. Patērētāju uzvedības izmaiņu atbalstam ir veltīta īpaša platformas apakšgrupa, un līdz 2023. gada jūnija beigām būs pieejams paraugpraksi apkopojums, kas izstrādāts ES izmēģinājuma projektā — Eiropas Patērētāju forums par pārtikas izšķērdēšanu. Lai stiprinātu pierādījumu bāzi pārtikas izšķērdēšanas novēršanai, Kopīgais pētniecības centrs veic pārtikas izšķērdēšanas novēršanas pasākumu efektivitātes novērtēšanu³⁹, izmantojot novērtēšanas sistēmu, ko var izmantot visi dalībnieki. ES pētniecības un inovāciju pamatprogrammas “Apvārsnis 2020”⁴⁰ un pamatprogrammas “Apvārsnis Eiropa”⁴¹ uzaicinājumi iesniegt priekšlikumus piedāvā jaunas iespējas pētniecībai un inovācijai, lai risinātu pārtikas zudumu un izšķērdēšanas problēmu. Citi finansējuma

³⁰ COM(2020) 381 final

³¹ OV L 248, 27.9.2019., 77.–85. lpp.

³² OV C 361, 25.10.2017., 1.–29. lpp.

³³ OV C 133, 16.4.2018., 2.–18. lpp.

³⁴ https://food.ec.europa.eu/safety/food-waste/eu-actions-against-food-waste/eu-platform-food-losses-and-food-waste_en

³⁵ https://food.ec.europa.eu/system/files/2021-05/fs_eu-actions_action_platform_key-rcmnd_en.pdf

³⁶ https://ec.europa.eu/food/safety/food_waste/eu_actions/date_marking_en

³⁷ https://ec.europa.eu/food/safety/food_waste/eu-food-loss-waste-prevention-hub/eu-member-state-page/show/FI

³⁸ <https://restwith.eu/>

³⁹ Eiropas Komisija, Kopīgais pētniecības centrs, *Caldeira, C., Sala, S., De Laurentiis, V., Assessment of food waste prevention actions. Development of an evaluation framework to assess the performance of food waste prevention actions*, Publikāciju birojs, 2019.

⁴⁰ Sk. projektus [CHORIZO](#) un [ToNoWaste](#)

⁴¹ Sk. projektus [FOLOU](#) un [WASTELESS](#)

instrumenti pārtikas izšķērdēšanas novēršanai ir LIFE programma un *InterReg Europe*. Vienotā tirgus programmas ietvaros Komisija sadarbībā ar Eiropas Veselības un digitalizācijas izpildāģentūru (*HaDEA*) piešķir arī dotācijas, lai atbalstītu dalībvalstis un ieinteresētās personas⁴² pārtikas izšķērdēšanas mērījumu uzlabošanā un pārtikas izšķērdēšanas samazināšanas pasākumu īstenošanā.

Daudzi pārtikas apritē iesaistītie uzņēmēji ir veikuši nozīmīgus pasākumus, lai samazinātu pārtikas izšķērdēšanu un uzlabotu resursu efektivitāti. Saskaņā ar ES Rīcības kodeksu par atbildīgu pārtikas ražošanas un tirdzniecības praksi⁴³ pārtikas pārstrādātāji un mazumtirgotāji ir uzņēmušies konkrētas saistības samazināt pārtikas izšķērdēšanu savā darbībā un visā piegādes ķēdē.

Neraugoties uz šiem pasākumiem un pieaugošo izpratni par pārtikas izšķērdēšanas negatīvo ietekmi un sekām, ES un dalībvalstu līmenī pieņemtajām politiskajām saistībām un ES pasākumiem, kas īstenoti kopš 2015. gada *CEAP*, pārtikas atkritumu veidošanās nav pietiekami samazinājusies, lai panāktu būtisku progresu 12.3. mērķa sasniegšanā. Neraugoties uz spēkā esošajām juridiskajām saistībām, kas noteiktas APD, un Komisijas atbalsta pasākumiem, ES dalībvalstīs līdz šim veiktie pasākumi ir atšķirīgi un nav ļāvuši ievērojami samazināt pārtikas izšķērdēšanu.

Tāpēc mērķrādītāju noteikšana ir vajadzīgais nākamais solis. Šā priekšlikuma konkrētie mērķi ir šādi: pirmkārt, noteikt dalībvalstīm skaidru atbildību par pārtikas izšķērdēšanas samazināšanas paātrināšanu visā pārtikas piegādes ķēdē un mājāsaimniecībās to attiecīgajās teritorijās, tādējādi sniedzot būtisku ieguldījumu 12.3. ilgtspējīgas attīstības mērķrādītāja sasniegšanā, un, otrkārt, nodrošināt pietiekamu un konsekventu visu dalībvalstu reakciju pārtikas izšķērdēšanas samazināšanā, kas atbilstu pasākumiem, kurus veikušas līderpozīcijās esošās valstis.

Tādējādi katrai dalībvalstij būtu jāveic vērienīgi pasākumi, ieviešot visefektīvākos pasākumus, kas pielāgoti konkrētajai valsts situācijai, un ar mērķi atbalstīt patērētāju uzvedības izmaiņas, kā arī stiprināt darbību koordināciju starp aktoriem visā pārtikas vērtību ķēdē, kā arī ar citiem relevantiem aktoriem (piemēram, akadēmiskajām aprindām, NVO, finanšu iestādēm, sociālās ekonomikas dalībniekiem u. c.).

Turklāt pēc Konferences par Eiropas nākotni pārtikas izšķērdēšana tika izvēlēta par pirmo tematu Eiropas pilsoņu paneļdiskusijām. Pilsoņu paneļdiskusiju ieteikumi atbalstīs Komisijas darbu un palīdzēs dalībvalstīm izstrādāt valsts stratēģijas un rīcības plānus, lai novērstu pārtikas izšķērdēšanu.

- **Saskanība ar spēkā esošajiem noteikumiem konkrētajā politikas jomā**

Ierosinātais grozījums ir saskaņā ar APD 11. panta 1. punktu, kas nosaka, ka dalībvalstīm līdz 2025. gada 1. janvārim ir jāievieš dalīta tekstilizstrādājumu savākšana. Ar priekšlikumu tiek ieviesta ražotāja paplašināta atbildība (*extended producer responsibility* — *EPR*) un citi politikas pasākumi, kuru mērķis ir atbalstīt vajadzīgo finansējumu un saskaņot informāciju un pieejas saistībā ar savākšanas, šķirošanas, atkalizmantošanas, sagatavošanas atkalizmantošanai un reciklēšanas infrastruktūru, kas būs nepieciešama, tiklīdz dalītās vākšanas pienākums būs stājies spēkā.

---

⁴² Piemērs: [HaDEA 2022. gada uzaicinājums iesniegt priekšlikumus, lai palīdzētu ieinteresētajām personām veikt pasākumus cīņā pret pārtikas izšķērdēšanu](#)

⁴³ Eiropas Komisija, Pārtikas nekaitīgums, *EU Code of Conduct on Responsible Food Business and Marketing Practices*, 2021

Saskaņā ar APD 9. panta 6. punktu Komisijai līdz 2023. gada 31. decembrim ir jāizskata dalībvalstu sniegtie dati par pārtikas izšķērdēšanu, lai apsvērtu iespēju noteikt Savienības mēroga pārtikas izšķērdēšanas samazināšanas mērķi, kas jāsasniedz līdz 2030. gadam, un jāiesniedz ziņojums Eiropas Parlamentam un Padomei, vajadzības gadījumā pievienojot tiesību akta priekšlikumu. Nosakot mērķus, būtu jāpastiprina pašreizējie APD 9. panta 1. punkta noteikumi, kas paredz, ka dalībvalstīm jāveic pasākumi pārtikas izšķērdēšanas samazināšanai visā pārtikas piegādes ķēdē.

- **Saskanība ar citām Savienības politikas jomām**

ES tekstilizstrādājumu stratēģija attiecas uz tekstilizstrādājumu ražošanu un patēriņu, vienlaikus atzīstot tekstilizstrādājumu nozares nozīmi. Tajā ir izklāstīts redzējums par tekstilizstrādājumiem līdz 2030. gadam, kurā izvirzīts mērķis, proti, panākt, lai tekstilizstrādājumi ilgi kalpotu un būtu reciklējami, lielā mērā izgatavoti no reciklētām šķiedrām, bez bīstamām vielām un ražoti, ievērojot darba un sociālās tiesības un vides aizsardzības prasības, un norādīts, ka ir vajadzīga ražotāja atbildība visā vērtību ķēdē, pietiekamas jaudas inovatīvai šķiedru reciklēšanai, bioloģiski risinājumi un tekstilizstrādājumu sadedzināšanas un izgāztuvju samazināšana līdz minimumam. Attiecībā uz atkritumu apsaimniekošanu īpaši svarīgi ir tas, ka ES tekstilizstrādājumu stratēģijā ir paziņots par saskaņotiem ES noteikumiem par EPR tekstilizstrādājumiem un par ekonomiskiem stimuliem, lai ražojumus padarītu ilgtspējīgākus ("maksu ekomodulācija"). Turklāt tajā uzsvērts Komisijas mērķis risināt problēmas, kas saistītas ar tekstilatkritumu eksportu, un veicināt pienācīgas kvalitātes nodarbinātību visā pasaulē, lai panāktu taisnīgu pārkārtošanos pasaulē un ilgtspējīgu atveseļošanos⁴⁴.

Šīs iniciatīvas mērķis ir arī veicināt aprites ekonomikas rīcības plāna mērķa sasniegšanu, proti, līdz 2030. gadam ievērojami samazināt kopējo radīto atkritumu daudzumu un uz pusi samazināt atlikušo (nereciklēto) sadzīves atkritumu daudzumu. Pārskatot Iepakojuma un izlietotā iepakojuma direktīvu (*PPWD*), tiks izvirzīts mērķis samazināt izlietotā iepakojuma atkritumu rašanos. Kopā šī iniciatīva un *PPWD* pārskatīšana risinās vairāk nekā 65 % no visiem radītajiem sadzīves atkritumiem (iepakojums, pārtikas atkritumi un tekstilatkritumi), tādējādi veicinot APD un Eiropas Zaļā kursa vispārējā mērķa sasniegšanu.

Komisijas priekšlikums regulai par atkritumu pārvaldījumiem (*WSR*)⁴⁵ tika pieņemts 2021. gada 17. novembrī, un šā priekšlikuma pieņemšanas laikā sarunas par to vēl turpinās. Tā mērķis ir nodrošināt, lai ES neeksportētu savas atkritumu problēmas uz trešām valstīm, un veicināt sūtījumus reciklēšanai, vienlaikus atturot no sūtījumiem apglabāšanai. Pasākumi ietver kritērijus, lai labāk nošķirtu jauktus un nejauktus atkritumus, kā arī lietotas un nolietotas preces, kurus var noteikt tekstilizstrādājumiem. Tiek ierosināts arī stingrāks eksporta režīms uz trešām valstīm, kas nav ESAO dalībvalstis, kā arī pienākums revidēt reģenerācijas iekārtu darbību trešās valstīs. Visbeidzot, tiek ierosināti pasākumi, lai pastiprinātu centienus īstenot atkritumu pārvaldīšanas noteikumus, tostarp attiecībā uz tekstilatkritumiem. Veiktajā novērtējumā ir ņemta vērā *WSR* priekšlikuma ietekme. Turklāt pasākumos, kas attiecas uz materiālu sūtījumiem (2.6. un 2.9. pasākums), ir nošķirti tekstilizstrādājumi, kas paredzēti atkalizmantošanai un vairs nav atkritumi (un tāpēc uz tiem neattiecas *WSR*), un tekstilizstrādājumi, kas ir atkritumi, attiecībā uz kuriem priekšlikumā minētie pasākumi ir tieši minēti.

---

⁴⁴ COM(2022) 66 final.

⁴⁵ COM(2021) 709 final.

Ierosinātā Ilgtspējīgu ražojumu ekodizaina regula (ESPR)⁴⁶ izveidos sistēmu, nosakot ekodizaina prasības konkrētām ražojumu grupām, lai būtiski uzlabotu to aprites, energoefektivitātes un citus vides ilgtspējas aspektus. Ekodizaina prasības var būt ļoti svarīgas atkritumu rašanās novēršanai un augstas kvalitātes reciklēšanai, jo tās var uzlabot ražojumu izturību, labojamību, reciklējamību un reciklēto materiālu saturu. Šādu prasību izstrāde var kalpot arī par pamatu saskaņotu finanšu iemaksu noteikšanai *EPR* shēmās. Paredzams, ka ekodizaina prasības tekstilizstrādājumiem tiks ieviestas līdz 2025. vai 2026. gadam. Papildus jaunu ekodizaina prasību ieviešanai ar *ESPR* tiks ieviesti pasākumi, lai novērstu nepārdoto patēriņa preču iznīcināšanu. Pirmkārt, tajā ierosināts ieviest prasību lielajiem uzņēmumiem publiski atklāt informāciju par to, cik un kāda veida nepārdotu patēriņa preču tie izmet. Šis pasākums ir paredzēts, lai mazinātu šādas prakses ietekmi uz reputāciju, vienlaikus paredzot arī uzlabot pierādījumu bāzi par to, cik lielā mērā tiek iznīcinātas nepārdotas patēriņa preces. Otrkārt, *ESPR* ietvers pilnvarojumu pieņemt deleģētos aktus, ar kuriem aizliedz nepārdotu patēriņa preču konkrētu grupu, piemēram, tekstilizstrādājumu, iznīcināšanu, ņemot vērā informāciju, kas iegūta no vispārējā informācijas atklāšanas pienākuma. Citas svarīgas Savienības politikas jomas ir Regula par tekstilizstrādājumu marķēšanu⁴⁷ un Regula par ķīmikāliju reģistrēšanu, vērtēšanu, licencēšanu un ierobežošanu (*REACH*)⁴⁸.

Juridiski saistoši pārtikas izšķērdēšanas samazināšanas mērķrādītāji palīdz sasniegt vairākus citus ES politikas mērķus, proti, samazināt SEG emisijas, tādējādi veicinot ES mērķi panākt klimatneitralitāti līdz 2050. gadam un mērķi līdz 2030. gadam panākt siltumnīcefekta gāzu emisiju neto samazinājumu vismaz par 55 %, kā noteikts 2030. gada klimata mērķrādītāja plānā⁴⁹. Pārtikas izšķērdēšanas samazināšana veicina arī ilgtspējīgāku zemes izmantošanu, samazina jūras eutrofikāciju un ūdens trūkumu, kas ir saskaņā ar stratēģijā “No lauka līdz galdam” izvirzīto mērķi izveidot ilgtspējīgu pārtikas sistēmu.

Stratēģijā ir paredzēts noteikt pārtikas izšķērdēšanas līmeņu atskaites punktu, ņemot vērā dalībvalstu iesniegtos jaunus datus, un noteikt juridiski saistošus mērķus, lai līdz 2023. gadam samazinātu pārtikas izšķērdēšanu visā ES.

Bioekonomikas stratēģijā⁵⁰ aicināts veikt pasākumus, lai atkalizmantotu, samazinātu un reciklētu bioatkritumu plūsmas. Pārtikas izšķērdēšanas samazināšana veicina stratēģijas pamatprincipu, piemēram, aprites ekonomikas, biomasas izmantošanas dažādos līmeņos un atkritumu hierarhijas piemērošanas, īstenošanu.

2022. gada februārī publicētajā Tūrisma nozares pārkārtošanās plānā⁵¹ starp galvenajiem pasākumiem ir uzsvērts pārtikas izšķērdēšanas samazinājums viesmīlības nozarē. Dalībvalstis 2022. gada decembrī pieņēma Padomes secinājumus par Eiropas Tūrisma programmu 2030. gadam⁵², aicinot Komisiju un dalībvalstis atbalstīt tūrisma pakalpojumu aprites uzlabošanu, tostarp pārtikas izšķērdēšanas samazināšanu.

Visbeidzot, pārtikas izšķērdēšana ir atzīta par vienu no galvenajiem faktoriem, kas ietekmē nodrošinātību ar pārtiku gan no piedāvājuma, gan pieprasījuma puses⁵³. Pārtikas

⁴⁶ COM(2022) 142 final.

⁴⁷ OV L 272, 18.10.2011., 1. lpp.

⁴⁸ OV L 396, 30.12.2006., 1. lpp.

⁴⁹ COM(2020) 562 final.

⁵⁰ COM(2012) 060 final

⁵¹ <https://op.europa.eu/lv/publication-detail/-/publication/404a8144-8892-11ec-8c40-01aa75ed71a1>

⁵² <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-15441-2022-INIT/lv/pdf>.

⁵³ SWD(2023) 4 final, Pārtikas nodrošinājuma faktori.

izšķērdēšanas samazināšana var veicināt pārtikas sistēmu noturību un pārtikas nodrošinājumu kopumā, uzlabojot piegādes ķēdes efektivitāti un produktivitāti, kā arī pārtikas pieejamību cenas ziņā. Palielinot pārtikas sistēmu efektivitāti un atbalstot patērētāju uzvedības maiņu, lai izvairītos no pārtikas nevajadzīgas izmešanas, būtu iespējams pabarot lielāku cilvēku skaitu ar tādu pašu pārtikas produkciju. Tāpēc pārtikas izšķērdēšanas samazināšana var palīdzēt apmierināt paredzamo pieaugošo pieprasījumu pēc pārtikas, vienlaikus nodrošinot, ka mūsu pārtikas sistēma darbojas planētas robežās. Turklāt pārtikas zudumu un izšķērdēšanas samazināšana varētu veicināt pārtikas cenu samazināšanos, tādējādi potenciāli uzlabojot ekonomisku pārtikas pieejamību.

2. JURIDISKAIS PAMATS, SUBSIDIARITĀTE UN PROPORCIONALITĀTE

• Juridiskais pamats

Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD)⁵⁴ 192. pants pilnvaro ES rīkoties vides politikas jomā, lai saglabātu, aizsargātu un uzlabotu vides kvalitāti, aizsargātu cilvēku veselību, veicinātu dabas resursu piesardzīgu un racionālu izmantošanu un sekmētu pasākumus starptautiskā līmenī, lai risinātu reģionālas vai pasaules mēroga vides problēmas.

Ar priekšlikumu tiek ierosināts mērķorientēti grozīt Direktīvu 2008/98/EK par atkritumiem (APD), kas ir vienīgais juridiskais instruments, kurš reglamentē tekstilatkritumu rašanās novēršanu un apsaimniekošanu ES, un tas pamatojas uz LESD 192. panta 1. punktu. Lai gan ir vairāki tiesību akti, kas reglamentē tekstilizstrādājumus (piemēram, *REACH*, Tekstilizstrādājumu marķēšanas regula), APD ir vienīgais juridiskais instruments, kas reglamentē visus tekstilatkritumu apsaimniekošanas aspektus, tostarp īpašus pienākumus nodrošināt atsevišķu savākšanu, apstrādi un ziņošanas prasības.

Mērķorientētie APD grozījumi balstās uz šīm spēkā esošajām prasībām, lai novērstu konstatētos regulatīvos šķēršļus un risinātu tirgus nepilnības, padarot šos noteikumus skaidrākus, konkrētākus un saskaņotākus, lai mazinātu iespējamās atšķirības starp valstīm un radītu apstākļus tekstilizstrādājumu atkalizmantošanas un reciklēšanas infrastruktūras paplašināšanai. Turklāt EPR tekstilizstrādājumu jomas pienākumu izveide atbilst ES tiesību aktos noteiktajām minimālajām prasībām un ir vērsta uz to saskaņošanu. Šis mērķis tiek īstenots arī turpmāk, pilnvarojot Komisiju pieņemt sīkāk izstrādātus noteikumus ar īstenošanas aktiem. Atsevišķiem pasākumiem ir noteikti skaidri piemērošanas termiņi, ņemot vērā to īstenošanas iespējamību un vajadzīgo pielāgošanās laiku, kas vajadzīgs iesaistītajām ieinteresētajām personām.

Attiecībā uz pārtikas izšķērdēšanu mērķtiecīgais APD grozījums balstās uz esošajām prasībām, kas attiecas uz galvenajiem pārtikas atkritumu izšķērdēšanas novēršanas aspektiem (pārtikas atkritumu definīcija un vienota pārtikas izšķērdēšanas mērīšanas metodika, dalībvalstu pienākumi samazināt pārtikas izšķērdēšanu katrā pārtikas piegādes ķēdes posmā, uzraudzīt un katru gadu ziņot par pārtikas izšķērdēšanas apjomu, sagatavot valsts pārtikas izšķērdēšanas novēršanas programmas) un apsaimniekošanu (piemēram, dalīta savākšana).

• Subsidiaritāte (neekskluzīvas kompetences gadījumā)

Ņemot vērā tekstilizstrādājumu vērtību ķēdes pārrobežu raksturu ekonomiskā, vides un sociālā ziņā, tekstilizstrādājumu pārdošana, patēriņš un nolietoto izstrādājumu apsaimniekošana ir cieši saistīta ar vienotā tirgus un globālo vērtību ķēžu darbību. Lielā

⁵⁴ OV C 326, 26.10.2012., 47. lpp.

atkarība no izejvielām uzsver, cik svarīgi ir veicināt aprites uzņēmējdarbības modeļus, lai samazinātu primāro izejvielu izmantošanu un palīdzētu mazināt ar tām saistīto negatīvo ārējo ietekmi uz vidi.

Ir jāpalielina savākšanas, šķirošanas un reciklēšanas sistēmas, lai sagatavotos gaidāmajam dalītās vākšanas pienākumam un tā pilnīgai īstenošanai, jo vairākas regulējuma un tirgus nepilnības, kas ietekmē visas dalībvalstis un dalībniekus visā tekstilizstrādājumu vērtību ķēdē, pašlaik kavē pietiekamu savākšanas, šķirošanas un reciklēšanas jaudu nodrošināšanu. Tā kā nav kopējas ES pieejas tekstilizstrādājumu apsaimniekošanai, pastāv risks, ka tiks radīta vai vēl vairāk nostiprināta regulējuma sadrumstalotība un traucētas atkritumu un materiālu plūsmas, tādējādi kavējot tekstilizstrādājumu (izstrādājumu, lietotu un tekstilatkritumu) pārrobežu apriti un koordinētu rīcību un ātrus ieguldījumus visā ES. Pastāv augsts risks, ka regulējuma sadrumstalotība un administratīvais slogs nozares ieinteresētajām personām, galvenokārt MVU, turpinās palielināties, ko rada principa “piesārņotājs maksā” atšķirīga piemērošana, izmantojot valstu paplašinātas ražotāja atbildības shēmas attiecībā uz tekstilizstrādājumiem. Citu valstu ārējo vides faktoru, tostarp SEG emisiju un tekstilizstrādājumu (un atkritumu, kas nav noformēti kā atkritumi) eksporta uz trešām valstīm, problēmas efektīvāk risina ES, jo īpaši tāpēc, ka galvenie problēmu cēloņi ir saistīti ar regulējuma nepilnībām, ko rada saskaņotu definīciju trūkums un regulējuma sadrumstalotība, kā arī visām dalībvalstīm kopīgs finansējuma trūkums.

Visās dalībvalstīs rodas pārtikas atkritumi, kas rada ievērojamus pārrobežu vides ārējos faktorus. Pārtikas ražošana, uzglabāšana, pārvadāšana un reciklēšana, kā arī pārtikas atkritumu apglabāšana rada ietekmi uz vidi un klimatu (piemēram, SEG emisijas, ietekme uz zemes izmantošanu, bioloģisko daudzveidību, ūdens izmantošanu un eutrofikāciju) ES teritorijā. Turklāt ES importētās pārtikas ražošana var radīt būtisku globālu ietekmi uz vidi un klimatu.

Lai katrā dalībvalstī nodrošinātu piesardzīgu un racionālu dabas resursu izmantošanu, samazinātu negatīvo ietekmi uz klimatu, bioloģisko daudzveidību un dabas resursu izmantošanu, un ieguvumi pārsniegtu valstu robežas, ir konsekventi jāsamazina pārtikas izšķērdēšana visā ES. Svarīgi, ka, padarot pārtikas sistēmu efektīvāku, pārtikas izšķērdēšanas samazināšana veicina arī pārtikas nodrošinājumu visā ES.

ES tirgū notiek plaša pārtikas produktu tirdzniecība, un pārtikas uzņēmumiem, kas darbojas pārrobežu mērogā, ir nepieciešama saskaņotība un skaidrība par gaidāmo mērķu līmeni, lai plānotu ieguldījumus un pasākumus pārtikas izšķērdēšanas novēršanai. Koordinēta pieeja ES līmenī var nodrošināt uzticamību un nepārtrauktību un tādējādi atbalstīt pārtikas aprītē iesaistīto uzņēmēju jaunu uzņēmējdarbības modeļu ieviešanu, lai paātrinātu pārtikas izšķērdēšanas samazināšanu visā pārtikas vērtību ķēdē.

Neraugoties uz politiskajām saistībām, kas paustas starptautiskā, ES un valstu līmenī, spēkā esošajām tiesiskajām prasībām APD un Komisijas atbalsta pasākumiem, dalībvalstu atbildes pasākumi pārtikas atkritumu jomā ir bijuši nevienmērīgi un kopumā nav pietiekami, lai risinātu konstatētās problēmas un novērstu vides, ekonomiskās un sociālās sekas patērētājiem, uzņēmumiem un visai sabiedrībai kopumā. Atšķirīgie centieni dažādās dalībvalstīs attiecībā uz pārtikas izšķērdēšanas samazināšanu un atšķirīgais gaidītais pārtikas aprītē iesaistīto uzņēmēju ieguldījuma līmenis liecina, ka ir vajadzīgi saskaņotāki un vienotāki pasākumi ES līmenī, lai panāktu progresu tādā apjomā un tempā, kāds nepieciešams, lai sasniegtu 12.3. ilgtspējīgas attīstības mērķi.

Paredzams, ka juridiski saistošu pārtikas izšķērdēšanas samazināšanas mērķu noteikšana dalībvalstīm, kas jāsasniedz līdz 2030. gadam, pastiprinās centienus apzināt un paplašināt efektīvas stratēģijas un iniciatīvas gan dalībvalstīs, gan starp dalībvalstīm: racionalizējot pārtikas apritē iesaistīto uzņēmēju ieguldījumu, jo īpaši saistībā ar pārrobežu piegādes ķēdēm, palīdzot nodrošināt, ka pārtikas izšķērdēšanas virzītājspēki (tirgus un uzvedības) tiek risināti konsekventi un vienlaikus visās dalībvalstīs saskaņā ar pasākumiem, ko veikušas līdz šim nedaudzās līderes, un paātrināt efektīvu valsts pārtikas izšķērdēšanas novēršanas stratēģiju izstrādi, izplatot paraugpraksi un turpinot izmantot ES zināšanu bāzi par pārtikas izšķērdēšanas novēršanu.

Mērķu noteikšana ES tiesību aktos par atkritumiem ir politikas instruments, kas liktu dalībvalstīm rīkoties, vienlaikus nodrošinot pilnīgu elastību attiecībā uz nepieciešamo pasākumu izvēli. Tāpēc dalībvalstis var izvēlēties politikas instrumentus, kas būtu visefektīvākie un iedarbīgākie atkarībā no konkrētās situācijas to teritorijā.

- **Proporcionalitāte**

APD regulatīvā pieeja, kas paredz saskaņot atsevišķus atkritumu apsaimniekošanas elementus (definīcijas, kvantitatīvos vai kvalitatīvos mērķus, ar ko praktiski īsteno atkritumu hierarhiju, principu “piesārņotājs maksā”, ziņošanas prasības) un atstāt iespēju pieņemt valsts un vietējai specifikai atbilstošus īstenošanas pasākumus (atkritumu apsaimniekošanas plānošana un atkritumu apsaimniekošanas atļauju izsniegšana), atbilst ES līmeņa rīcībai, kura aprobežojas tikai ar to, kas ir absolūti nepieciešams.

Pastiprināta tekstilatkritumu apsaimniekošanas pieeju saskaņošana tādos aspektos kā tekstilizstrādājumu aptvērums, skaidras definīcijas, minimālās pārvadāšanas un apstrādes prasības, ar kurām īsteno atkritumu hierarhiju, tekstilizstrādājumu savākšanas sistēmu organizatoriskās iezīmes un sloga sadale nodrošinātu juridisko noteiktību, lai attiecīgās ieinteresētās personas visā tekstilizstrādājumu vērtības ķēdē (dalībvalstīs, sociālie uzņēmumi, atkritumu apsaimniekotāji, ražotāji, citi ekonomikas dalībnieki, iedzīvotāji) varētu veikt saskaņotus pasākumus, kas dotu iespēju investēt infrastruktūras attīstībā visā ES nolūkā palielināt atkalizmantošanas un reciklēšanas apjomus. Šie uzņēmēji panāk ekonomisku efektivitāti, pateicoties apjomradītiem ietaupījumiem un zemākām atbilstības nodrošināšanas izmaksām, jo tiem jāievēro tikai viena vienota ES mēroga regulatīvā pieeja, kuras īstenošanai ir nepieciešama ES līmeņa rīcība. Saskaņota pieeja finansējuma trūkuma novēršanai, izmantojot kopīgus noteikumus par EPR un vienlaikus samazinot citus regulatīvos šķēršļus, kas kavē tekstilatkritumu vienotāku šķirošanu, lai šķirotu izejmateriālus un izejvielas, kā arī sūtījumus pāri valstu robežām šķirošanai, atkalizmantošanai un reciklēšanai, ievērojami samazinātu ekonomisko slogu nozarei un MVU, tādējādi saglabājot to konkurētspēju. Būtu arī jāatzīmē, ka, tā kā tekstilrūpniecības nozarē 99 % ir MVU, ražotāja paplašināto pienākumu izpilde tiktu īstenota kolektīvi, izmantojot ražotāju atbildības organizācijas, kas uzņemtos atbildību to vārdā, tādējādi ievērojami samazinot to administratīvo slogu. Par svarīgu papildu ieguvumu var uzskatīt vides kvalitātes uzlabošanu. Lai vēl vairāk samazinātu ietekmi uz MVU, mikrouzņēmumi (līdz 10 darbiniekiem), kas veido 88 % no visiem nozares uzņēmumiem, ir izslēgti no paplašinātas ražotāja atbildības shēmas; tas būtiski atvieglos administratīvo slogu un ietekmi uz MVU.

Tekstilizstrādājumu nozarē dominē MVU. Mikrouzņēmumi veido aptuveni 88 % nozares. Priekšlikums ir īpaši pielāgots tam, lai līdz minimumam samazinātu finansiālo un administratīvo ietekmi uz mikrouzņēmumiem, proti, no PRA shēmas ir izslēgti visi mikrouzņēmumi. Uz visiem pārējiem MVU (t. i., MVU, kas nav mikrouzņēmumi) joprojām attiektos PRA. Tajā pašā laikā atbalsts atkalizmantošanai un reciklēšanai pienāktos arī tiem

MVU, uz kuriem PRA attiecas (t. i., MVU, kas nav mikrouzņēmumi), salīdzinājumā ar *status quo*, nodrošinot lielāku finansējuma pieejamību un stabilāku atkalizmantojamu un reciklējamu tekstilizstrādājumu izejvielu pieejamību tirgū.

Attiecībā uz pārtikas atkritumiem ierosinātajā pārtikas atkritumu samazināšanas mērķu noteikšanā nav paredzēti jauni pasākumi ES līmenī. Mērķu noteikšana dod dalībvalstīm brīvību izvēlēties visefektīvākos pasākumus, kas pielāgoti konkrētās valsts situācijai. Dalībvalstīm nav pienākuma veikt nekādus jaunus pasākumus saistībā ar pārtikas izšķērdēšanas mazināšanu, izņemot tos, kas jau ir noteikti APD (t. i., pārtikas izšķērdēšanas mazināšana katrā pārtikas piegādes ķēdes posmā, pārtikas izšķērdēšanas novēršanas programmu sagatavošana, saistīto pasākumu īstenošana, uzraudzība un ziņošana par sasniegto progresu). Turklāt kopš Ilgtspējīgas attīstības programmas pieņemšanas 2015. gadā dalībvalstis jau ir apņēmušās veikt pasākumus pārtikas atkritumu samazināšanai, lai sekmētu 12.3. ilgtspējīgas attīstības mērķa sasniegšanu, kas *de facto* ir nesaistošs, vēlams mērķis.

Vadošo valstu pieredze liecina, ka līdz šim valdību īstenotie pasākumi ir balstīti uz pārtikas piegādes ķēdes ekonomikas dalībnieku brīvprātīgu iesaistīšanos kopīgos ceļvežos, kuru mērķis ir sasniegt kopīgu pārtikas izšķērdēšanas samazināšanas mērķi. Pašlaik ES līmenī tiek piedāvāta finansiāla palīdzība (pasākumu dotāciju veidā), lai atbalstītu ieinteresētās personas konkrētu pasākumu veikšanā, lai uzlabotu pārtikas izšķērdēšanas mērīšanu un novēršanu. Komisijas līdz šim īstenotās dotācijas vienotā tirgus programmas ietvaros ir īpaši paredzētas MVU, lai risinātu to īpašās vajadzības un atbalstītu paraugprakses attīstību un izplatīšanu.

Turpmāka zināšanu, paraugprakses, rīku, pamatnostādņu un pieredzes apmaiņa turpināsies, izmantojot ES platformu (tostarp tās apakšgrupas) un īpašu tīmekļa vietni (ES Pārtikas zudumu un pārtikas izšķērdēšanas novēršanas centrs).

Kopumā ierosinātie pasākumi nepārsniedz to, kas ir nepieciešams, lai nodrošinātu atbilstību normatīvajiem aktiem, vienlaikus garantējot vides aizsardzību.

- **Juridiskā instrumenta izvēle**

Ņemot vērā iepriekš minētos paskaidrojumus, APD (direktīvas) grozīšana ir pareizais instruments, ko izmantot. Tas ļauj saskaņot atsevišķus elementus, vienlaikus atstājot dalībvalstīm iespēju direktīvas transponēšanā ņemt vērā nacionālās īpatnības.

APD ir vienīgais juridiskais instruments, kas reglamentē tekstilatkritumu rašanās novēršanu un apsaimniekošanu ES, un tās pamatā ir LESD 192. panta 1. punkts. Lai gan ir vairāki tiesību akti, kas reglamentē tekstilizstrādājumus (piemēram, REACH, Tekstilizstrādājumu marķēšanas regula), APD ir vienīgais juridiskais instruments, kas reglamentē visus tekstilatkritumu apsaimniekošanas aspektus, tostarp īpašus pienākumus nodrošināt dalītu savākšanu, apstrādi un ziņošanas prasības.

Arī pārtikas atkritumi ir definēti un reglamentēti APD. Lai gan vairāki atsevišķi pasākumi, kas var palīdzēt samazināt pārtikas izšķērdēšanu, ir reglamentēti tiesību aktos, kas saistīti ar pārtikas tirgus darbību, pārtikas nekaitīgumu vai pārtikas produktu informāciju patērētājiem Savienības līmenī, vispārējais tiesiskais regulējums pārtikas izšķērdēšanas novēršanai, tostarp uzraudzība un ziņošana par pārtikas izšķērdēšanu un valsts pārtikas izšķērdēšanas novēršanas programmu plānošana, ir daļa no APD.

3. **EX POST IZVĒRTĒJUMU, APSPIEŠANOS AR IEINTERESĒTAJĀM PERSONĀM UN IETEKMES NOVĒRTĒJUMU REZULTĀTI**

- **Ex post novērtējumi**

Ex post novērtējumi netika veikti, jo jaunākie APD grozījumi tika veikti tikai 2018. gadā. Tāpēc būtu pārāgri veikt tādu nesenu veikto grozījumu *ex post* novērtējumu, kas vēl nav pilnībā stājušies spēkā. Turklāt APD ir paredzētas īpašas pārskatīšanas klauzulas konkrētām atkritumu plūsmām, kuru rezultātā tiktu analizēta pašreizējo noteikumu ietekme.

- **Apspriešanās ar ieinteresētajām personām**

Apspriešanās metode un stratēģija tika izklāstīta uzaicinājumā sniegt pierādījumus (CfE) priekšlikumam “Atkritumu apsaimniekošanas ietekme uz vidi — ES atkritumu apsaimniekošanas sistēmas pārskatīšana”⁵⁵ un sākotnējā ietekmes novērtējumā (IIA) “Priekšlikums pārskatīt Direktīvu 2008/98/EK par atkritumiem — daļa par pārtikas izšķērdēšanas samazināšanas mērķi”⁵⁶. Tā kā abu priekšlikumu mērķis ir grozīt vienu un to pašu tiesību aktu, pamatojoties uz vienu un to pašu juridisko pamatu, tika nolemts tos apvienot. Līdz ar to atklātā sabiedriskā apspriešana, kas notika no 2022. gada maija līdz augustam, aptvēra abas atkritumu plūsmas.

Tekstilatkritumi

Pēc uzaicinājuma sniegt pierādījumus Komisija saņēma 197⁵⁷ atsevišķas atbildes. Respondenti atrodas 25 dažādās valstīs, tostarp 4 valstīs ārpus ES: Beļģijā — 65, kas atspoguļo nozares tirdzniecības asociāciju un nevalstisko organizāciju (NVO) skaitu šajā valstī, Vācijā — 23, Francijā — 16, Nīderlandē — 14 un Itālijā — 12.

Apspriežu rezultāti liecināja, ka kopumā tiek atbalstīta vajadzība uzlabot tekstilizstrādājumu apsaimniekošanu saskaņā ar atkritumu hierarhiju, aicinot veikt regulatīvus pasākumus, kas novērstu pašreizējās tirgus nepilnības, kuras veicina apglabāšanu. Tika pausts vispārējs atbalsts paplašinātas ražotāja atbildības shēmu ieviešanai saskaņā ar principu “piesārņotājs maksā”, tostarp no ietekmētās rūpniecības nozares. Tomēr vienlaikus tika pausts stingrs aicinājums veikt pēc iespējas lielāku saskaņošanu, lai ierobežotu ietekmi uz nozari, kurā dominē MVU, proti, īstenojot PRA maksu modulācijas prasības, nodrošināt pilnīgu saskaņotību ar ekodizaina prasībām tekstilizstrādājumiem saskaņā ar *ESPR*. reciklēšanas nozares pārstāvji atgādināja, ka saistītajām tekstilizstrādājumu reciklēšanas shēmām ir nepieciešami atbilstoši pārejas periodi, lai izveidotu reciklēšanas jaudu un sistēmas, kas nodrošina izejvielu kvalitāti. Pašreizējais apģērba dizains ar jauktu tekstilmateriālu sastāvu ir izaicinājums reciklēšanai, kā arī trūkst automatiskās šķirošanas tehnoloģiju un jaudu, kas nepieciešamas, lai sagatavotu izejvielas reciklēšanai. Ieinteresētās personas no atkalizmantošanas un NVO jomas norādīja uz pierādījumiem par to, kā lietotie apģērbi palīdz samazināt tekstilatkritumu daudzumu un ka atkalizmantošanas nodrošināšanai ir būtiski vākt atsevišķi izmantotos tekstilizstrādājumus, nevis tikai tekstilatkritumus. Tekstilizstrādājumu

⁵⁵ Eiropas Komisija, Izsakiet viedokli, Publicētās iniciatīvas, Atkritumu apsaimniekošanas ietekme uz vidi — ES atkritumu apsaimniekošanas regulējuma pārskatīšana, https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/13225-Environmental-impact-of-waste-management-revision-of-EU-waste-framework_lv

⁵⁶ Eiropas Komisija, Izsakiet viedokli, Publicētās iniciatīvas, Pārtikas izšķērdēšana: mazināšanas mērķrādītāji, https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/13223-Food-waste-reduction-targets_lv

⁵⁷ 198 norādīts dokumentā “Atkritumu apsaimniekošanas ietekme uz vidi - ES atkritumu apsaimniekošanas sistēmas pārskatīšana” (europa.eu), jo viens no tiem dublējas ar EEIA forumu.

nozares pārstāvji arī uzsvēra aprites uzņēmējdarbības modeļu sociālekonomiskos un vides ieguvumus, piemēram, tekstilizstrādājumu iznomāšanu, lai pagarinātu tekstilizstrādājumu kalpošanas laiku salīdzinājumā ar pašu tekstilizstrādājumu kalpošanas laiku. Ieinteresētās personas no dažādām ieinteresēto personu grupām uzsvēra, ka ir svarīgi nodrošināt saskaņotu tekstilatkritumu un lietotu tekstilizstrādājumu piemērošanu, lai atvieglotu šādu materiālu pārrobežu apriti un novērstu jebkādas nelegālus atkritumu sūtījumus, kas maskēti kā lietoti izstrādājumi, jo īpaši, lai kļiedētu dažu ieinteresēto personu paustās bažas par eksportēto lietoto un nolietoto tekstilizstrādājumu, jo īpaši nešķirotu, videi nekaitīgu apstrādi. Līdzīgi spēcīgi aicinājumi no plašas ieinteresēto personu grupas bija saistīti ar vajadzību saskaņot tekstilizstrādājumu definīcijas, kā arī izstrādājumus, uz kuriem attiecas ražotāja paplašinātas atbildības sistēma, un tās galvenās iezīmes, jo īpaši, lai samazinātu tirgus un tiesību aktu sadrumstalotības risku un administratīvo slogu, ņemot vērā to, ka vairākas valstis apsver iespēju ieviest ražotāja paplašinātas atbildības sistēmas.

No 2022. gada 24. maija līdz 2022. gada 24. augustam notika sabiedriskā apspriešana, lai apkopotu papildu pierādījumus par pamatscenāriju, iegūtu viedokļus un ieskus par jautājumiem, kas saistīti ar tekstilatkritumiem, alternatīvu darbību iespējamību un iespējamo ietekmi, apkopotu paraugprakses piemērus un viedokļus par iespējamo darbību subsidiaritāti. Pavisam tika saņemta 731 derīga atbilde⁵⁸. Turklāt 207 respondenti iesniedza rakstiskus komentārus. Respondenti galvenokārt bija uzņēmumu/uzņēmējdarbības organizācijas un uzņēmējdarbības apvienības (40 %, 299 atbildes) un ES pilsoņi (36 %, 255 atbildes). 94 % respondentu (693 atbildes) atrodas ES, un lielākā daļa no tiem atrodas Beļģijā (16 %, 119 atbildes)⁵⁹, Vācijā (13 %, 96 atbildes), Itālijā (11 %, 82 atbildes) un Francijā (8 %, 63 atbildes).

Ir svarīgi uzsvērt, ka tekstilatkritumi ir atkritumu veids, kas vismazāk skar respondentus, ar kuriem notika apspriešanās, — tikai 63 % aptaujāto uzņēmumu un uzņēmumu asociāciju norādīja, ka tie ir atkritumi, kas rada bažas. Pārējās ieinteresētās personas (ES pilsoņi, NVO un valsts iestādes) izrādīja lielāku interesi par šo jautājumu. Vairāk nekā puse respondentu piekrita vai pilnīgi piekrita, ka viņi piedalās tekstilatkritumu dalītā vākšanā, ar rezultātu nobīdi atkarībā no ieinteresēto personu grupas, uz kuru tie attiecas. Tekstilatkritumu vākšanā vadošo lomu ieņēma ES iedzīvotāji, kam sekoja valsts iestādes; pēdējās vietās ierindojās NVO un uzņēmumi un uzņēmumu asociācijas. Tomēr tikai 40 % valsts iestāžu, 32 % uzņēmumu un uzņēmumu apvienību, 28 % ES pilsoņu un 24 % NVO piekrita vai pilnīgi piekrita (221 atbilde), ka ir apmierināti ar atkritumu savākšanas sistēmu, kas ir ieviesta viņu dzīvesvietā, lai savāktu tekstilatkritumus.

Gandrīz 30 nostājas dokumenti attiecas uz tekstilatkritumu jomu, no kuriem aptuveni puse nāca no MVU vai tos pārstāvošām organizācijām. MVU norādīja, ka patlaban nav liela mēroga plāna tekstilatkritumu reciklēšanai. Tie uzsvēra, ka ir jāveicina izturīgu, augstas kvalitātes tekstilizstrādājumu ražošana, jāuzlabo to atkalizmantošana, ja iespējams, jāsigatavo tie atkalizmantošanai un jāveido pietiekama šķirošanas, atkalizmantošanas, reciklēšanas un apstrādes infrastruktūra. Tie arī ieteica mainīt tekstilizstrādājumu dizaina un patēriņa modeļus, kā arī samazināt tekstilatkritumu daudzumu, īstenojot vērienīgu atkritumu politiku. Tiem pašiem punktiem par tekstilizstrādājumu ilgmūžību un atkalizmantošanu, kā arī par

⁵⁸ Visas saņemtās atbildes tika uzskatītas par derīgām.

⁵⁹ Lielais respondentu skaits no Beļģijas, domājams, ir saistīts ar to, ka Briselē atrodas daudzas organizācijas, kas pārstāv dažādas interešu grupas ES iestādēs, piemēram, rūpniecības asociācijas, nevalstiskās un patērētāju organizācijas utt.

šķirošanas un reciklēšanas jaudu piekrita arī reciklēšanas nozares pārstāvji, kuri arī norādīja, ka būtu jāattīsta aprites un sociālās tekstilizstrādājumu vērtību ķēdes.

Starp ieteikumiem bija arī vajadzība noteikt kvantitatīvus atkalizmantošanas un sagatavošanas atkalizmantošanai mērķus un uzlabot dalītās savākšanas sistēmas. MVU norādīja, ka *EPR* shēmām būtu jāizpilda atkritumu hierarhija, nosakot kvantitatīvus mērķus atkritumu rašanās novēršanai un sagatavošanai atkalizmantošanai, jānodrošina maksu ekoloģiskā modulācija un godīga konkurence reciklēšanas tirgos, piešķirot piekļuvi atkritumu plūsmai sagatavošanas atkalizmantošanai operatoriem, vienlaikus iesaistot arī sociālos uzņēmumus kā galvenās ieinteresētās personas šo shēmu izstrādē, pārvaldībā un darbībā. Tie arī iestājās par saskaņotību ar citām regulatīvajām iniciatīvām, piemēram, *ESPR* un *WSR*, un par atkritumu cikla beigu kritēriju saskaņošanu ES līmenī, ko atbalstīja arī reciklēšanas nozare. MVU arī norādīja, ka ir nepieciešamas vadlīnijas, lai panāktu augstu tekstilizstrādājumu dalītās vākšanas līmeni, un ka, lai palielinātu pēcpatēriņa atkritumu reciklēšanas apjomu, ļoti svarīga ir nobriedusi šķiedru šķirošana un pirmapstrāde. Dažos nostājas dokumentos ir apsvērtā saskaņota tekstilatkritumu definīcija.

Turklāt tika veiktas intervijas ar ieinteresētajām personām. Intervijas tika organizētas 2022. gada aprīlī un maijā ar atsevišķām ieinteresētajām personām no visām ieinteresēto personu grupām, sākotnēji koncentrējoties uz plašāku jomu, bet vēlāk — uz lietotajiem tekstilmateriāliem un tekstilatkritumiem. Tika veiktas 27 individuālas intervijas/ grupas intervijas saistībā ar problēmas identificēšanu, mērķu darbības jomu un pierādījumu vākšanu attiecībā uz risinājumu un pasākumu ietekmi. Ieinteresētās personas uzskata, ka, lai ES mēroga *EPR* sistēma būtu efektīva, tajā jāiekļauj konkrēti elementi. Pasākumos attiecībā uz atkalizmantošanu, remontu un dalītu savākšanu jāiekļauj izpildāmi, saistoši mērķrādītāji, kuri stimulētu ražotājus pāriet uz aprites principiem. Attiecībā uz iniciatīvas darbības jomu dažas no ieinteresētajām personām ierosināja, ka savākšanā būtu jāiekļauj mājsaimniecību un profesionāļu radītie tekstilatkritumi, kas ir pielīdzināmi tādiem mājsaimniecības tekstilizstrādājumiem kā apģērbs, mājas un interjera tekstilizstrādājumi, no tekstilizstrādājumiem izgatavotas somas un tekstilizstrādājumu aksesuāri; tomēr tās pauda bažas par apaviem un tehniskajiem tekstilizstrādājumiem. Tās arī ieteica vispirms ierobežot darbības jomu un laika gaitā, kad būs izveidota infrastruktūra, to paplašināt, kā arī izmantot muitas tarifa KN kodus, lai noteiktu tekstilizstrādājumus, uz kuriem attiecas ierosinātā *EPR* shēma.

Ieinteresētās personas pauda atšķirīgus viedokļus par norādēm. Attiecībā uz mērķiem ieinteresētās personas ieteica izstrādāt mērķus, kuru vērienīgums laika gaitā pakāpeniski pieaug atkarībā no patēriņa līmeņa, kā arī izpildāmus resursu samazināšanas mērķus tekstilizstrādājumu ražošanai, piemēram, mērķi attiecībā uz reciklēto materiālu saturu. Tās uzsvēra arī to, ka visi mērķi būtu jāapvieno ar reciklēšanas tehnoloģiju paplašināšanu dalībvalstīs un ka atkalizmantošanas mērķiem būtu jānodrošina, ka atkalizmantošana patiešām notiek. Tās atzīmēja, ka ir svarīgi apsvērt, ka tekstilatkritumu sagatavošanas atkalizmantošanai un reciklēšanai mērķi būtu jābalsta uz atkritumu hierarhiju.

Mērķtiecīga apspriešanās par lietotiem tekstilizstrādājumiem un tekstilatkritumiem notika četros virtuālos ieinteresēto personu semināros, izmantojot grupu diskusijas kopumā, kā arī atsevišķās grupās un izmantojot digitālās baltās tāfeles. Turklāt, lai iegūtu mērķtiecīgākus pierādījumus, tika izmantota APD ekspertu grupas (dalībvalstis) sanāksme, intervijas un konference par Eiropas nākotni.

Apspriešanās ar ieinteresētajām personām laikā iegūtā informācija palīdzēja noteikt problēmas un politikas iespējas, uz kurām koncentrēties.

Pārtikas atkritumi

Sākotnējā ietekmes novērtējumā tika saņemtas 85 atbildes no respondentiem no 17 dalībvalstīm un 2 trešām valstīm (Apvienotās Karalistes un ASV). Visvairāk atbilžu sniedza uzņēmumu apvienības (27), kam sekoja NVO (18, no kurām 12 — vides jomā), uzņēmumi (11), ES pilsoņi (9), patērētāju (4) un vides (3) organizācijas. Sešas valsts iestādes (tostarp 3 dalībvalstis) sniedza ieguldījumu, izmantojot atgriezeniskās saites mehānismu.

Kopumā ieinteresētās personas pauda atbalstu ES likumdošanas iniciatīvai, kas tiek uzskatīta par būtisku, lai sasniegtu Zaļā kursa mērķus — klimata neitralitāti un pāreju uz ilgtspējīgām pārtikas sistēmām, kā aicināts stratēģijā “No lauka līdz galdam”. Lielākā daļa ieinteresēto personu apstiprina, ka pārtikas atkritumu samazināšanas mērķiem būtu jāattiecas uz visu piegādes ķēdi (atspoguļojot integrētu pārtikas sistēmu pieeju), un ES mērķis būtu jāsaskaņo ar 12.3. ilgtspējīgas attīstības mērķi (IAM). Daži nozares respondenti (galvenokārt no primārās ražošanas un reciklēšanas nozarēm) dod priekšroku mērķim, kas vērsts tikai uz mazumtirdzniecību un patēriņu, savukārt citas nozares ieinteresētās personas un nevalstiskās organizācijas (NVO) iestājas par holistisku pieeju, lai nodrošinātu visu dalībnieku kopīgu atbildību un pārskatatbildību. Vairākas ieinteresētās personas uzsver, ka mērķu noteikšanai ir vajadzīga stabila pierādījumu bāze, kā arī atskaites punkts, kurā tiktu atzīti to personu centieni, kas jau ir sasniegušas pirmos rezultātus. Aptuveni trešdaļā saņemto atsauksmju bija pausts aicinājums īstenot vērienīgus pasākumus un noteikt augsta līmeņa mērķus (50 %), tostarp gandrīz visas NVO; no otras puses, trīs dalībvalstu viedokļi liecina, ka reālistiskākas ir pamata vai vidēja līmeņa iespējas. Turklāt dažas ieinteresētās personas (no vides un patērētāju NVO, kā arī sociālajiem uzņēmumiem) aicina iekļaut turpmākajā tiesību akta priekšlikumā pārtikas zudumus saimniecībās, savukārt primārie ražotāji apgalvo, ka šādus zudumus nevar risināt (gan juridisku, gan operatīvu iemeslu dēļ). Visbeidzot, daudzas ieinteresētās personas aicina nodrošināt politikas saskaņotību un vajadzību veidot pārtikas vērtību kultūru, lai risinātu sistēmiskas problēmas, kas saistītas ar pārtikas sistēmām.

Sabiedriskā apspriešana, kas notika no 2022. gada 24. maija līdz 2022. gada 24. augustam, aptvēra gan tekstilizstrādājumus, gan pārtikas izšķērdēšanu. Attiecībā uz pārtikas izšķērdēšanas mazināšanu ieinteresētās personas visās grupās piekrita vai pilnībā piekrita (vairāk nekā 90 %) ieguvumiem, ko sniedz pārtikas izšķērdēšanas mazināšana, no kuriem vissvarīgākie ir “palīdzēt samazināt ietekmi uz vidi” un “palīdzēt mazināt klimata pārmaiņas”. Respondenti norādīja, ka galvenie aktori, kam jāveic vairāk pasākumu pārtikas izšķērdēšanas mazināšanai, ir patērētāji, mazumtirgotāji un citi izplatītāji, pārtikas ražotāji, kā arī viesmīlības un ēdināšanas pakalpojumu sniedzēji. Respondenti norādīja, ka vissvarīgākie uzdevumi pārtikas izšķērdēšanas mazināšanā ir saistīti ar vajadzību patērētājiem pieņemt jaunus ieradumus, piemēram, uzlabot pārtikas apsaimniekošanas prasmes, kam seko vajadzība uzņēmumiem integrēt pārtikas atkritumu izšķērdēšanas novēršanu savā darbībā. Publiskās iestādes vairāk nekā citas grupas par svarīgu uzskatīja vajadzībunodrošināt pietiekamus pasākumus tādā tempā, kāds nepieciešams, lai izpildītu globālās saistības līdz 2030. gadam uz pusi samazināt izšķērdētās pārtikas apjomu. Attiecībā uz iespējamiem ES pasākumiem atkritumu izšķērdēšanas novēršanas uzlabošanai 74 % respondentu (488 atbildes) piekrita vai pilnībā piekrita juridiski saistošu pārtikas atkritumu samazināšanas mērķu noteikšanai, un vēl lielāku atbalstu pauda valsts iestādes (86 %, 25 atbildes).

Sabiedriskajā apspriešanā saņemtajos 53 nostājas dokumentos galvenā uzmanība tika pievērsta pārtikas atkritumiem vai tika iekļauti apsvērumi par šo tematu. No uzņēmēju asociācijām tika saņemti 26 dokumenti ar komentāriem par pārtikas izšķērdēšanu: 12 — no bezpeļņas organizācijām, 8 — no uzņēmumiem un 7 — no valsts iestādēm. Lielākajā daļā nostājas dokumentu tika pausta vienprātība par pārtikas izšķērdēšanas samazināšanas mērķu noteikšanu; 10 dokumentos tika atbalstīta vajadzība noteikt vērienīgus mērķus (50 % samazinājums), bet 18 dokumentos tika atbalstīta mērķu piemērošana visos piegādes ķēdes posmos. Tomēr divas uzņēmēju organizācijas nepiekrita mērķu noteikšanai primārās ražošanas posmā, jo piegādes ķēdē nav līdzsvara un tirgus dinamiku lauksaimnieki nevar kontrolēt. Vairākos dokumentos tika uzsvērts, ka ir svarīgi noteikt prioritātes tiem pasākumiem, kuriem ir vislielākā ietekme uz vidi vai klimatu, un tika uzsvērti arī iepakojuma nozīme pārtikas izšķērdēšanas novēršanā, ko galvenokārt uzsvēra uzņēmēju asociācijas. Attiecībā uz pasākumiem un politikas iniciatīvām, kas ES būtu jāveic, visbiežāk tika minēti noteikumi par datumu marķēšanu un pasākumi, kas saistīti ar izpratnes veicināšanu un izglītošanu, daži atsaucās arī uz uzlabotām uzraudzības sistēmām un viens ierosināja nodrošināt fiskālus stimulus pārtikas ziedošanai. Dažas ieinteresētās personas arī ieteica saskaņot politiku attiecībā uz pārtikas izšķērdēšanu ar citām saistītām politikas jomām (piemēram, marķēšanu, klimata pasākumiem, kopējo lauksaimniecības politiku).

Datu vākšana par pārtikas izšķērdēšanas novēršanas iniciatīvām tika veikta, izmantojot divas aptaujas, kas tika nosūtītas dalībvalstu ekspertiem un pārtikas vērtības ķēdē iesaistītajām personām. Abu aptauju mērķis bija apkopot kvantitatīvus datus par pārtikas izšķērdēšanas novēršanas iniciatīvu izmaksām un novērsto pārtikas izšķērdēšanas apjomu. Turklāt tika veiktas četras intervijas ar atlasītām ieinteresētajām personām, kuras atbildēja uz aptaujas jautājumiem (divi uzņēmumi, bezpeļņas organizācija un valsts iestāde), lai iegūtu papildu datus un ieskatu par to iniciatīvām un/vai precizētu aptaujās sniegto informāciju.

Visbeidzot, četras reizes notika mērķtiecīgas konsultatīvas sanāksmes ar ES platformu par *FLW*. ES platformā par *FLW* ir iesaistītas starptautiskas organizācijas, ES iestādes, dalībvalstu eksperti un ieinteresētās personas no pārtikas apgādes ķēdes, tostarp lauksaimnieki, nozares pārstāvji, vides, patērētāju un citas NVO (tostarp pārtikas bankas un citas labdarības organizācijas). Privātā sektora organizācijas pārtikas vērtību ķēdē pārstāv MVU savā konkrētajā darbības nozarē (piemēram, pārtikas ražošana, mazumtirdzniecība, pārtikas pakalpojumi u. c.).

Visbiežāk ieinteresētās personas izvirzīja jautājumus par visu pārtikas piegādes ķēdes posmu iekļaušanu mērķu darbības jomā, un dažas no tām uzsvēra, ka ir svarīgi uzraudzīt un integrēt pārtikas zudumus saimniecībās un pirms ražas novākšanas; to, cik svarīgi ir ņemt vērā pārtikas un barības nekaitīgumu (īpaši to norādīja privātā sektora organizācijas); bažas par 2020. gada izvēli par atskaites punktu mērķu noteikšanai, ņemot vērā Covid-19 ietekmi (uzsvēra dažas dalībvalstis un NVO); iespēja diferencēt un ņemt vērā pārtikas izšķērdēšanu un tādas pārtikas izšķērdēšanu, kas nav lietojama uzturā (minēja privātā sektora organizācijas); un iespēju, nosakot pamatscenāriju, ņemt vērā dalībvalstu jau sasniegtos rezultātus (to uzsvēra dalībvalstis un privātā sektora organizācijas).

Saistībā ar ietekmes novērtējuma pabeigšanu Komisija papildus sasauca dalībvalstu ekspertu grupas sanāksmi par pārtikas zudumiem un pārtikas izšķērdēšanu (2023. gada 7. martā) un ES Pārtikas zudumu un pārtikas izšķērdēšanas platformas un Pārtikas sistēmu ilgtspējības padomdevējas grupas kopīgu sanāksmi (2023. gada 13. martā). Tika atkārtoti apspriesti iepriekš minētie jautājumi un sniegtas turpmākas atsauksmes par dažādu politikas iespēju apsvēršanu mērķu noteikšanai.

Iepriekš minētajās apspriedēs ar ieinteresētajām personām iegūtā informācija palīdzēja definēt politikas iespējas, jo īpaši to, lai mērķi neaprobežotos tikai ar patēriņa un mazumtirdzniecības posmiem, bet aptvertu pārtikas piegādes ķēdi plašākā mērogā. Aptaujā ieinteresētajām personām apkopotie dati par pārtikas izšķērdēšanas novēršanas izmaksām liecināja par lielu dažādību un kopumā bija lielāki nekā literatūrā atrodamās vērtības. Tāpēc tie netika tieši izmantoti modelī, lai aprēķinātu mērķu makroekonomisko ietekmi.

Pilsoņu forums

Pēc konferences par Eiropas nākotni Komisija paziņoja par pilsoņu paneldiskusiju “jaunu paaudzi”, lai pirms dažiem galvenajiem priekšlikumiem Eiropas līmenī apspriestos ar nejausi izvēlētiem pilsoņiem. Pārtikas izšķērdēšana tika izraudzīta kā viens no trim pirmajiem tematiem, ko risinās iedzīvotāji (līdztekus virtuālajām pasaulēm un mācību mobilitātei), un paneldiskusija tiks sasaukta uz trim sesijām, kas notiks no 2022. gada decembra līdz 2023. gada februārim. Lai gan pilsoņu paneldiskusija netika iekļauta konsultāciju pasākumos, kas tika organizēti tiesību akta priekšlikuma sagatavošanas nolūkā, pilsoņu ieteikumi⁶⁰ turpinās atbalstīt Komisijas darbu, kas saistīts ar pārtikas izšķērdēšanas novēršanu, un tie tika ņemti vērā, sagatavojot šo tiesību akta priekšlikumu. Iedzīvotāju ieteikumi kalpos arī kā ceļvedis, lai palīdzētu dalībvalstīm sasniegt šajā priekšlikumā noteiktos pārtikas izšķērdēšanas samazināšanas mērķus.

Iedzīvotāju izvirzītie 23 ieteikumi uzsver vajadzību izmantot plašu pieeju pārtikas sistēmām, iesaistot visus dalībniekus un stiprinot sadarbību visā pārtikas piegādes ķēdē. Šī visaptverošā pieeja ir izklāstīta trijās tēmās, kas iekļautas ekspertu grupas ieteikumos: 1) sadarbība pārtikas vērtības ķēdē: “no lauka līdz galdam”, 2) Pārtikas uzņēmumu iniciatīvas, un 3) Atbalsts patērētāju uzvedības maiņai.

Iedzīvotāju ieteikumi atspoguļo trīs galvenos rīcības virzienus, kas dalībvalstīm jāveic, lai paātrinātu pārtikas izšķērdēšanas samazināšanu valsts līmenī un sasniegtu turpmākos mērķus. Vispārējais ES tiesiskais regulējums pārtikas izšķērdēšanas novēršanai, kas noteikts APD, kā arī ES līmenī veiktie atbalsta pasākumi arī balstīsies uz ieteikumiem un palīdzēs dalībvalstīm sasniegt turpmākos mērķus.

- **Ekspertu atzinumu pieprasīšana un izmantošana**

Tekstilkritumi

Kopīgais pētniecības centrs sniedza būtisku zinātnisko ieguldījumu visos ietekmes novērtējuma posmos, tostarp pārskatot dokumentus un publicējot pierādījumus par šo jautājumu⁶¹:

Komisija pasūtīja ārēju pētījumu, lai atbalstītu šo ietekmes novērtējumu rīcībpolitikas variantiem attiecībā uz APD pārskatīšanu 2023. gadā — Konkrētais līgums Nr. 090202/2021/861277/ENV.B.3. To atbalstīja arī vairāki eksperti un tehniskās palīdzības pētījumi, kas uzskaitīti ietekmes novērtējuma pielikumā.

Pārtikas atkritumi

⁶⁰ Eiropas pilsoņu paneldiskusija par pārtikas izšķērdēšanu, [Galīgie ieteikumi](#), 2023. gada februāris

⁶¹ [Eiropas Komisija, Kopīgais pētniecības centrs. Circular economy perspectives in the EU Textile sector. 2021](#) un Eiropas Komisija, Kopīgais pētniecības centrs. *Techno-scientific assessment of the management options for used and waste textiles*. 2023 (izstrādes posmā).

Papildus iepriekš minētajam *IIA*, sabiedriskajām un mērķorientētajām konsultācijām ietekmes novērtējumā pārtikas izšķērdēšanas jomā tika izmantotas arī šādas speciālās zināšanas:

- Kopīgais pētniecības centrs sniedza būtisku zinātnisku ieguldījumu, sagatavojot divus ziņojumus ar analīzi, kas atbalstīja APD pārskatīšanas ietekmes novērtējuma izstrādi, jo īpaši attiecībā uz iespēju noteikt pārtikas izšķērdēšanas samazināšanas mērķrādītājus:
  - Eiropas Komisija, Kopīgais pētniecības centrs: *Setting the scene for an EU initiative on food waste reduction targets*, 2023⁶²
  - Eiropas Komisija, Kopīgais pētniecības centrs: *Assessing the economic, social and environmental impacts of food waste reduction targets. A model-based analysis*, 2023⁶³
- 2022. gada 25. oktobrī Eurostat publicēja pirmo specializēto pārtikas atkritumu apjoma statistisko monitoringu Eiropas Savienībā, kas papildināts ar papildu skaidrojumiem par pārtikas izšķērdēšanas apjoma datiem ES. Datu apraksts un interpretācija, kā arī metodoloģija atrodama *Eurostat Statistics Explained* tīmekļa vietnē, kas veltīta pārtikas atkritumiem⁶⁴. Pēdējo reizi dati tika atjaunināti 2023. gada martā..

• **Ietekmes novērtējums**

Šo priekšlikumu papildina ietekmes novērtējums. Ietekmes novērtējumā lielā mērā ir divas atsevišķas sadaļas, kas aptver atsevišķi pārtikas izšķērdēšanu un tekstilatkritumus, jo abiem tematiem attiecībā uz risināmajām problēmām, izvirzītajiem mērķiem un apzinātajām iespējām ir atšķirīgas īpatnības, uz kurām nevarētu atbildēt ar vienu un to pašu pieeju.

Pēc tam, kad tika ņemtas vērā Regulējuma kontroles padomes 2023. gada 17. marta negatīvajā atzinumā sniegtās piezīmes un veiktas nepieciešamās izmaiņas un papildinājumi, 2023. gada 26. maijā par ietekmes novērtējumu tika saņemts pozitīvs atzinums ar atrunām.

Sīki izstrādātas Regulatīvās kontroles padomes piezīmes un tas, kā tās ņemtas vērā, ir izklāstīts I pielikuma 1. tabulā ietekmes novērtējumā, kas pievienots šim priekšlikumam.

Ietekmes novērtējumā tika apkopoti visi iespējamie analīzes pasākumi, kuru pamatā bija ārēja konsultanta sniegtais viedoklis, ieinteresēto personu darbsemināri, tiešsaistes sabiedriskā apspriešana un mērķorientētas intervijas. Daudzveidīgie, kompleksie un bieži vien savstarpēji saistītie pasākumi tika sagrupēti trīs rīcībpolitikas variantos, kas ir salīdzināti ar ierastās darbības scenāriju.

Trīs politikas risinājumus attiecībā uz tekstilizstrādājumiem var apkopot šādi:

---

⁶² De Laurentiis, V, Mancini, L, Casonato, C, Boysen-Urban, K, De Jong, B, M'Barek, R, Sanyé Mengual, E, Sala, S. *Setting the scene for an EU initiative on food waste reduction targets*. Eiropas Savienības Publikāciju birojs, Luksemburga, 2023., doi: 10.2760/13859, JRC133967.

⁶³ De Jong B, Boysen-Urban K, De Laurentiis V, Philippidis G, Bartelings H, Mancini L, Biganzoli F, Sanyé Mengual E, Sala S, Lasarte-López J, Rokicki B, M'barek R. *Assessing the economic, social and environmental impacts of food waste reduction targets. A model-based analysis*. Eiropas Savienības Publikāciju birojs, Luksemburga, 2023., doi: 10.2760/77251, JRC133971.

⁶⁴ https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Food_waste_and_food_waste_prevention_-_estimates. Datubāzi var atrast Eurostat tīmekļa vietnē zem koda (env_wasfw).

- 1. risinājums: atbalstīt dalībvalstis pašreizējo noteikumu īstenošanā un izpildē, saskaņotāk piemērojot definīcijas, pieejas atkritumu dalītai vākšanai un atbildības noteikšanai par atkritumu apsaimniekošanu, pieņemot nesaistošas vadlīnijas, ieteikumus un īstenojot esošās Komisijas pilnvaras attiecībā uz sekundārajiem tiesību aktiem, uzlabojot pašreizējās ieinteresēto personu platformas vadlīniju un paraugprakses apmaiņas jomā. Šis risinājums attiecas uz visiem problēmu virzītājspēkiem un abiem konkrētajiem mērķiem, lai gan, iespējams, ar mazāku ietekmi, jo pasākumi ir tikai nesaistoši instrumenti.
- 2. risinājums: nosaka papildu saistošas regulatīvās prasības, lai uzlabotu atkritumu apsaimniekošanas rādītājus saskaņā ar atkritumu apsaimniekošanas hierarhiju, mērķtiecīgi grozot APD. Grozījumu mērķis ir radīt jaunus darbības pienākumus dalībvalstīm, tekstilizstrādājumu ražotājiem un atkritumu apsaimniekotājiem. Tie precizētu un saskaņotu definīcijas ES līmenī, precizētu pašreizējo ziņošanas pienākumu darbības jomu, lai uzlabotu datu pamatīgumu, precizētu dalītās vākšanas pienākumu darbības jomu un ieviestu jaunus operatīvos pienākumus atkritumu apsaimniekotājiem, lai nodrošinātu šķirošanu atkalizmantošanai un reciklēšanai. Šā risinājuma pamatpasākums ir pilnvarojuma ieviešana dalībvalstīm izveidot valsts EPR shēmas tekstilizstrādājumiem un saskaņot to darbības jomu, mērķus un galvenās organizatoriskās un darbības iezīmes. Šis risinājums attiecas uz visiem problēmu virzītājspēkiem un abiem konkrētajiem mērķiem.
- 3. risinājums: atkritumu apsaimniekošanas efektivitātes mērķu noteikšana ES līmenī. Šis risinājums paredz grozīt APD, nosakot saistošus atkritumu apsaimniekošanas efektivitātes mērķus, kas dalībvalstīm un uzņēmējiem nosaka atkritumu apsaimniekošanas hierarhiju. Darbības jomu un definīciju saskaņošana būtu neatņemama mērķa definīcijas sastāvdaļa APD un turpmākajos īstenošanas aktos, kuros definēti detalizētāki noteikumi par katra mērķa aprēķināšanas metodiku. Šis risinājums attiecas gan uz konkrētiem mērķiem, gan uz visiem problēmu virzītājspēkiem, lai gan tas nenodrošinātu tādu saskaņošanas līmeni, kāds paredzēts 2. risinājumā, jo tas atstāj dalībvalstu ziņā lēmumu pieņemšanu par darbības līmeņu sasniegšanas līdzekļiem. Tā kā pašreizējie dati par tekstilatkritumu rašanos nav pietiekami ticami, kas daļēji skaidrojams ar sadrumstaloto izpratni par to, vai savāktie tekstilizstrādājumi ir atkritumi, un ar to, uz kādiem tekstilizstrādājumiem attiecas dalībvalstu īstenošana, ietekmes novērtējumā ir izskaidrota mehānisma iespējamība, ar kādu nākotnē varētu noteikt mērķus, un šā procesa ietekme (nevis faktiskie mērķu līmeņi). Attiecībā uz savākšanas mērķa noteikšanu ir sniegts detalizētāks novērtējums, kas balstīts uz pagaidu vidēja mēroga mērķi. Konkrēti 3.6. pasākums attiecas uz 50 % savākšanas mērķa noteikšanu tekstilizstrādājumiem: Mērķa sasniegšana uzlabotu tekstilizstrādājumu dalītās vākšanas līmeni, tādējādi palielinot atkalizmantošanas līmeni, reciklēšanas līmeni un samazinot apglabāšanas līmeni, taču tas radītu arī administratīvo slogu, un līdzīga ietekme uz dalītās vākšanas līmeni var būt arī spēkā esošajam 2025. gada dalītās vākšanas pienākumam. Turklāt dalībvalstīs prognozētie rādītāji ir ļoti atšķirīgi, tāpēc šajā posmā var būt grūti noteikt mērķi.

Ietekme uz MVU tiek novērtēta kā daļa no ietekmes novērtējuma procesa. MVU filtrā tika konstatēts, ka šai iniciatīvai kopumā ir liela ietekme uz MVU. Dažādas MVU kategorijas ir noteiktas visā tekstilizstrādājumu vērtības ķēdē, kas ir pamats ietekmes novērtēšanas procesam.

88 % tekstilrūpniecības uzņēmumu ir mikrouzņēmumi (0–9 darbinieki), 12 % ir citi MVU (10–249 darbinieki) un atlikušie 0,3 % ir lieli uzņēmumi (vairāk nekā 250 darbinieki). MVU bija ļoti labi iesaistīti sabiedriskajā apspriešanās, kā arī mērķtiecīgas apspriešanās procesos. Sabiedriskajā apspriešanās piedalījās 320 MVU respondenti un 138 lieli uzņēmumi. No kategorijām “uzņēmumi/sabiedrības” un “uzņēmumu apvienības” mēs saņēmām 200 MVU atbildes salīdzinājumā ar 99 atbildēm no lielajiem uzņēmumiem. Arī lielo uzņēmumu apvienības, kas izteica detalizētus viedokļus, lielākoties sastāv no MVU locekļiem, kuri pārstāv tekstilrūpniecības nozares sastāvu ražošanas un mazumtirdzniecības un atkritumu apsaimniekošanas posmos.

Kopumā MVU savos nostājas dokumentos norādīja, ka pašlaik netiek plānota plaša mēroga atkritumu reciklēšana. Lielākā daļa no tiem piekrita, ka ir jāmaina tekstilizstrādājumu ražošanas dizains un patēriņa modeļi, kā rezultātā būtu jāražo kvalitatīvāki tekstilizstrādājumi, kas var ilgāk kalpot. Viņi arī uzsvēra, cik svarīgi ir noteikt par prioritāti atkritumu rašanās novēršanu un atkalizmantošanu un vajadzību noteikt atkalizmantošanas un sagatavošanas atkalizmantošanai mērķus, kā arī uzlabot dalītās savākšanas sistēmas. Attiecībā uz EPR galvenie punkti bija nodrošināt, ka EPR shēmās tiek īstenota atkritumu hierarhija, nosakot kvantitatīvus mērķus atkritumu rašanās novēršanai un sagatavošanai atkalizmantošanai, nodrošināt saskaņotu pieeju EPR nodevu ekoloģiskai modulācijai un godīgu konkurenci reciklēšanas tirgos, piešķirot piekļuvi atkritumu plūsmai sagatavošanai atkalizmantošanai operatoriem, vienlaikus iesaistot arī sociālos uzņēmumus kā galvenās ieinteresētās personas šo shēmu izstrādē, pārvaldībā un darbībā. Tika atbalstīta arī atkritumu beigu stadijas kritēriju saskaņošana ES līmenī, ko atbalstīja arī reciklēšanas nozare, kā arī konsekvences nodrošināšana ar citām regulatīvajām iniciatīvām, piemēram, ESPR un WSR. Turklāt viņi norādīja, ka ir nepieciešamas vadlīnijas, lai sasniegtu augstu tekstilatkritumu dalītās vākšanas līmeni, savukārt šķiedru šķirošanas un pirmapstrādes pilnveidošana ir ļoti svarīga, lai palielinātu pēcpatēriņa atkritumu reciklēšanu. Daži no viņiem puda viedokli, ka ir vajadzīga saskaņota tekstilatkritumu definīcija.

Papildus ieinteresēto personu atsauksmju vākšanai par iespējamo ietekmi uz MVU tika veikts papildu novērtējums, izmantojot *Eurostat* datus par MVU sastāvu, apgrozījumu un izplatību, lai noteiktu iedarbības, kas būtiski ietekmētu šādus uzņēmumus. Konsultanta pētījumā tika aplūkota katra pasākuma konkrētā ietekme uz MVU. Šajā ziņā 1. risinājumā paredzētie pasākumi, visticamāk, neradīs būtisku administratīvo slogu MVU, vienlaikus ar šiem pasākumiem būtu jāvienkāršo MVU uzliktie pienākumi, saskaņojot tekstilizstrādājumu darbības jomu. Šajā risinājumā paredzētajai vadlīnijai un atbalsta platformai kopumā būtu vislielākā ietekme uz MVU. Paredzams, ka 2. un 3. risinājumā paredzētie pasākumi radīs nelielas papildu izmaksas MVU. Vislielāko slogu radītu pasākums, kas paredz PRA shēmu piemērošanu (2.9. pasākums), jo lielākā daļa ražotāju ir MVU. Turklāt uzmanība pievērsta arī ziņošanas pienākumiem, lai, pirmkārt, pārskatītu esošos pienākumus nolūkā tos padarīt piemērotākus mērķim un uzlabotu zināšanu bāzi tekstilrūpniecības nozarē kopumā.

Lai izvairītos no nevajadzīga administratīvā un atbilstības sloga uzlikšanas, ietekmes novērtējumā ierosināts un tiesību akta tekstā ierosināts no PRA darbības jomas izslēgt mikrouzņēmumus un atkalizmantošanas nozari. Atkalizmantošanas dalībniekiem, kas tirgū laiž gan jaunus, gan lietotus ražojumus, būtu jāuzskaita un jāziņo tikai par jaunajiem ražojumiem. Šādu izslēgšanu netiešās sekas būtu neliels izmaksu pieaugums uzņēmumiem, kuros ir vairāk nekā 10 darbinieku, un uzņēmumiem, kuros ir vairāk nekā 250 darbinieku, rastos vislielākais papildu slogs.

Ietekme uz konkurētspēju ir kvantitatīvi novērtēta, ja iespējams, ņemot vērā ietekmi uz dažādiem konkurētspējas veidiem⁶⁵. Cenu konkurētspējas mērķis ir atspoguļot to cenu relatīvo ietekmi, ko uzņēmumi vai uzņēmumu grupas var noteikt tirgū. Dinamiskā konkurētspēja attiecas uz ietekmi uz pētniecību un inovācijām, kas ļautu saglabāt vai uzlabot uzņēmumu konkurētspēju laika gaitā. Stratēģiskā konkurētspēja attiecas uz uzņēmumu spēju daļēji apmierināt savu izejvielu vai produktu pieprasījumu, izmantojot atkalizmantotus vai reciklētus tekstilmateriālus ES. Ietekme uz konkurētspēju ir pozitīva vai neitrāla.

Attiecībā uz pārtikas atkritumiem politikas risinājumi bija vērsti uz dažādiem pārtikas atkritumu samazināšanas mērķu veidiem, līmeņiem un apjomu, kas jāasniedz līdz 2030. gadam, un tos var apkopot šādi:

1. risinājuma pamatā ir 2014. gada priekšlikumā par APD pārskatīšanu izskatītie minimālie mērķi⁶⁶.

- Primārās ražošanas mērķis — nav mērķa,
- reciklēšanas un ražošanas mērķis — 10 %,
- Mērķis mazumtirdzniecības un patēriņa posmos — 15 %

2. risinājums ir vērienīgāks variants, kurā maksimālais mērķis mazumtirdzniecības un patēriņa posmos tiek pārbaudīts 2014. gadā.

- Primārās produkcijas mērķis — nav mērķa %,
- reciklēšanas un ražošanas mērķis — 10 %,
- Mērķis mazumtirdzniecības un patēriņa posmos — 30%

3. risinājums atspoguļo mērķus, kas minēti 12.3. ilgtspējīgas attīstības mērķī, un papildu saistības, ko 2021. gada ANO Pārtikas sistēmu samitā uzņēmās koalīcija “Pārtika nekad nav atkritumi”.

- Primārās ražošanas mērķis — 10 %,
- reciklēšanas un ražošanas mērķis — 25%,
- Mērķis mazumtirdzniecības un patēriņa posmos — 50%

1.–3. risinājums ietver juridiski saistošus mērķus, t. i., par tiem katru gadu jāsniedz ziņojums, un, ja mērķi netiek sasniegti, tos var īstenot, izmantojot pārkāpumu procedūras.

4. risinājums atspoguļo brīvprātīga mērķa noteikšanu 12.3. ilgtspējīgas attīstības mērķa saistību līmenī attiecībā uz mazumtirdzniecības un patēriņa posmiem (t. i., 50 % samazinājums), neuzņemoties skaitliskas saistības attiecībā uz iepriekšējiem posmiem. Šim risinājumam netiktu piemēroti izpildes mehānismi, izņemot ikgadējo ziņošanu par pārtikas izšķērdēšanas apjomu.

---

⁶⁵ Pārskatu par kanāliem, pa kuriem aprites ekonomika ietekmē konkurētspēju, skatīt *Flachenecker, F. (2018) The causal impact of material productivity on macroeconomic competitiveness in the EU. Environmental Economics and Policy Studies* 20, 17–46. <https://doi.org/10.1007/s10018-016-0180-3> un *Flachenecker, F., Kornejew, M. (2019) The causal impact of material productivity on microeconomic competitiveness and environmental performance in the EU. Environmental Economics and Policy Studies* 21, 87–122. <https://doi.org/10.1007/s10018-018-0223-z>

⁶⁶ COM/2014/0397 final

Ietekmes analīze parādīja, ka visi risinājumi sniedz ievērojamus ieguvumus videi. Ieguvumu apjoms palielinās, palielinoties darbības jomai un mērķu līmenim, sākot no 1. risinājuma līdz 3. risinājumam. Vismazākais ieguvums būtu 4. risinājumā. Galvenais ieguvums būtu SEG emisiju samazinājums (tomēr tas būtiski atšķiras atkarībā no metodoloģiskās pieejas). Citas šajā ietekmes novērtējumā aplūkotās ietekmes uz vidi — zemes izmantošana, jūras eitrofikācija un ūdens izmantošana — uzrāda līdzīgu tendenci, t. i., ieguvumu lielums palielinās, pieaugot mērķrādītāju tvērumam un līmenim.

Attiecībā uz ekonomisko ietekmi — paredzams, ka pārtikas izšķērdēšanas samazināšana samazinās pieprasījumu pēc pārtikas, un tas savukārt varētu radīt nelielu negatīvu ietekmi uz pārtikas ražošanas nozari (-3,6 % pesimistiskākajā pieņēmumā) un pozitīvu ietekmi uz citām nozarēm, kā rezultātā kopumā būs nelieli pozitīvi ieguvumi (līdz 2,3 miljardiem EUR).

Kvantitatīvi nosakāmā sociālā ietekme ir cieši saistīta ar ekonomisko ietekmi, un tai ir līdzīga tendence. Jo vairāk samazinās izšķērdētās pārtikas apjoms, jo labākas ir iespējas attiecībā uz pārtikas pieejamību un mājāsaimniecību ietaupījumiem. No otras puses, no 1. risinājuma līdz 3. risinājumam pieaug negatīvās ietekmes uz nodarbinātību lauksaimniecības un pārtikas nozarē apmērs, tomēr paredzams, ka to kompensēs jaunas darbavietas pārtikas nozarē un ieguvumi citās ekonomikas nozarēs.

Paredzams, ka ietekme uz MVU būs ierobežota. Iniciatīva ir vērsta uz pārtikas atkritumu samazināšanas mērķu noteikšanu dalībvalstīm, un tā neattieksies uz atsevišķiem uzņēmumiem. Lai gan dalībvalstu iestādes, visticamāk, sadarbosies ar visiem pārtikas piegādes ķēdes dalībniekiem, līdz šim novērotie pasākumi valstīs, kuras ir veikušas koordinētus pasākumus pārtikas izšķērdēšanas mazināšanai, ir vērsti uz lielākiem uzņēmumiem un brīvprātīgiem pasākumiem, kas veicina iesaistīšanos pārtikas izšķērdēšanas novēršanā, ko atbalsta valsts finansējums. Apspriešanās procesā MVU negaidīja problēmas, ko tieši radītu šī iniciatīva, lai gan saglabāja piesardzību attiecībā uz iespējamiem turpmākajiem dalībvalstu īstenošanas pasākumiem.

Vēlamie risinājumi

Pamatojoties uz novērtējumu par to, kā risinājumi palīdz sasniegt divus galvenos mērķus, par līdzsvaru starp ekonomisko, vides un sociālo ietekmi, kā arī par kopējām izmaksām un ieguvumiem, ja tos var aprēķināt, Komisija par vēlamo risinājumu uzskata 2. risinājumu. Tomēr, lai papildinātu 2. risinājumā minētos pasākumus, var papildus apsvērt tekstilatkritumu savākšanas mērķa noteikšanu (3.6. pasākums). Tāpēc arī 3.6. pasākums varētu būt daļa no vēlamā risinājuma. Citu tekstilatkritumu apsaimniekošanas mērķus šajā posmā nevar noteikt, jo trūkst pilnīgu un ticamu datu.

Ietekmes novērtējumā secināts, ka 50 % mērķa noteikšana attiecībā uz tekstilizstrādājumu dalītu vākšanu veicinātu dažādu tekstilizstrādājumu vērtību ķēdes, atkalizmantošanas operatoru un atkritumu apsaimniekošanas operatoru saskaņotu rīcību, lai nodrošinātu tekstilizstrādājumu apstrādi saskaņā ar atkritumu hierarhiju, priekšroku dodot atkalizmantošanai un šķiedru reciklēšanai. Tajā arī secināts, ka šāds mērķrādītājs varētu būt rūpīgi jāapsver, ņemot vērā pašreizējās lielās atšķirības dalītās vākšanas rādītājos visā ES, kā arī APD noteikto visaptverošo pienākumu, ka šādi atkritumi jāvāc atsevišķi. Ņemot vērā šos apsvērumus, kā arī stingrākus noteikumus par dalītās vākšanas organizēšanu, izmantojot PRA, un mērķi samazināt administratīvo slogu, tiesību akta priekšlikumā atspoguļotajā vēlamajā variantā nav iekļauts atsevišķas savākšanas mērķrādītājs.

Pārtikas izšķērdēšanas jomā pēc tam, kad salīdzināta ne tikai ierosinātā risinājuma ekonomiskā, vides un sociālā ietekme, bet arī tehniskā iespējamība, vēlamais risinājums ir 2. risinājums. Paredzams, ka šis risinājums būs efektīvs, jo dos spēcīgu politisku impulsu dalībvalstīm veikt pasākumus, lai samazinātu pārtikas izšķērdēšanas apjomu valsts līmenī un panāktu ievērojamus ieguvumus vides jomā, vienlaikus tas būs samērīgs un īstenojams. Tāpēc, nosakot juridiski saistošus pārtikas izšķērdēšanas mazināšanas mērķus, būtu jāizmanto pakāpeniska pieeja, sākot ar līmeni, kas ir zemāks par IAM noteikto līmeni, lai nodrošinātu konsekventu dalībvalstu reakciju un taustāmu progresu 12.3. mērķa sasniegšanā. Starpposma pārskats par dalībvalstu sasniegto progresu, pamatojoties uz ikgadējo pārtikas atkritumu līmeņa uzraudzību, ļautu, iespējams, koriģēt mērķus, lai stiprinātu Savienības ieguldījumu un vēl vairāk saskaņotu tos ar 12.3. ilgtspējīgas attīstības mērķi, kā arī dotu virzienu turpmākajam progresam pēc 2030. gada.

• **Normatīvā atbilstība un vienkāršošana**

Ierosinātajiem pasākumiem ir atšķirīgs administratīvā sloga līmenis, ko galvenokārt radītu atbilstības uzraudzība un ziņošana gan valsts iestādēm, gan uzņēmumiem. Vienlaikus šajā priekšlikumā ir pilnībā izmantota digitalizācija, lai samazinātu administratīvo slogu.

Ierosinātie pārtikas izšķērdēšanas mazināšanas mērķi ir balstīti uz pasākumiem, kas jau ir iekļauti APD, tāpēc tie nerada papildu administratīvo slogu.

Vēlamais apvienotais risinājums	Ietekmes apraksts	Kopējā bilance
<p>2. risinājums: papildu normatīvās prasības + mērķis attiecībā uz tekstilizstrādājumiem (3.6. pasākums)</p> <p>UN</p> <p>2. risinājums attiecībā uz pārtikas izšķērdēšanas samazināšanas mērķiem</p>	<p>Ekonomiskās izmaksas</p> <ul style="list-style-type: none"> 913 miljoni EUR gadā šķirošanas saistībām Reģistra izstrādes izmaksas 2–12,3 miljonu EUR apmērā visās dalībvalstīs un uzturēšanas izmaksas 11 200–69 000 EUR gadā katrai dalībvalstij 7,79 miljoni EUR gadā ražotājiem, lai ziņotu EPR vajadzībām. 4,04 miljoni EUR PRO reģistru un pārbaužu darbības izmaksas. 39,2 miljoni EUR gadā papildu tekstilizstrādājumu savākšanai, šķirošanai un apstrādei, lai sasniegtu 50 % savākšanas mērķi. 208 EUR kompetentajai iestādei un 78 EUR eksportētājam gadā par vienu pārbaudi 750 000 EUR gadā ES uzņēmumiem, lai izpildītu ES ziņošanas pienākumus 26,5 miljonu EUR zaudējumi dalībvalstīm no atkritumu poligonu nodokļa, ko rada no poligoniem novirzītais tekstils. Pārtikas pieprasījuma samazinājums par 4,2 % un lauksaimniecības pārtikas produktu ražošanas vērtības izmaiņas par -1,8 %, kā arī tirgus cenu kritums par 0,1 līdz 2,6 %. Lauku saimniecību ienākumu samazinājums par 4,2 miljardiem EUR gadā. <p>Pārtikas ķēdes dalībnieku kopējās pielāgošanās izmaksas pārtikas izšķērdēšanas mazināšanai — 2 miljardi EUR [41 EUR par tonnu novērstās izšķērdētās pārtikas].</p> <p>Ekonomiskie ieguvumi tekstilrūpniecības nozarei</p> <ul style="list-style-type: none"> <u>EPR</u>: 3,5-4,5 miljardi EUR gadā no ieguldījumiem 	<p>Izmaksas:</p> <p>975 miljoni EUR (šīs izmaksas var segt patērētāji, ražotāji vai abu veidu izmaksas).</p> <p>Kopējā pievienotā vērtība ES ekonomikā, samazinot izšķērdētās pārtikas apjomu 1,6 miljardi EUR (0,016 %).</p> <p>Ieguvumi:</p> <p>tiešie ieguvumi 656 miljonu EUR apmērā no atkalizmantojamiem un reciklējamiem tekstilizstrādājumiem ES atkalizmantošanas un reciklēšanas tirgum, kā arī atbalsts 3,5-4,5 miljardu EUR kopējai gada peļņai no EPR ieguldījumiem.</p> <p>Mājsaimniecības pārtikas izdevumu ietaupījums 439 EUR gadā uz vienu mājsaimniecību (4 pers.).</p> <p>Papildu SEG emisiju samazinājums ir 16</p>

	<p>reciklēšanā (ieskaitot ieguvumus, kas norādīti attiecībā uz citiem pasākumiem).</p> <ul style="list-style-type: none"> • Papildu šķirošana: 534 miljoni EUR gadā atkalizmantošanas vērtības un 94 miljoni EUR gadā reciklēšanas vērtības. • Papildu savākšana: 28 miljoni EUR gadā no kopējās atkalizmantošanas un reciklēšanas vērtības. <p>Pārtikas atkritumu samazināšanas ekonomiskie ieguvumi</p> <ul style="list-style-type: none"> • kopējā pievienotā vērtība ES ekonomikai 1,6 miljardi EUR (ieskaitot iepriekšminētās izmaksas). • mājsaimniecības pārtikas izdevumu ietaupījums 439 EUR gadā uz vienu mājsaimniecību (4 pers.). <p>Vidiskie ieguvumi</p> <ul style="list-style-type: none"> • 16 miljoni EUR, samazinot SEG emisijas no tekstilatkritumiem, kā arī samazinot piesārņojošo vielu nonākšanu gaisā, ūdenī un zemē, kas citādi rastos sliktas atkritumu apsaimniekošanas rezultātā. • 3,9 (ES) un 12,6 (ārpus ES) miljoni tonnu SEG emisiju samazinājums (ieskaitot atdeves efektu) VAI 62 miljoni tonnu novērsto SEG (neskaitot atdeves efektu) • samazināta piesārņojošo vielu nonākšana gaisā, ūdenī un zemē, kas citādi rastos sliktas atkritumu apsaimniekošanas rezultātā • samazināta ietekme uz zemes izmantošanu par 2,2 triljoniem tonnu, • jūras eutrofikācijas samazinājums par 532 miljoniem kg Neq • ūdens trūkuma samazinājums par 80 miljardiem m³ gadā. • Kopējie vides ietaupījumi naudas izteiksmē — 9–23 miljardi EUR. <p>Sociālie ieguvumi</p> <ul style="list-style-type: none"> • Radītas 8 740 darba vietas saistībā ar tekstilizstrādājumiem un mazināta ES atkritumu sociālā ietekme trešās valstīs (nav neto ietekmes novērtējuma; sīkāku informāciju un pamatā esošos pieņēmumus skatīt 4. pielikumā) • Līdz 135 000 zaudētu darba vietu lauksaimniecības un pārtikas nozarē (paredzams, ka tās tiks kompensētas citās nozarēs) 	<p>miljoni EUR gadā no tekstilizstrādājumiem un papildu SEG emisiju samazinājums ir 62 miljoni tonnu gadā (kopējais vides ietaupījums naudas izteiksmē — 9–23 miljardi EUR),</p> <p>8 740 radītas darba vietas atkritumu apsaimniekošanas nozarē, bet līdz 135 000 zaudētas lauksaimniecības un pārtikas nozarē (paredzams, ka tās tiks kompensētas citās nozarēs)</p> <p>Kopējā efektivitāte, lietderība un saskanība: pozitīvs</p>
--	--	---

- **Pamattiesības**

Šim priekšlikumam nav ietekmes uz pamattiesību aizsardzību.

4. IETEKME UZ BUDŽETU

Iekļautajā finanšu pārskatā ir sīki izklāstīta ietekme uz budžetu un norādīti cilvēkresursi un administratīvie resursi, kas vajadzīgi saskaņā ar šo priekšlikumu.

Eiropas Komisija, jo īpaši Vides ģenerāldirektorāts (ENV ĢD) un Veselība un pārtikas nekaitīguma ģenerāldirektorāts (SANTE ĢD), būs atbildīga par sarunām par direktīvu parastajā koplēmuma procedūrā, kā arī par tās vispārējo īstenošanu un visu tajā paredzēto īstenošanas un deleģēto aktu pieņemšanu. Citi ģenerāldirektorāti un aģentūras, kas sniegs ieguldījumu, tostarp Kopīgā pētniecības centra (JRC) ĢD un Eiropas Vides aģentūra (EVA).

Attiecībā uz Vides ģenerāldirektorātu pašreizējās finanšu simulācijas pamatā ir esošais 0,75 FTE (AD) koplēmuma procesam un īstenošanai, kā arī jauni 3,0 FTE līgumdarbinieki tehniskajai īstenošanai, lai izstrādātu paredzētos īstenošanas aktus.

SANTE ĢD finanšu simulācijas pamatā ir esošais 0,5 FTE (AD), kas paredzēts koplēmuma procesam un īstenošanas uzraudzībai visās dalībvalstīs.

Komisijas personāla izmaksas ir 2 033 000 EUR, pamatojoties uz jaunākajām algu skalām, kas ir publiski pieejamas.

5. CITI ELEMENTI

• Īstenošanas plāni un uzraudzības, izvērtēšanas un ziņošanas kārtība

Priekšlikumā ir iekļauti vairāki noteikumi, lai uzlabotu uzraudzību. Ietekmes novērtējuma 14. pielikumā sīki izklāstīti uzraudzības un novērtēšanas instrumenti. Vēlamā politikas risinājuma ietekmi uz tekstilatkritumu un atliekvielu tekstilatkritumu rašanās samazināšanas mērķu sasniegšanu uzrauga, izmantojot 3.6. pasākumā noteiktos rādītājus un mērķus un pamatojoties uz 2.14. pasākuma rezultātā uzlabotajām datu plūsmām par tekstilmateriāliem. Pēdējais minētais pasākums arī ļaus noteikt turpmākus darbības mērķus, kas pašlaik tiek vērtēti kā neiespējami saskaņā ar 3. risinājumu. Uzraudzības pamatā ir ikgadējie dati par tekstilizstrādājumiem, kas sagatavoti atkalizmantošanai saskaņā ar EPR shēmām (2.14. pasākums, sīkāku informāciju sk. 10. pielikumā).

Attiecībā uz pārtikas izšķērdēšanu uzraudzība balstīsies uz esošajiem ziņošanas pienākumiem, t. i., dalībvalstu ikgadējiem ziņojumiem par radušos pārtikas atkritumu apjomiem (APD 37. panta 3. punkts) un Eiropas Vides aģentūras reizi divos gados veikto pārskatu par pārtikas izšķērdēšanas novēršanas programmu īstenošanas gaitu (APD 30. pants).

• Detalizēts konkrētu priekšlikuma noteikumu skaidrojums

Direktīvas 1. pantā ir izklāstīti grozījumi APD, jo īpaši šādos tās pantos:

Direktīvas 2. panta 1. punkta a) apakšpunktā ir noteikti pārskatītie izņēmumi no direktīvas darbības jomas, proti, no tās izslēgti gāzveida efluenti, kurus emitē atmosfērā, un oglekļa dioksīds, kas uztverts un transportēts ģeoloģiskai uzglabāšanai un ģeoloģiski uzglabāts.

Direktīvas 3. pantā ir noteiktas jaunas definīcijas “IVc pielikumā uzskaitīto tekstilizstrādājumu, ar tekstilmateriāliem un apaviem saistītu izstrādājumu ražotājs”, “darīt pieejamus tirgū”, “ražotāja atbildības organizācija”, “tiešsaistes platforma” un “patērētājs”.

9.a pantā ir noteiktas prasības attiecībā uz pasākumiem, kas dalībvalstīm jāveic, lai novērstu pārtikas izšķērdēšanu, atbalstot uzvedības izmaiņas un piegādes ķēdes sadarbību (1), un definēti pārtikas izšķērdēšanas mazināšanas mērķi, kas dalībvalstīm jāsasniedz līdz 2030. gadam (4).

22.a pantā noteiktas prasības attiecībā uz pasākumiem, kas dalībvalstīm jāveic, lai ieviestu ražotāja paplašinātas atbildības shēmu tekstilizstrādājumiem, ar tekstilizstrādājumiem saistītiem un apavu izstrādājumiem, un saskaņoti tās piemērošanas noteikumi, tostarp attiecībā uz izstrādājumiem, kas ietilpst tās darbības jomā, un ražotāju finansiālās atbildības apjomu.

22.b pantā noteiktas prasības attiecībā uz pasākumiem, kas dalībvalstīm jāveic, lai izveidotu tekstilizstrādājumu, ar tekstilmateriāliem un apaviem saistītu izstrādājumu un apavu ražotāju reģistru, lai īstenotu ražotāja paplašinātas atbildības shēmas.

22.c pantā noteiktas prasības attiecībā uz pasākumiem, kas dalībvalstīm jāveic, lai izveidotu ražotāju atbildības organizācijas un noteiktu to atbildību par tekstilizstrādājumu ražotājiem.

22.d pantā noteiktas prasības attiecībā uz pasākumiem, kas dalībvalstīm jāveic, lai apsaimniekotu tekstilatkritumus.

29.a pantā ir noteikti pienākumi attiecībā uz pasākumiem, kas dalībvalstīm jāveic, lai pārskatītu un pielāgotu savas pārtikas izšķērdēšanas novēršanas programmas, lai sasniegtu samazināšanas mērķus (1), un lai izraudzītos kompetentās iestādes, kas atbildīgas par pārtikas izšķērdēšanas mazināšanas pasākumu koordinēšanu (2).

37. pantā ir noteiktas ziņošanas prasības attiecībā uz pasākumiem, kas dalībvalstīm jāveic attiecībā uz tekstilizstrādājumiem, un izmaiņas dalībvalstu ziņošanas prasībās par izstrādājumu atkalizmantošanas datu plūsmu Eiropas Vides aģentūrai.

2. pantā noteikta direktīvas grozījumu transponēšana.

3. pants nosaka direktīvas grozījumu stāšanos spēkā.

4. pantā ir noteiktas direktīvas grozījumu adreses.

Priekšlikums

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES DIREKTĪVA,**ar ko groza Direktīvu 2008/98/EK par atkritumiem**

(Dokuments attiecas uz EEZ)

EIROPAS PARLAMENTS UN EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,
ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 192. panta 1. punktu,
ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,
pēc leģislatīvā akta projekta nosūtīšanas valstu parlamentiem,
ņemot vērā Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinumu¹,
ņemot vērā Reģionu komitejas atzinumu²,
saskaņā ar parasto likumdošanas procedūru,
tā kā:

- (1) Eiropas zaļajā kursā un aprites ekonomikas rīcības plānā³ aicināts pastiprināt un paātrināt Savienības un dalībvalstu rīcību, ar ko nodrošina tekstilizstrādājumu un pārtikas nozares vidisko un sociālo ilgtspēju, jo tās ir resursietilpīgas nozares, kas rada būtiskas negatīvas vidiskās eksternalitātes. Minētajās nozarēs virzību uz aprites ekonomiku un dekarbonizāciju kavē finansējuma nepietiekamība un tehnoloģiskās nepilnības. Pārtikas un tekstilizstrādājumu nozare ir attiecīgi pirmā un ceturtā resursietilpīgākā nozare⁴, un tajās netiek pilnībā ievēroti Savienības atkritumu apsaimniekošanas pamatprincipi, ko paredz atkritumu hierarhija, saskaņā ar kuru par prioritāti jāizvirza atkritumu rašanās novēršana, kam seko sagatavošana atkārtotai izmantošanai un pārstrāde. Minētajām problēmām ir vajadzīgi sistēmiski risinājumi, un to risināšanā jāizmanto aprites cikla pieeja.
- (2) Saskaņā ar ES Tekstilizstrādājumu ilgtspējas un apritīguma stratēģiju ir jāizdara⁵ būtiskas izmaiņas un jāatkāpjas no pašreiz valdošās lineārās domāšanas tekstilizstrādājumu izstrādes, ražošanas, izmantošanas un izmešanas posmā, un it sevišķi ir jāierobežo ātrā mode. Minētajā stratēģijā atzīts, ka ir svarīgi panākt, ka ražotāji uzņemas atbildību par savu produktu radītājiem atkritumiem, un tajā ir norādīts, ka attiecībā uz tekstilizstrādājumiem jāizstrādā saskaņoti Savienības paplašinātās ražotāja atbildības noteikumi, kuros būtu paredzēta maksu ekomodulācija. Tajā paredzēts, ka svarīgs šādu noteikumu mērķis ir radīt ekonomiku, kurā pienācīgu vietu ieņem savākšana, šķirošana, atkārtota izmantošana, sagatavošana atkārtotai

---

¹ OV C [...], [...], [...]. lpp.

² OV C [...], [...], [...]. lpp.

³ COM(2020) 98 final, 2020. gada 11. marts.

⁴ ES pārkārtošanās ceļi (europa.eu).

⁵ COM(2022) 141 final, 2022. gada 30. marts.

izmantošanai un pārstrāde, kā arī mudināt ražotājus un zīmolus rūpēties, lai to produkti tiktu izstrādāti, ievērojot apritīguma principus. Šajā nolūkā tā paredz, ka ievērojama daļa no ražotāju iemaksām paplašinātās ražotāja atbildības shēmās ir jāvelta atkritumu rašanās novēršanas pasākumiem un sagatavošanai atkārtotai izmantošanai. Tā arī atbalsta nepieciešamību pēc stingrākām un inovatīvākām ilgtspējīgas bioloģisko resursu pārvaldības pieejām, kuras palīdzētu palielināt pārtikas atkritumu apritīgumu un valorizāciju un biobāzētu tekstilizstrādājumu atkārtotu izmantošanu.

- (3) Ņemot vērā pārtikas izšķērdēšanas negatīvo ietekmi, dalībvalstis apņēmas veikt pasākumus, kuri veicinātu pārtikas izšķērdēšanas novēršanu un samazināšanu saskaņā ar Apvienoto Nāciju Organizācijas (ANO) Ģenerālās asamblejas 2015. gada 25. septembrī pieņemto Ilgtspējīgas attīstības programmu 2030. gadam un jo īpaši tās mērķrādītāju līdz 2030. gadam uz pusi samazināt pārtikas izšķērdēšanu uz vienu iedzīvotāju mazumtirdzniecības un patērētāju līmenī un samazināt pārtikas zudumus ražošanas un piegādes ķēdēs, arī zudumus pēc ražas novākšanas. Minētie pasākumi bija vērsti uz pārtikas atkritumu rašanās novēršanu un samazināšanu primārajā ražošanā, pārstrādē un izgatavošanā, mazumtirdzniecībā un citos pārtikas izplatīšanas kanālos, restorānos un sabiedriskajā ēdināšanā, kā arī māsaimniecībās.
- (4) Pēc Konferences par Eiropas nākotni Komisija apņēmas dot iespēju pirms dažiem svarīgiem priekšlikumiem pilsoņu paneļdiskusijās apspriesties un sniegt ieteikumus. Šajā sakarā no 2022. gada decembra līdz 2023. gada februārim tika organizēta Eiropas pilsoņu paneļdiskusija, kurā tika izstrādāta virkne ieteikumu⁶ par to, kā pastiprināt pasākumus, ar ko Savienībā samazina pārtikas izšķērdēšanu. Tā kā vairāk nekā pusi no pārtikas atkritumiem Savienībā rada māsaimniecības, iedzīvotāju atziņas par pārtikas izšķērdēšanas novēršanu ir īpaši svarīgas. Iedzīvotāji iezīmēja trīs galvenos rīcības virzienus, proti, pārtikas vērtības ķēdē stiprināt sadarbību, aicināt pārtikas uzņēmumus nākt klajā ar savām iniciatīvām un veicināt patērētāju paradumu maiņu. Paneļdiskusijas ieteikumi arī turpmāk būs noderīgi pārtikas izšķērdēšanas novēršanai veltītajā Komisijas kopējā darba programmā, un tie var kalpot par ceļvedi, kas dalībvalstīm palīdzētu sasniegt pārtikas izšķērdēšanas samazināšanas mērķrādītājus.
- (5) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2009/31/EK⁷ no Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2006/12/EK⁸ darbības jomas izslēdza oglekļa dioksīdu, kas uztverts un transportēts ģeoloģiskai uzglabāšanai un ko ģeoloģiski uzglabā saskaņā ar Direktīvas 2006/12/EK prasībām. Tomēr Direktīvu 2006/12/EK grozošās Direktīvas 2009/31/EK noteikums netika iekļauts Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā 2008/98/EK⁹, ar kuru Direktīva 2006/12/EK tika atcelta. Tāpēc, lai nodrošinātu juridisko noteiktību, šajā direktīvā ir iestrādāti Direktīvas 2009/31/EK grozījumi, ar ko no Direktīvas 2008/98/EK darbības jomas izslēdz oglekļa dioksīdu, kas uztverts un transportēts ģeoloģiskai uzglabāšanai un ko ģeoloģiski uzglabā.
- (6) Direktīvā 2008/98/EK ir jāiekļauj tekstilizstrādājumu ražotāju, tiešsaistes platformu un ražotāju atbildības organizāciju definīcijas, kas saistītas ar paplašinātās ražotāja atbildības īstenošanu attiecībā uz tekstilizstrādājumiem, lai precizētu šo jēdzienu tvērumu un saistītos pienākumus.

⁶ Pilnīgu ieteikumu sarakstu sk. ietekmes novērtējuma ziņojuma 16. pielikumā.

⁷ OV L 140, 5.6.2009., 114. lpp.

⁸ OV L 114, 27.4.2006., 9. lpp.

⁹ OV L 312, 22.11.2008., 3. lpp.

- (7) Dalībvalstis jau ir izstrādājušas dažus materiālus un īstenojušas dažas kampaņas, kas vēršas pie patērētājiem un pārtikas aprītē iesaistītajiem uzņēmējiem, aicinot samazināt pārtikas izšķērdēšanu, tomēr tie galvenokārt ir orientēti uz izpratnes veicināšanu, nevis uz paradumu maiņu. Lai pilnībā atraisītu pārtikas izšķērdēšanas samazināšanas potenciālu un nodrošinātu pakāpenisku progresu, ir jāizstrādā uz paradumu maiņu vērsti intervences pasākumi, kas pielāgoti dalībvalstu konkrētajai situācijai un vajadzībām un pilnībā integrēti nacionālajās pārtikas izšķērdēšanas novēršanas programmās. Liela nozīme būtu jāpiešķir arī reģionāliem aprītes risinājumiem, arī publiskā un privātā sektora partnerībām un iedzīvotāju iesaistei, kā arī būtu jāpielāgojas specifiskām reģionālajām vajadzībām, piemēram, tālākajos reģionos vai salās.
- (8) Neraugoties uz pieaugošo izpratni par pārtikas izšķērdēšanas negatīvo ietekmi un sekām, politiskajām saistībām ES un dalībvalstu līmenī un Savienības pasākumiem, kas īstenoti kopš 2015. gada Aprītes ekonomikas rīcības plāna pieņemšanas, pārtikas atkritumu rašanās nesamazinās pietiekami strauji, lai tiktu panākts būtisks progress ANO 12. ilgtspējīgas attīstības mērķa (IAM) 12.3. mērķrādītāja sasniegšanā. Lai nodrošinātu būtisku ieguldījumu IAM 12.3. mērķrādītāja sasniegšanā, būtu jāpastiprina pasākumi, kas dalībvalstīm jāveic, lai panāktu progresu šīs direktīvas un citu tādu pasākumu īstenošanā, kuri ir piemēroti, lai samazinātu pārtikas atkritumu rašanos.
- (9) Lai īstermiņā sasniegtu rezultātus un pārtikas aprītē iesaistītajiem uzņēmējiem, patērētājiem un publiskajām iestādēm sniegtu pārskatu par ilgtermiņa iecerēm, būtu jānosaka kvantitatīvi mērķrādītāji pārtikas atkritumu rašanās samazināšanai, kuri dalībvalstīm jāsasniedz līdz 2030. gadam.
- (10) Ņemot vērā Savienības apņemšanos sasniegt vērienīgo IAM 12.3. mērķrādītāju, pārtikas izšķērdēšanas samazināšanas mērķrādītāju nospraušanai, kas dalībvalstīm jāsasniedz līdz 2030. gadam, būtu jādod spēcīgs rīcībpolitiskais stimulants rīkoties un sniegt būtisku ieguldījumu globālo mērķrādītāju sasniegšanā. Tomēr, ņemot vērā šādu mērķrādītāju juridiski saistošo raksturu, tiem vajadzētu būt samērīgiem un īstenojamiem, un tajos būtu jāņem vērā dažādo pārtikas piegādes ķēdes aktošu loma un spējas (sevišķi runājot par mikrouzņēmumiem un maziem uzņēmumiem). Tādējādi juridiski saistošu mērķrādītāju nospraušanā būtu jāpiemēro pakāpeniska pieeja, proti, būtu jānosaka ar līmeni, kas ir zemāks par saskaņā ar IAM noteikto līmeni, lai nodrošinātu konsekventu dalībvalstu rīcību un taustāmu progresu virzībā uz 12.3. mērķrādītāja sasniegšanu.
- (11) Lai samazinātu pārtikas izšķērdēšanu ražošanas un patēriņa posmos, ir vajadzīgas dažādas pieejas un pasākumi un ir jāiesaista dažādas ieinteresēto personu grupas. Tādēļ viens mērķrādītājs būtu jāierosina attiecībā uz pārstrādes un ražošanas posmu, otrs – attiecībā uz pārtikas mazumtirdzniecību un citiem izplatīšanas kanāliem, restorāniem un sabiedrisko ēdināšanu un mājāsražniecībām.
- (12) Ņemot vērā savstarpējo atkarību starp izplatīšanas un patēriņa posmiem pārtikas piegādes ķēdē, jo īpaši mazumtirdzniecības prakses ietekmi uz patērētāju paradumiem un saikni starp pārtikas patēriņu mājās un ārpus tām, ir ieteicams šiem pārtikas piegādes ķēdes posmiem noteikt vienu kopīgu mērķrādītāju. Atsevišķu mērķrādītāju nospraušana katram no šiem posmiem radītu nevajadzīgu sarežģītību un ierobežotu dalībvalstu elastību koncentrēties uz savām konkrētajām problemātiskajām jomām. Lai izvairītos no tā, ka kopīgs mērķrādītājs dažiem operatoriem rada pārmērīgu slogu,

dalībvalstīm tiks ieteikts, kopīgā mērķrādītāja sasniegšanas pasākumu noteikšanā ņemt vērā proporcionalitātes principu.

- (13) Patērētās pārtikas daudzumu un radītos pārtikas atkritumus būtiski ietekmē demogrāfiskās izmaiņas. Tāpēc, lai ņemtu vērā iedzīvotāju skaita izmaiņas, kopīgais pārtikas izšķērdēšanas samazināšanas mērķrādītājs, kas piemērojams mazumtirdzniecībai un citiem pārtikas izplatīšanas kanāliem, restorāniem un sabiedriskajai ēdināšanai un mājāsaimniecībām, būtu jāizsaka kā procentuālās izmaiņas pārtikas atkritumu līmeņos uz vienu iedzīvotāju.
- (14) Balstoties uz saskaņoto metodiku, kas izklāstīta Komisijas Deleģētajā lēmumā (ES) 2019/1597¹⁰, pirmais gads, par kuru savākti dati par pārtikas atkritumu līmeņiem, bija 2020. gads. Tāpēc 2020. gads būtu jāizmanto par bāzlīniju pārtikas izšķērdēšanas samazināšanas mērķrādītāju nosprausšanai. Dalībvalstīm, kuras var pierādīt, ka tās ir veikušas pārtikas atkritumu mērījumus pirms 2020. gada, izmantojot ar Deleģēto lēmumu (ES) 2019/1597 saskaņīgas metodes, būtu jāatļauj izmantot agrāku bāzlīniju.
- (15) Lai nodrošinātu, ka pakāpeniskā pieeja globālā mērķrādītāja sasniegšanai sasniedz mērķus, būtu jāizskata un vajadzības gadījumā jāpārskata juridiski saistošo pārtikas atkritumu samazināšanas mērķrādītāju līmeņi nolūkā ņemt vērā dalībvalstu laika gaitā panākto progresu. Tas dotu iespēju mērķrādītājus koriģēt, lai stiprinātu Savienības ieguldījumu un vēl vairāk pieskaņotos IAM 12.3. mērķrādītājam, kas jāsasniedz līdz 2030. gadam, un sniegtu norādes par progresu, kas jāpanāk pēc minētā datuma.
- (16) Lai nodrošinātu ar pārtikas izšķērdēšanas novēršanu saistīto noteikumu labāku, savlaicīgāku un vienveidīgāku īstenošanu, prognozētu īstenošanas nepilnības un dotu iespēju veikt pasākumus pirms mērķrādītāju sasniegšanas termiņiem, 2018. gadā ieviestās agrīnās brīdināšanas ziņojumu sistēmas tvērumā būtu jāiekļauj arī pārtikas izšķērdēšanas samazināšanas mērķrādītāji.
- (17) Saskaņā ar principu “piesārņotājs maksā”, kas minēts Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 191. panta 2. punktā, ir būtiski, lai ražotāji, kas Savienības tirgū laiž noteiktus tekstilizstrādājumus, tekstilizstrādājumiem radniecīgus produktus un apavus, uzņemtos atbildību par savu produktu apsaimniekošanu aprites cikla beigās, kā arī paildzinātu to kalpošanas laiku, darot lietotus tekstilizstrādājumus, tekstilizstrādājumiem radniecīgus produktus un apavus pieejamus tirgū atkārtotai izmantošanai. Lai īstenotu principu “piesārņotājs maksā”, ir lietderīgi noteikt tekstilizstrādājumu, tekstilizstrādājumiem radniecīgu produktu un apavu apsaimniekošanas pienākumus ražotājiem, kas ietver visus izgatavotājus, importētājus vai izplatītājus, kuri neatkarīgi no izmantotās pārdošanas metodes, ieskaitot pārdošanu ar distances līgumiem, kas definēti Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2011/83/ES¹¹ 2. panta 7) punktā, minētos produktus pirmo reizi kādas dalībvalsts teritorijā profesionāli dara pieejamu ar savu nosaukumu vai preču zīmi. No paplašinātas ražotāja atbildības piemērošanas jomas būtu jāizslēdz mikrouzņēmumi un pašnodarbināti drēbnieki, kas ražo individualizētus produktus, ņemot vērā to ierobežoto lomu tekstilizstrādājumu tirgū; tāpat no piemērošanas jomas būtu jāizslēdz

¹⁰ Komisijas Deleģētais lēmums (ES) 2019/1597 (2019. gada 3. maijs), ar ko attiecībā uz vienveidīgai pārtikas atkritumu līmeņu mērīšanai paredzētu vienotu metodiku un obligātām kvalitātes prasībām papildina Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2008/98/EK (OV L 248, 27.9.2019., 77. lpp.).

¹¹ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2011/83/ES (2011. gada 25. oktobris) par patērētāju tiesībām un ar ko groza Padomes Direktīvu 93/13/EEK un Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 1999/44/EK un atceļ Padomes Direktīvu 85/577/EEK un Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 97/7/EK (OV L 304, 22.11.2011., 64. lpp.).

uzņēmēji, kas Savienībā laiž tirgū lietotus tekstilizstrādājumus, tekstilizstrādājumiem radniecīgus produktus un apavus vai šādus no lietotiem produktiem vai to atkritumiem iegūtus produktus, lai atbalstītu atkārtotu izmantošanu, arī ar remonta, pārjaunošanas un valorizējošas pārstrādes palīdzību, kā rezultātā dažas oriģinālā produkta funkcijas tiek mainītas.

- (18) Pastāv lielas atšķirības tajā, kā notiek vai tiek plānota tekstilizstrādājumu atsevišķa savākšana, izmantojot paplašinātas ražotāja atbildības shēmas vai citas pieejas. Arī tad, ja tiek apsvērtas paplašinātas ražotāja atbildības shēmas, pastāv lielas atšķirības, piemēram, attiecībā uz to tvērumā ietilpstošajiem produktiem un ražotāju atbildību, kā arī pārvaldības modeļiem. Tāpēc Direktīvas 2008/98/EK noteikumi par paplašinātu ražotāja atbildību būtu vispārīgi jāpiemēro paplašinātas ražotāja atbildības shēmām, ko piemēro tekstilizstrādājumu, tekstilizstrādājumiem radniecīgu produktu un apavu ražotājiem. Tomēr tie būtu jāpapildina ar tekstilnozares specifikai relevantiem noteikumiem, proti, būtu jāņem vērā tādi aspekti kā liels mazo un vidējo uzņēmumu (MVU) īpatsvars ražotāju vidū, sociālo uzņēmumu loma un atkārtotas izmantošanas nozīme tekstilizstrādājumu vērtības ķēdes ilgtspējas palielināšanā. Tāpat tiem vajadzētu būt detalizētākiem un saskaņotākiem, lai nepieļautu, ka veidojas sadrumstalots tirgus, kas varētu negatīvi ietekmēt nozari, jo īpaši mikrouzņēmumus un MVU, sekmētu savākšanu, apstrādi un pārstrādi, kā arī dotu skaidrus stimulus izstrādāt ilgtspējīgu tekstilizstrādājumu dizainu un rīcībpolitikas un sekmētu otrreizējo izejvielu tirgu. Šajā sakarā dalībvalstis tiek mudinātas apsvērt, vai nepiešķirt atļaujas vairākām ražotāju atbildības organizācijām, jo konkurence starp šādām ražotāju atbildības organizācijām var sniegt lielāku labumu patērētājiem, palielināt inovāciju, samazināt izmaksas, uzlabot savākšanas rādītājus un palielināt izvēles iespējas ražotājiem, kuri vēlas ar šādām organizācijām noslēgt līgumu.
- (19) Mājsaimniecības tekstilizstrādājumi un apģērbs veido lielāko daļu no Savienības tekstilizstrādājumu patēriņa, un šīs preces visvairāk stimulē ilgtnespējīgus pārmērīgas ražošanas un pārmērīga patēriņa modeļus. Mājsaimniecības tekstilizstrādājumi un apģērbi, kā arī citi pēcpatēriņa apģērbi un aksesuāri un apavi, kas primāri nesastāv no tekstilmateriāliem, ir arī visu dalībvalstīs pastāvošo atsevišķās savākšanas sistēmu uzmanības centrā. Tāpēc izveidotās paplašinātas ražotāja atbildības shēmas tvērumā būtu jāiekļauj mājsaimniecības tekstilizstrādājumi un citi apģērba gabali, apģērba piederumi un apavi. Lai ražotājiem nodrošinātu juridisko noteiktību par to, kuri produkti ietilpst paplašinātas ražotāja atbildības shēmas tvērumā, tie būtu jāidentificē ar kombinētās nomenklatūras kodiem saskaņā ar Padomes Regulas (EEK) Nr. 2658/87¹² I pielikumu.
- (20) Tekstilrūpniecība ir resursietilpīga nozare. Lai gan izejvielu un tekstilizstrādājumu ražošanā lielākā daļa slodžu un ietekmes, kas saistīta ar apģērbu, apavu un mājsaimniecības tekstilizstrādājumu patēriņu Savienībā, rodas trešās valstīs, ņemot vērā globālo ietekmi uz klimatu un vidi, tās ietekmē arī Savienību. Tāpēc tekstilatkritumu novēršana, sagatavošana atkārtotai izmantošanai un pārstrāde var palīdzēt samazināt nozares globālo vidisko pēdu, arī Savienībā. Turklāt pašreizējā resursu ziņā neefektīvā tekstilatkritumu apsaimniekošana nav saskaņīga ar atkritumu hierarhiju un kaitē videi gan Savienībā, gan trešās valstīs, arī ar siltumnīcefekta gāzu emisijām, kas rodas incinerācijā un apglabāšanā poligonos.

¹² OV L 256, 7.9.1987., 1. lpp.

- (21) Paplašināta ražotāja atbildība par tekstilizstrādājumiem, tekstilizstrādājumiem radniecīgiem produktiem un apaviem nodrošinās augstu vides un veselības aizsardzības līmeni Savienībā, radīs veselu ekonomikas sektoru, kurā notiek savākšana, šķirošana, atkārtota izmantošana, sagatavošana atkārtotai izmantošanai un pārstrādei, jo īpaši šķiedru reciklēšanai šķiedrās, kā arī stimulēs ražotājus nodrošināt, ka produkti tiek izstrādāti, ievērojot aprites principus. Lai nodrošinātu, ka paplašinātas ražotāja atbildības pienākumi netiek piemēroti ar atpakaļejošu spēku un ir saskaņā ar juridiskās noteiktības principu, tekstilizstrādājumu un apavu ražotājiem būtu jāsedz izmaksas, ko rada tādu savākto lietoto tekstilizstrādājumu un apavu un to atkritumu (t. sk. par atkritumiem uzskatīto nepārdoto patēriņa produktu) savākšana, šķirošana atkārtotai izmantošanai, sagatavošana atkārtotai izmantošanai un pārstrāde, kā arī citu veidu apstrāde, kuri dalībvalstu teritorijā piegādāti pēc šīs grozās direktīvas stāšanās spēkā. Minētajiem ražotājiem būtu jāsedz arī izmaksas par jaukto savākto sadzīves atkritumu sastāva apsekojumu veikšanu, finansiāli jāatbalsta šķirošanas un pārstrādes tehnoloģiju pētniecība un izstrāde, ziņošana par dalītu savākšanu, atkārtotu izmantošanu un citu apstrādi, kā arī jāsedz izmaksas par informācijas sniegšanu tiešajiem lietotājiem par tekstilizstrādājumu ietekmi un ilgspējīgu apsaimniekošanu.
- (22) Ražotājiem vajadzētu būt atbildīgiem par to, lai tiktu izveidotas visu lietoto tekstilizstrādājumu, tekstilizstrādājumiem radniecīgu produktu un apavu un to atkritumu savākšanas sistēmas, un par to, lai pēc tam tie tiktu šķiroti atkārtotai izmantošanai, sagatavošanai atkārtotai izmantošanai un pārstrādei; tas maksimāli palielinātu lietotu apģērbu un apavu pieejamību un samazinātu atkritumu apjomus, kas tiek apstrādāti ar paņēmieniem, kuri atkritumu hierarhijā ierindojas zemākā vietā. Visiedarbīgākais veids, kā ievērojami samazināt ietekmi uz klimatu un vidi, ir nodrošināt, ka tekstilizstrādājumus var izmantot un atkārtoti izmantot un tie tiek izmantoti un atkārtoti izmantoti ilgāku laiku. Turklāt tam vajadzētu nodrošināt ilgspējīgus un apritīgus darījumdarbības modeļus, piemēram, atkārtotu izmantošanu, tīri un remontu, atpakaļpieņemšanas pakalpojumus un lietotu preču mazumtirdzniecību, kuri radīs jaunas kvalitatīvas zaļās darbvietas un pavērs iedzīvotājiem iespējas ietaupīt. Lai tekstilatkritumu rašanos atsaistītu no nozares izaugsmes, ir svarīgi panākt, ka ražotāji ir atbildīgi par savu produktu radītajiem atkritumiem. Tāpēc ražotājiem vajadzētu būt atbildīgiem arī par pārstrādi, jo īpaši par prioritāti nosakot šķiedru reciklēšanu šķiedrās lielākos apjomos, kā arī citas reģenerācijas un apglabāšanas operācijas.
- (23) Ražotājiem un ražotāju atbildības organizācijām būtu jāfinansē tekstilizstrādājumu pārstrādes kāpināšana, un tas jo īpaši attiecas uz šķiedru reciklēšanu šķiedrās, kas ļauj pārstrādāt plašāku materiālu klāstu un iegūt tekstilizstrādājumu ražošanai vajadzīgās izejvielas Savienībā. Tāpat ir svarīgi, lai ražotāji finansiāli atbalstītu pētniecību un inovāciju tādu automatiskās šķirošanas un sastāva noteiktas šķirošanas risinājumu tehnoloģiskajā izstrādē, kas dod iespēju atdalīt un pārstrādāt jauktus materiālus un dekontaminēt atkritumus; tas dotu iespēju izstrādāt augstas kvalitātes risinājumus šķiedru reciklēšanai šķiedrās un veicinātu pārstrādātu šķiedru materiāla apguvi. Lai atvieglotu atbildības nodrošināšanu šai direktīvai, dalībvalstīm būtu jānodrošina, ka tekstilnozares uzņēmumiem, jo īpaši maziem un vidējiem uzņēmumiem, ir pieejama informācija un palīdzība, proti, norādījumi, finansiāls atbalsts, piekļuve finansējumam, specializēti vadības un personāla apmācību materiāli vai organizatoriska un tehniska palīdzība. Ja atbalstu finansē no valsts līdzekļiem, arī tad, ja to pilnībā finansē no iemaksām, ko uzlikusi publiska iestāde un ko iekasē no attiecīgajiem uzņēmumiem, tas var būt valsts atbalsts LESD 107. panta 1. punkta nozīmē; šādos gadījumos dalībvalstīm jānodrošina atbildība valsts atbalsta noteikumiem. Privāto un publisko

investīciju mobilizācija tekstilnozares apritīguma un dekarbonizācijas veicināšanai ir arī vairāku Savienības finansēšanas programmu un ceļvežu uzmanības centrā; te kā piemērus var minēt apritīguma mezglus un atsevišķus uzaicinājumus pamatprogrammas “Apvāršnis Eiropa” ietvaros. Tāpat jāturpina vērtēt, vai ir praktiski iespējams nospraust Savienības līmeņa tekstilizstrādājumu pārstrādes mērķrādītājus, lai atbalstītu un veicinātu tehnoloģiju attīstību un investīcijas pārstrādes infrastruktūrā, kā arī centienus noteikt ekodizaina prasības pārstrādes jomā.

- (24) No 2025. gada 1. janvāra lietoti tekstilizstrādājumi, tekstilizstrādājumiem radniecīgi produkti un apavi un to atkritumi būtu jāvēc atsevišķi no citām atkritumu plūsmām, piemēram, metāla, papīra un kartona, stikla, plastmasas, koksnes un bioatkritumiem, lai saglabātu to atkārtotu izmantojamību un kvalitatīvas pārstrādes potenciālu. Ņemot vērā ietekmi uz vidi un materiālu zudumu, kas rodas, ja lietotus tekstilizstrādājumus un tekstilatkritumus nevēc atsevišķi un līdz ar to neapstrādā vidi saudzējošā veidā, lietotu tekstilizstrādājumu, tekstilizstrādājumiem radniecīgu produktu un apavu un to atkritumu savākšanas tīklam būtu jāaptver pilnībā visas dalībvalstu teritorijas, arī tālākie reģioni, un tam vajadzētu atrasties tuvu tiešajiem lietotājiem, un tam nebūtu jāaptver tikai tās teritorijas un produkti, kur un kuru savākšana ir rentabla. Savākšanas tīkls būtu jāorganizē sadarbībā ar citiem aktoriem, kas darbojas atkritumu apsaimniekošanas un atkārtotas izmantošanas nozarēs, piemēram, pašvaldībām un sociālajiem uzņēmumiem. Ņemot vērā būtiskos vidiskos un klimatiskos ieguvumus, kas saistīti ar atkārtotu izmantošanu, savākšanas tīkla primārajam un sekundārajam mērķim vajadzētu būt attiecīgi atkārtoti izmantojamu un pārstrādājamu tekstilizstrādājumu, tekstilizstrādājumiem radniecīgu produktu un apavu savākšanai. Tā kā patērētājs nav apmācīts nošķirt atkārtoti izmantojamus un pārstrādājamus priekšmetus, savākšanas sistēmām, arī loģistikas efektivitātes labad, būtu jānodrošina savākšanas konteineri, kuros tiek vākti gan lietoti, gan par atkritumiem uzskatāmi priekšmeti. Augsti savākšanas rādītāji veicinātu augstu atkārtotas izmantošanas sniegumu un kvalitatīvu pārstrādi tekstilizstrādājumu piegādes ķēdēs, sekmētu kvalitatīvu otrreizējo izejvielu apguvi un atbalstītu investīciju plānošanu tekstilizstrādājumu šķirošanas un pārstrādes infrastruktūrā. Lai verificētu un uzlabotu savākšanas tīkla un informācijas kampaņu rezultativitāti, būtu jāveic regulāri savāktu jaukto sadzīves atkritumu sastāva apsekojumi vismaz *NUTS 2* līmenī, kuros būtu jānosaka tekstilatkritumu un apavu atkritumu daudzums tajos. Turklāt ražotāju atbildības organizācijām ik gadu būtu jāaprēķina un jāpublisko informācija par atsevišķās savākšanas sistēmu sniegumu un sasniegto ikgadējo atsevišķas savākšanas rādītāju.
- (25) Ņemot vērā sociālo uzņēmumu un sociālās ekonomikas struktūru būtisko lomu esošajās tekstilizstrādājumu savākšanas sistēmās un to potenciālu Savienībā radīt vietējus, ilgtspējīgus, līdzdalīgus un iekļaujošus darījumdarbības modeļus un kvalitatīvas darbvietas saskaņā ar ES Sociālās ekonomikas rīcības plāna¹³ mērķiem, līdz ar paplašinātas ražotāja atbildības shēmu ieviešanu būtu jāsauglabā un jāatbalsta lietotu tekstilizstrādājumu apsaimniekošanā iesaistīto sociālo uzņēmumu un sociālās ekonomikas struktūru darbības. Tāpēc atsevišķās savākšanas sistēmās, kas atbalsta atkārtotas izmantošanas un remonta mērogu kāpināšanu un kvalitatīvu darbvieta radīšanu visiem, jo īpaši mazaizsargātām grupām, šīs struktūras būtu jāuzskata par partneriem.

¹³ COM (2021) 778 final, 2021. gada 9. decembris.

- (26) Ražotāji un ražotāju atbildības organizācijas būtu aktīvi jāiesaista tiešo lietotāju, jo īpaši patērētāju, informēšanā par to, ka lietotie tekstilizstrādājumi un apavi būtu jāvērtē atsevišķi, ka savākšanas sistēmas ir pieejamas un ka tiešajiem lietotājiem ir svarīga loma, proti, viņi var palīdzēt panākt atkritumu rašanās novēršanu un tekstilizstrādājumu atkritumu apsaimniekošanu vidiski optimālā veidā. Minētajā informācijā būtu jāietver informācija par to, kādi tekstilizstrādājumu un apavu atkārtotas izmantošanas pasākumi ir pieejami un kādi ir ilgtspējīga patēriņa vidiskie ieguvumi un tekstilapgābe industrijas ietekme uz vidi, veselību un sociālo jomu. Tiešie lietotāji būtu arī jāinformē par viņu svarīgo lomu informētas, atbildīgas un ilgtspējīgas izvēles izdarīšanā par tekstilizstrādājumu patēriņu un tekstilatkritumu un apavu atkritumu vidiski optimālas apsaimniekošanas panākšanā. Minētās informēšanas prasības piemēro papildus Produktu ilgtspējas ekodizaina regulā¹⁴ un Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (ES) Nr. 1007/2011¹⁵ noteiktajām prasībām par informācijas sniegšanu tiešajiem lietotājiem par tekstilizstrādājumiem. Visu tiešo lietotāju informēšanā būtu jāizmanto modernas informācijas tehnoloģijas. Informācija būtu jāsniedz gan ar klasiskiem paņēmieniem, piemēram, vides reklāmu, plakātiem, kampaņām sociālajos medijos, gan ar novatoriskākiem līdzekļiem, piemēram, elektronisku piekļuvi vietnēm, ko nodrošina kvadrātkodi.
- (27) Lai palielinātu tekstilizstrādājumu apritīgumu un vidisko ilgtspēju un samazinātu negatīvo ietekmi uz klimatu un vidi, ar Regulu .../... [*PB ieraksta Produktu ilgtspējas ekodizaina regulas sērijas numuru un papildina zemsvītras piezīmi*]¹⁶ palīdzību tiks nospraustas tekstilizstrādājumiem vēltas un saistošas ekodizaina prasības, kuras atkarībā no tā, kas ietekmes novērtējumā tiks atzīts par vēlamu tekstilizstrādājumu vidiskās ilgtspējas veicināšanā, reglamentēs tekstilizstrādājumu ilgizturību, atkārtotu izmantojamību, remontējamību un šķiedru reciklēšanu šķiedrās un noteiks obligāto pārstrādātu šķiedru saturu tekstilizstrādājumos. Tā arī reglamentēs bažas raisošu vielu klātbūtni, lai to izmantošanu varētu samazināt līdz minimumam un izsekot nolūkā samazināt atkritumu rašanos un uzlabot pārstrādi, kā arī novērst un samazināt vidē nonākušo sintētisko šķiedru daudzumu; tas palīdzēs būtiski samazināt mikroplastmasas izdalīšanos. Tajā pašā laikā iedarbīgs ekonomikas instruments, kā stimulēt ilgtspējīgāku tekstilizstrādājumu dizainu, tādējādi uzlabojot apritīguma dizainu, ir paplašinātas ražotāja atbildības maksu modulācija. Lai nodrošinātu spēcīgu stimulu virzīties uz ekodizainu, vienlaikus ņemot vērā iekšējā tirgus mērķus un tekstilnozares sastāvu, kurā galvenokārt darbojas MVU, kritēriji paplašinātas ražotāja atbildības maksu modulācijai ir jāsaņem, balstoties uz visbūtiskākajiem ekodizaina parametriem; tas palīdzēs panākt tekstilizstrādājumu apstrādi saskaņā ar atkritumu hierarhiju. Maksu modulācija pēc ekodizaina kritērijiem būtu jābalsta uz ekodizaina prasībām un to mērīšanas metodikām, kas pieņemtas saskaņā ar Produktu ilgtspējas ekodizaina regulu attiecībā uz tekstilizstrādājumiem vai saskaņā ar citiem Savienības tiesību aktiem, ar kuriem nosaka saskaņotus tekstilizstrādājumu ilgtspējas kritērijus un mērīšanas metodes (tikai tad, ja tie ir pieņemti). Ir lietderīgi pilnvarot Komisiju pieņemt saskaņotus noteikumus par maksu modulāciju, kuri nodrošinātu maksu modulācijas kritēriju saskaņošanu ar minētajām produktiem piemērojamām prasībām.

¹⁴ *Pēc pieņemšanas jāieraksta atsaucē numurs OV.*

¹⁵ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1007/2011 (2011. gada 27. septembris) par tekstilšķiedru nosaukumiem un par tekstilizstrādājumu šķiedru sastāva etiķetēšanu un marķēšanu saistībā ar tiem un par Padomes Direktīvas 73/44/EEK un Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 96/73/EK un 2008/121/EK atcelšanu (OV L 272, 18.10.2011., 1. lpp.).

¹⁶ *Pēc pieņemšanas jāieraksta atsaucē numurs OV.*

- (28) Lai uzraudzītu, vai ražotāji pilda pienākumus, kas saistīti ar to finansiālajām un organizatoriskajām saistībām nodrošināt, ka tiek apsaimniekoti lietoti tekstilizstrādājumi, tekstilizstrādājumiem radniecīgi produkti un apavi, ko tie pirmo reizi dara pieejamus tirgū kādas dalībvalsts teritorijā, kā arī to atkritumi, katrai dalībvalstij ir jāizveido ražotāju reģistrs un tas jāpārvalda, savukārt ražotājiem vajadzētu būt pienākumam tajā reģistrēties. Reģistrācijas prasības un formāts būtu pēc iespējas jāaskaņo visā Savienībā, lai atvieglotu reģistrāciju, jo īpaši gadījumos, kad ražotāji tekstilizstrādājumus, tekstilizstrādājumiem radniecīgus produktus un apavus pirmo reizi dara pieejamus tirgū dažādās dalībvalstīs. Reģistrā norādītajai informācijai vajadzētu būt pieejamai tām struktūrām, kuras ir iesaistītas paplašinātās ražotāja atbildības pienākumu izpildes verificēšanā un to izpildes panākšanā.
- (29) Tā kā 99 % tekstilnozarē strādājošo uzņēmumu ir mazi un vidēji uzņēmumi, paplašinātās ražotāja atbildības shēmas ieviešanai attiecībā uz tekstilizstrādājumiem, tekstilizstrādājumiem radniecīgiem produktiem un apaviem vajadzētu būt vērstai uz to, lai pēc iespējas samazinātu administratīvo slogu. Tāpēc paplašinātie ražotāja pienākumi būtu jāpilda kolektīvi, ņemot talkā ražotāju atbildības organizācijas, kas uzņemtos atbildību to vārdā. Ražotāju atbildības organizācijām būtu jāsaņem dalībvalstu atļauja un cita starpā dokumentāri jāpierāda, ka tām ir finanšu līdzekļi, ar ko segt ar paplašināto ražotāja atbildību saistītās izmaksas, un ka tās pilda šos pienākumus.
- (30) Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) 2022/2065¹⁷ 30. panta 1. punktā noteikts, ka noteiktiem tiešsaistes platformu nodrošinātājiem, kas patērētājiem dod iespēju noslēgt distances līgumus ar ražotājiem, kuri patērētājiem, kas atrodas Savienībā, piedāvā tekstilizstrādājumus, tekstilizstrādājumiem radniecīgus produktus un apavus, pirms tie ražotājam ļauj izmantot savus pakalpojumus, ir pienākums no minētā ražotāja iegūt noteiktu identifikācijas informāciju un ražotāja pašsertifikāciju, ar kuru tas apņemas piedāvāt tikai tādus produktus vai pakalpojumus, kas atbilst piemērojamajiem Savienības tiesību aktu noteikumiem. Lai nodrošinātu paplašinātās ražotāja atbildības pienākumu reālu izpildi, būtu jāprecizē, ka tiešsaistes platformu nodrošinātājiem, uz kuriem attiecas Regulas (ES) 2022/2065 3. nodaļas 4. iedaļa, no minētajiem ražotājiem būtu jāsaņem informācija par reģistrāciju tekstilizstrādājumu ražotāju reģistrā, ko dalībvalstij ir pienākums izveidot saskaņā ar šo direktīvu, kā arī ražotāja reģistrācijas numurs vai numuri minētajā reģistrā un ražotāja pašsertifikācija, ar kuru tas apņemas piedāvāt tikai tos tekstilizstrādājumus, tekstilizstrādājumiem radniecīgus produktus un apavus, uz kuriem attiecas šajā direktīvā noteiktās paplašinātās ražotāja atbildības prasības. Regulas (ES) 2022/2065 IV nodaļas noteikumi par izpildi attiecas uz šādu platformu nodrošinātājiem attiecībā uz minētajiem izsekojamības noteikumiem.
- (31) Lai nodrošinātu tekstilizstrādājumu apstrādi saskaņā ar Direktīvā 2008/98/EK noteikto atkritumu hierarhiju, ražotāju atbildības organizācijām būtu jānodrošina, ka visi atsevišķi savāktie tekstilizstrādājumi un apavi nonāk šķirošanas operācijās, kuru rezultātā iegūst atkārtotai izmantošanai piemērotus priekšmetus, kuri atbilst lietotu tekstilizstrādājumu un pārstrādes izejvielu saņemamo tirgu vajadzībām Savienībā un pasaulē. Ņemot vērā to, ka tekstilizstrādājumu kalpošanas laika paildzināšana nes lielākus vidiskos ieguvumus, par galveno šķirošanas operāciju mērķi būtu jāizvirza atkārtota izmantošana, kam seko šķirošana pārstrādei, ja priekšmetus profesionāli

¹⁷ OV L 277, 27.10.2022., 1. lpp.

atzīst par atkārtoti neizmantojamiem. Minētās šķirošanas prasības, t. sk. par sākotnējo šķirošanu, kas var tikt veikta savākšanas punktā, Komisijai būtu jāizstrādā prioritārā kārtā kā daļa no saskaņotajiem Savienības kritērijiem, pēc kuriem nosaka, vai atkārtoti izmantojami tekstilizstrādājumi un pārstrādāti tekstilizstrādājumi pārstāj būt par atkritumiem. Minētajiem saskaņotiem kritērijiem būtu jānodrošina šķirošanas, atkritumu reģenerācijas operācijām un otrreizējo izejvielu ieguvei savākto frakciju, kā arī materiālu plūsmu konsekvence un augsta kvalitāte pāri robežām, un tam savukārt būtu jāveicina atkārtotas izmantošanas un pārstrādes vērtības ķēžu mēroga izvēšana. Lietots apģērbs, ko atkārtotas izmantošanas operatori vai sociālie uzņēmumi un sociālās ekonomikas struktūras savākšanas punktā no tiešajiem lietotājiem profesionāli novērtējuši par derīgu atkārtotai izmantošanai, nebūtu jāuzskata par atkritumiem. Ja atkārtota izmantošana vai pārstrāde tehniski nav iespējama, tik un tā būtu jāpiemēro atkritumu hierarhija, proti, pēc iespējas jāizvairās no apglabāšanas poligonos, jo īpaši attiecībā uz bionoārdāmiem tekstilizstrādājumiem, kuri rada metāna emisijas, un sadedzināšanas gadījumā jāveic enerģijas reģenerācija.

- (32) Lietotu tekstilizstrādājumu un to atkritumu eksports ārpus ES ir pastāvīgi palielinājies, un eksports veido lielāko ES radīto pēcpatēriņa tekstilizstrādājumu atkārtotas izmantošanas tirgus daļu. Ņemot vērā to, ka pēc 2025. gadā plānotās atsevišķās savākšanas ieviešanas savākto tekstilatkritumu daudzums ievērojami pieaugs, tad, lai nodrošinātu augstu vides aizsardzību, ir svarīgi pastiprināt centienus apkarot nelikumīgus atkritumu sūtījumus uz trešām valstīm, kuri tiek uzdoti par tādām, kas nav atkritumi. Balstoties uz Regulu.../... [*PB ieraksta iestādes un sērijas numuru un aizpilda zemspītras piezīmi, kas attiecas uz Regulu par atkritumu sūtījumiem*]¹⁸ un ņemot vērā mērķi nodrošināt pēcpatēriņa tekstilizstrādājumu ilgtspējīgu apsaimniekošanu un apkarot nelikumīgus atkritumu sūtījumus, būtu jāparedz, ka visi atsevišķi savāktie lietotie tekstilizstrādājumi, tekstilizstrādājumiem radniecīgie produkti un apavi pirms nosūtīšanas tiek šķiroti. Turklāt būtu jāparedz, ka visus atsevišķi savāktos lietotos tekstilizstrādājumus, tekstilizstrādājumiem radniecīgus produktus un apavus līdz to sašķirošanai, ko veic apmācīts atkārtotas izmantošanas un pārstrādes operators, uzskata par atkritumiem un uz tiem attiecas Savienības tiesību akti atkritumu jomā, arī tiesību akti par atkritumu sūtījumiem. Šķirošana būtu jāveic saskaņā ar saskaņotām šķirošanas prasībām, kuras nodrošina augstas kvalitātes atkārtoti izmantojamu frakciju, kas atbilst lietotu tekstilizstrādājumu saņemamo tirgu vajadzībām ES un pasaulē, kā arī būtu jānosaka kritēriji, pēc kuriem lietotas preces nošķir no atkritumiem. Lietotu tekstilizstrādājumu, tekstilizstrādājumiem radniecīgu produktu un apavu sūtījumiem būtu jāpievieno informācija, kas apliecina, ka šie priekšmeti ir iegūti šķirošanas vai sagatavošanas atkārtotai izmantošanai operācijas rezultātā un ka šie priekšmeti ir piemēroti atkārtotai izmantošanai.
- (33) Lai dalībvalstis varētu sasniegt šajā direktīvā nospraustos mērķrādītājus, dalībvalstīm būtu jāpārskata savas pārtikas izšķērdēšanas novēršanas programmas nolūkā iekļaut jaunus pasākumus, ar kuriem tiktu iesaistīti dažādi partneri no publiskā un privātā sektora, un koordinētas darbības, ar kurām tiktu risināti konkrēti īpaši sāpīgie jautājumi, kā arī mainīta attieksme un paradumi, kas noved pie pārtikas izšķērdēšanas. Gatavojot minētās programmas, dalībvalstis varētu iedvesmoties no ieteikumiem, kas saņemti pilsoņu paneļdiskusijā par pārtikas izšķērdēšanu.

¹⁸ *Pēc pieņemšanas jāieraksta atsauces numurs OV.*

- (34) Bez skaidras pārskatatbildības un pārtikas izšķērdēšanas novēršanas pasākumu pārvaldības nebūs iespējams sekmīgi koordinēt pasākumus, kas veltīti pārmaiņu virzīšanai un šajā direktīvā nosprausto mērķrādītāju sasniegšanai. Ņemot vērā to, ka daudzas iestādes un dažās ieinteresētās personas vieno iecere apkarot pārtikas izšķērdēšanu dalībvalstīs, ir jāieceļ kompetentā iestāde, kura būtu atbildīga par darbību vispārēju koordināciju valsts līmenī.
- (35) Lai sekmīgāk uzraudzītu produktu atkārtotu izmantošanu, arī tekstilizstrādājumu atkārtotu izmantošanu un sagatavošanu atkārtotai izmantošanai, tostarp ņemot vērā iespējamu snieguma mērķrādītāju noteikšanu nākotnē, Savienības līmenī būtu jāuzlabo informācijas detalizētība par pēcpatēriņa tekstilizstrādājumu apsaimniekošanu pašvaldībās. Dati par atkārtotu izmantošanu un sagatavošanu atkārtotai izmantošanai veido datu plūsmas, kuras ir svarīgas, lai sekotu līdzi tam, vai atkritumu rašanās tiek atsaistīta no ekonomikas izaugsmes un vai notiek pāreja uz ilgtspējīgu, iekļaujošu un aprites ekonomiku. Tāpēc šīs datu plūsmas būtu jāpārvalda Eiropas Vides aģentūrai.
- (36) Direktīvas 2008/98/EK 9. panta 8. punktā noteiktās pilnvaras pieņemt deleģētos aktus par vienotu metodiku un minimālajām kvalitātes prasībām, ar kurām nodrošina vienotu pārtikas atkritumu līmeņu mērīšanu, ar nelieliem pielāgojumiem būtu jāpārceļ uz jaunu pantu, kas īpaši attiecas uz pārtikas izšķērdēšanas novēršanu.
- (37) Lai Direktīvā 2008/98/EK uzskaitītos kombinētās nomenklatūras kodus saskaņotu ar Padomes Regulas (EEK) Nr. 2658/87 1. pielikumā uzskaitītajiem kodiem, būtu jādeleģē Komisijai pilnvaras attiecībā uz Direktīvas 2008/98/EK IVc pielikuma grozījumiem pieņemt aktus saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību 290. pantu. Ir īpaši būtiski, lai Komisija, veicot sagatavošanas darbus, rīkotu atbilstīgas apspriešanās, tostarp ekspertu līmenī, un lai minētās apspriešanās tiktu rīkotas saskaņā ar principiem, kas noteikti 2016. gada 13. aprīļa Iestāžu nolīgumā par labāku likumdošanas procesu. Jo īpaši, lai deleģēto aktu sagatavošanā nodrošinātu vienādu dalību, Eiropas Parlaments un Padome visus dokumentus saņem vienlaicīgi ar dalībvalstu ekspertiem, un minēto iestāžu ekspertiem ir sistemātiska piekļuve Komisijas ekspertu grupu sanāksmēm, kurās notiek deleģēto aktu sagatavošana.
- (38) Lai nodrošinātu vienādus nosacījumus Direktīvas 2008/98/EK īstenošanai, būtu jāpiešķir Komisijai īstenošanas pilnvaras attiecībā uz 22.b panta 4. punktā noteiktajās informācijas prasībās balstītu saskaņotu formātu, kādā ražotāju reģistrē reģistrā, maksu modulācijas kritērijiem 22.c panta 3. punkta a) apakšpunkta piemērošanas vajadzībām un metodiku 22.c panta 6. punkta c) apakšpunktā minētā atsevišķās savākšanas rādītāja aprēķināšanai un verifikācijai. Minētās pilnvaras būtu jāizmanto saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 182/2011¹⁹.
- (39) Tāpēc Direktīva 2008/98/EK būtu attiecīgi jāgroza.
- (40) Ņemot vērā to, ka šīs direktīvas mērķus, proti, uzlabot pārtikas atkritumu un tekstilatkritumu apsaimniekošanas vidisko ilgtspēju un nodrošināt lietotu tekstilizstrādājumu un tekstilatkritumu brīvu apriti iekšējā tirgū, nevar pietiekami labi sasniegt atsevišķās dalībvalstīs, bet to mēroga un iedarbības dēļ tos var labāk sasniegt Savienības līmenī, Savienība var pieņemt pasākumus saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienību 5. pantā noteikto subsidiaritātes principu. Saskaņā ar minētajā pantā

¹⁹ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 182/2011 (2011. gada 16. februāris), ar ko nosaka normas un vispārīgus principus par dalībvalstu kontroles mehānismiem, kuri attiecas uz Komisijas īstenošanas pilnvaru izmantošanu (OV L 55, 28.2.2011., 13. lpp.).

noteikto proporcionalitātes principu šajā direktīvā paredz vienīgi tos pasākumus, kas ir vajadzīgi subsidiaritātes mērķa sasniegšanai,

IR PIENĒMUŠI ŠO DIREKTĪVU.

1. pants

Grozījumi

Direktīvu 2008/98/EK groza šādi:

(1) direktīvas 2. panta 1. punkta a) apakšpunktu aizstāj ar šādu:

“a) atmosfērā emitētus gāzveida efluentus un oglekļa dioksīdu, kas uztverts un transportēts ģeoloģiskai uzglabāšanai un ko ģeoloģiski uzglabā saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2009/31/EK*;

* Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2009/31/EK (2009. gada 23. aprīlis) par oglekļa dioksīda ģeoloģisko uzglabāšanu un grozījumiem Padomes Direktīvā 85/337/EEK, Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvās 2000/60/EK, 2001/80/EK, 2004/35/EK, 2006/12/EK, 2008/1/EK un Regulā (EK) Nr. 1013/2006 (OV L 140, 5.6.2009., 114. lpp.).”;

(2) direktīvas 3. pantā iekļauj šādus punktus:

“4.b) “IVc pielikumā uzskaitīto tekstilizstrādājumu, tekstilizstrādājumiem radniecīgu produktu un apavu produktu ražotājs” ir jebkurš izgatavotājs, importētājs vai izplatītājs vai cita fiziska vai juridiska persona, izņemot personas, kas tirgū piegādā lietotus IVc pielikumā uzskaitītos tekstilizstrādājumus un apavus un IVc pielikumā uzskaitītos tekstilizstrādājumus, tekstilizstrādājumiem radniecīgus produktus un apavus, kas iegūti no šādiem lietotiem produktiem vai atkritumproduktiem vai to daļām, uzņēmumus, kuros nodarbinātas mazāk nekā 10 personas un kuru gada apgrozījums un kopējā bilance nepārsniedz 2 miljonus EUR, un pašnodarbinātus drēbniekus, kuri ražo individualizētus produktus; neatkarīgi no izmantotās pārdošanas metodes, ietverot Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2011/83/ES* 2. panta 7) punktā definētos distances līgumus, šāda persona vai nu:

a) ir iedibināta dalībvalstī un izgatavo IVc pielikumā uzskaitītus tekstilizstrādājumus, tekstilizstrādājumiem radniecīgus produktus un apavus ar savu nosaukumu vai preču zīmi, vai arī pasūta to konstruēšanu vai izgatavošanu un tos ar savu vārdu vai preču zīmi pirmo reizi piegādā minētās dalībvalsts teritorijā;

b) ir iedibināta dalībvalstī un minētās dalībvalsts teritorijā ar savu nosaukumu vai preču zīmi pārdod tālāk IVc pielikumā uzskaitītos tekstilizstrādājumus, tekstilizstrādājumiem radniecīgus produktus un apavus, kurus izgatavojuši citi a) apakšpunktā minētie ražotāji un uz kuriem nav norādīts izgatavotāja nosaukums, zīmols vai preču zīme;

c) ir iedibināta dalībvalstī un minētajā dalībvalstī pirmo reizi profesionāli piegādā IVc pielikumā uzskaitītos tekstilizstrādājumus, tekstilizstrādājumiem radniecīgus produktus un apavus no citas dalībvalsts vai trešās valsts; vai

d) dalībvalstī IVc pielikumā uzskaitītos tekstilizstrādājumus, tekstilizstrādājumiem radniecīgus produktus un apavus, izmantojot distances saziņas līdzekļus, pārdod tieši tiešajiem lietotājiem, arī privātām

mājsaimniecībām vai citiem lietotājiem, kas nav privātas mājsaimniecības, un ir iedibināta citā dalībvalstī vai trešā valstī;

4.c) “darīt pieejamu tirgū” nozīmē komercdarbības gaitā produktu par maksu vai bez maksas piegādāt izplatīšanai vai izmantošanai Savienības tirgū;

4.d) “ražotāju atbildības organizācija” ir juridiska persona, kas ražotāju vārdā vai nu finansiāli, vai finansiāli un operacionāli organizē paplašinātās ražotāja atbildības pienākumu izpildi;

4.e) “tiešsaistes platforma” ir tiešsaistes platforma, kas definēta Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) 2022/2065** 3. panta i) punktā;

4.f) “patērētājs” ir fiziskas personas, kas rīkojas nolūkos, kuri nav saistīti ar arodu, uzņēmējdarbību, amatu vai profesiju;

* Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2011/83/ES (2011. gada 25. oktobris) par patērētāju tiesībām un ar ko groza Padomes Direktīvu 93/13/EEK un Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 1999/44/EK un atceļ Padomes Direktīvu 85/577/EEK un Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 97/7/EK (OV L 304, 22.11.2011., 64. lpp.).

** Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2022/2065 (2022. gada 19. oktobris) par digitālo pakalpojumu vienoto tirgu un ar ko groza Direktīvu 2000/31/EK (OV L 277, 27.10.2022., 1. lpp.).”;

(3) direktīvas 9. panta 1. punkta g) un h) apakšpunktu un 5., 6. un 8. punktu svītrot;

(4) direktīvā iekļauj šādu 9.a pantu:

“9.a pants

Pārtikas atkritumu rašanās novēršana

1. Dalībvalstis veic pasākumus, kas ir piemēroti, lai novērstu pārtikas atkritumu rašanos primārajā ražošanā, pārstrādē un izgatavošanā, mazumtirdzniecībā un citos pārtikas izplatīšanas kanālos, restorānos un sabiedriskajā ēdināšanā, kā arī mājsaimniecībās. Minētie pasākumi ir šādi:

- (a) izstrādāt un atbalstīt paradumu maiņas intervences pasākumus, kuru mērķis ir samazināt pārtikas izšķērdēšanu, un informācijas kampaņas, kuru mērķis ir veicināt izpratni par pārtikas izšķērdēšanas novēršanu;
- (b) apzināt un novērst pārtikas piegādes ķēdes funkcionēšanas nepilnības un atbalstīt sadarbību starp visiem aktoriem, vienlaikus nodrošinot preventīvo pasākumu izmaksu un ieguvumu taisnīgu sadali;
- (c) veicināt pārtikas ziedošanu un cita veida pārdali cilvēku patēriņam, priekšroku dodot pārtikas izmantošanai cilvēku uzturā, nevis dzīvnieku barošanai un atkalpārstrādei nepārtikas produktos;
- (d) atbalstīt apmācīšanu un prasmju pilnveidi, kā arī atvieglot piekļuvi finansējuma iespējām, jo īpaši maziem un vidējiem uzņēmumiem un sociālās ekonomikas aktoriem.

Dalībvalstis nodrošina, ka visi relevantie aktori piegādes ķēdē tiek iesaistīti samērīgi ar to spēju un lomu pārtikas atkritumu rašanās novēršanā pārtikas piegādes ķēdē,

īpašu uzmanību pievēršot tam, lai nesamērīgi netiktu ietekmēti mazie un vidējie uzņēmumi.

2. Dalībvalstis uzrauga un novērtē pārtikas izšķērdēšanas novēršanas pasākumu īstenošanu, arī atbilstību 4. punktā minētajiem pārtikas atkritumu samazināšanas mērķrādītājiem, un šajā nolūkā, balstoties uz metodiku, kas izstrādāta saskaņā ar 3. punktu, mēra pārtikas atkritumu līmeņus.
3. Komisija tiek pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 38.a pantu, ar kuriem šo direktīvu papildina attiecībā uz vienotas metodikas un minimālo kvalitātes prasību noteikšanu, ar ko nodrošina vienotu pārtikas atkritumu līmeņu mērīšanu.
4. Dalībvalstis veic pasākumus, kas ir vajadzīgi un piemēroti, lai līdz 2030. gada 31. decembrim valsts līmenī sasniegtu šādus pārtikas atkritumu samazināšanas mērķrādītājus:
  - (a) pārtikas atkritumu rašanos pārstrādē un izgatavošanā samazināt par 10 % salīdzinājumā ar 2020. gadā radīto daudzumu;
  - (b) pārtikas atkritumu rašanos uz vienu iedzīvotāju kopā mazumtirdzniecībā un citos pārtikas izplatīšanas kanālos, restorānos un sabiedriskajā ēdināšanā un mājsaimniecībās samazināt par 30 % salīdzinājumā ar 2020. gadā radīto daudzumu.
5. Ja dalībvalsts var sniegt datus par atsauces gadu pirms 2020. gada, kas savākti, izmantojot metodes, kuras ir līdzvērtīgas Komisijas Deleģētajā lēmumā (ES) 2019/1597 noteiktajai pārtikas atkritumu līmeņu vienotas mērīšanas metodikai un minimālajām kvalitātes prasībām, var izmantot agrāku atsauces gadu. Dalībvalsts par nodomu izmantot agrāku atsauces gadu Komisijai un pārējām dalībvalstīm paziņo 18 mēnešu laikā no šīs direktīvas stāšanās spēkā un Komisijai iesniedz datus un to vākšanai izmantotās mērījumu metodes.
6. Ja Komisija uzskata, ka dati neatbilst nosacījumiem 5. punktā, tā 6 mēnešu laikā pēc tam, kad saņemts paziņojums, kas sniegts saskaņā ar 5. punktu, pieņem lēmumu, kurā dalībvalstij pieprasa par atsauces gadu izmantot vai nu 2020. gadu, vai citu gadu, kas nav dalībvalsts ierosinātais gads.
7. 4. punktā noteiktos mērķrādītājus, kas jāsasniedz līdz 2030. gadam, Komisija līdz 2027. gada 31. decembrim izskata, lai vajadzības gadījumā tos mainītu un/vai paplašinātu, attiecinot tos arī uz citiem pārtikas piegādes ķēdes posmiem, un apsvērtu iespēju nospraust jaunus mērķrādītājus periodam pēc 2030. gada. Šajā nolūkā Komisija Eiropas Parlamentam un Padomei iesniedz ziņojumu, kam vajadzības gadījumā pievieno leģislatīvā akta priekšlikumu.”;
  - (5) direktīvas 11. panta 1. punkta trešo teikumu aizstāj ar šādu:

“Ievērojot 10. panta 2. un 3. punktu, dalībvalstis iedibina atsevišķu savākšanu vismaz papīram, metālam, plastmasai un stiklam.”;
  - (6) direktīvas 11.b panta 1. punktu aizstāj ar šādu:

“1. Komisija sadarbībā ar Eiropas Vides aģentūru sagatavo ziņojumus par panākto progresu virzībā uz 9.a panta 4. punktā, 11. panta 2. punkta c), d) un e) apakšpunktā un 11. panta 3. punktā nosprausto mērķrādītāju sasniegšanu, un to dara ne vēlāk kā trīs gadus pirms katra noteiktā termiņa.”;
  - (7) direktīvā iekļauj šādu 22.a–22.d pantu:

Paplašinātas ražotāja atbildības shēma tekstilizstrādājumiem

1. Dalībvalstis nodrošina, ka ražotāji uzņemas paplašinātu ražotāja atbildību par IVc pielikumā uzskaitītajiem mājsaimniecības tekstilizstrādājumiem, apģērba gabaliem, apģērba piederumiem un apaviem, apģērbiem un apģērba piederumiem (turpmāk “tekstilizstrādājumi, tekstilizstrādājumiem radniecīgi produkti un apavi”), kurus tie pirmo reizi dara pieejamus tirgū dalībvalsts teritorijā saskaņā ar 8. un 8.a pantu.
2. Komisija tiek pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 38.a pantu, ar kuriem groza šīs direktīvas IVc pielikumu nolūkā šīs direktīvas IVc pielikumā uzskaitītos kombinētās nomenklatūras kodus saskaņot ar Padomes Regulas (EEK) Nr. 2658/87* 1. pielikumā uzskaitītajiem kodiem.
3. Dalībvalstis skaidri definē 1. punktā minētās paplašinātas ražotāja atbildības shēmas īstenošanā, uzraudzībā un verifikācijā iesaistīto relevanto aktoru lomu un atbildību.
4. Dalībvalstis nodrošina, ka IVc pielikumā uzskaitīto tekstilizstrādājumu, tekstilizstrādājumiem radniecīgu produktu un apavu ražotāji sedz izmaksas par šādiem pasākumiem:
  - (a) lietotu IVc pielikumā uzskaitīto tekstilizstrādājumu, tekstilizstrādājumiem radniecīgu produktu un apavu un to atkritumu savākšana un tālāka atkritumu apsaimniekošana, kas ietver šādas darbības:
    - (1) minēto lietoto produktu savākšana atkārtotai izmantošanai un atkritumproduktu atsevišķa savākšana nolūkā tos sagatavot atkārtotai izmantošanai un pārstrādāt saskaņā ar 22.c un 22.d pantu;
    - (2) 1. punktā minēto savākto kravu transportēšana nolūkā tās tālāk šķirot atkārtotai izmantošanai, sagatavošanai atkārtotai izmantošanai un pārstrādei saskaņā ar 22.d pantu;
    - (3) 1. punktā minēto savākto kravu šķirošana, sagatavošana atkārtotai izmantošanai, pārstrāde un citas reģenerēšanas operācijas un apglabāšana;
    - (4) 1. un 2. punktā minētā savākšana, transportēšana un apstrāde, ko veic attiecībā uz atkritumiem, kurus radījuši sociālie uzņēmumi un citi neatkritumu operatori, kas ir daļa no 22.c panta 5. un 11. punktā minētās savākšanas sistēmas;
  - (b) savākto jaukto sadzīves atkritumu sastāva apsekojuma veikšana saskaņā ar 22.d panta 6. punktu;
  - (c) informācijas sniegšana par tekstilizstrādājumu un apavu ilgtspējīgu patēriņu, atkritumu rašanās novēršanu, atkārtotu izmantošanu, sagatavošanu atkārtotai izmantošanai, pārstrādi, citu veidu reģenerāciju un apglabāšanu saskaņā ar 22.c panta 13., 14. un 17. punktu;
  - (d) datu vākšana un ziņošana kompetentajām iestādēm saskaņā ar 37. pantu;
  - (e) atbalsts pētniecībai un izstrādei nolūkā uzlabot šķirošanas un pārstrādes procesus, jo īpaši nolūkā palielināt šķiedru reciklēšanas šķiedrās mērogu, neskarot Savienības valsts atbalsta noteikumus.

5. Dalībvalstis nodrošina, ka IVc pielikumā uzskaitīto tekstilizstrādājumu, tekstilizstrādājumiem radniecīgu produktu un apavu ražotāji sedz šā panta 4. punktā minētās izmaksas attiecībā uz lietotajiem IVc pielikumā uzskaitītajiem tekstilizstrādājumiem, tekstilizstrādājumiem radniecīgiem produktiem un apaviem un to atkritumiem, kas nodoti saskaņā ar 22.c panta 5. un 11. punktu izveidotajos savākšanas punktos, ja šādi produkti pirmo reizi darīti pieejami tirgū dalībvalsts teritorijā pēc *[PB ieraksta šīs grozošās direktīvas spēkā stāšanās datumu]*.
6. Šā panta 4. punktā minētās sedzamās izmaksas nepārsniedz izmaksas, kas ir nepieciešamas, lai minētajā punktā norādītos pakalpojumus sniegtu izmaksefektīvā veidā, un attiecīgie aktori tās nosaka pārredzamā veidā.
7. Lai nodrošinātu atbilstību Regulas (ES) 2022/2065 30. panta 1. punkta d) un e) apakšpunktam, dalībvalstis nodrošina, ka tiešsaistes platformu nodrošinātāji, uz kuriem attiecas minētās regulas 3. nodaļa 4. iedaļa un kuri patērētājiem dod iespēju noslēgt distances līgumus ar ražotājiem, kas patērētājiem Savienībā piedāvā IVc pielikumā uzskaitītos tekstilizstrādājumus, tekstilizstrādājumiem radniecīgus produktus un apavus, no ražotājiem iegūst šādu informāciju:
  - (a) informācija par reģistrāciju 22.b pantā minētajā ražotāju reģistrā dalībvalstī, kurā atrodas patērētājs, un ražotāja reģistrācijas numurs vai numuri minētajā reģistrā;
  - (b) ražotāja pašsertifikācija, ar kuru ražotājs apņemas piedāvāt tikai tādus IVc pielikumā uzskaitītos tekstilizstrādājumus, tekstilizstrādājumiem radniecīgus produktus un apavus, attiecībā uz kuriem dalībvalstī, kurā atrodas patērētājs, ir izpildītas šā panta 1. un 4. punktā un 22.c panta 1. punktā minētās paplašinātas ražotāja atbildības prasības.
8. Dalībvalstis nodrošina, ka šā panta 1. punktā noteiktās paplašinātas ražotāja atbildības shēmas tiek izveidotas līdz *[PB ieraksta datumu: trīsdesmit mēneši pēc šīs grozošās direktīvas stāšanās spēkā]* saskaņā ar 8., 8.a un 22.a–22.d pantu.

22.b pants

Tekstilzstrādājumu, tekstilizstrādājumiem radniecīgu produktu un apavu ražotāju reģistrs

1. Dalībvalstis izveido IVc pielikumā uzskaitīto tekstilizstrādājumu, tekstilizstrādājumiem radniecīgu produktu un apavu ražotāju reģistru, ar kura palīdzību uzrauga šo ražotāju atbilstību 22.a pantam un 22.c panta 1. punktam.
Lai atvieglotu ražotāju reģistrāciju visās dalībvalstīs, dalībvalstis nodrošina, ka reģistrā ir saites uz citu valstu reģistriem.
2. Dalībvalstis nodrošina, ka ražotājiem ir pienākums reģistrēties 1. punktā minētajā reģistrā. Šajā nolūkā dalībvalstis nosaka, ka ražotājiem reģistrācijas pieteikums jāiesniedz katrā dalībvalstī, kurā tie IVc pielikumā uzskaitītos tekstilizstrādājumus, tekstilizstrādājumiem radniecīgus produktus un apavus pirmo reizi dara pieejamus tirgū.
3. Dalībvalstis ražotājiem savā teritorijā pirmo reizi darīt pieejamus tirgū IVc pielikumā uzskaitītos tekstilizstrādājumus, tekstilizstrādājumiem radniecīgus produktus un apavus atļauj tikai tad, ja tie vai — pilnvarojuma gadījumā — to pilnvarotie pārstāvji attiecībā uz paplašināto ražotāja atbildību ir reģistrēti minētajā dalībvalstī.

4. Reģistrācijas pieteikumā iekļauj šādu informāciju:
  - (a) ražotāja nosaukums, preču zīme un zīmoli, ja tādi ir, ar kuriem ražotājs darbojas dalībvalstī, un ražotāja adrese, tai skaitā pasta indekss un vieta, iela un numurs, valsts, tālruņa numurs, ja tāds ir, tīmekļa adrese un e-pasta adrese, kā arī vienotā kontaktpunkta personas vārds;
  - (b) ražotāja valsts identifikācijas kods, arī komercreģistra numurs vai cits līdzvērtīgs oficiāls reģistrācijas numurs, un Savienības nodokļu maksātāja numurs vai valsts nodokļu maksātāja identifikācijas numurs;
  - (c) to IVc pielikumā uzskaitīto tekstilizstrādājumu, tekstilizstrādājumiem radniecīgo produktu un apavu kombinētās nomenklatūras kodi, kurus ražotājs plāno minētās dalībvalsts teritorijā pirmo reizi darīt pieejamus tirgū;
  - (d) ražotāju atbildības organizācijas nosaukums, pasta indekss, vieta, iela un numurs, valsts, tālruņa numurs, tīmekļa adrese, e-pasta adrese un valsts identifikācijas kods, komercreģistra numurs vai līdzvērtīgs oficiāls reģistrācijas numurs, Savienības vai valsts nodokļu maksātāja identifikācijas numurs un pārstāvētā ražotāja pilnvarojums;
  - (e) ražotāja vai ražotāju atbildības organizācijas paziņojums, kurā norādīts, ka sniegtā informācija ir patiesa.
5. Dalībvalstis nodrošina, ka šajā pantā noteiktos pienākumus ražotāja vārdā var pildīt ražotāju atbildības organizācija.

Ja ražotājs ir iecēlis ražotāju atbildības organizāciju, šajā pantā noteiktos pienākumus *mutatis mutandis* pilda šī organizācija, ja vien dalībvalsts nav norādījusi citādi.
6. Dalībvalstis nodrošina, ka kompetentā iestāde
  - (a) šā panta 2. punktā minētos ražotāju reģistrācijas pieteikumus saņem, izmantojot elektronisku datu apstrādes sistēmu, par kuru ir sniegta informācija kompetentās iestādes vietnē;
  - (b) reģistrāciju veic un reģistrācijas numuru piešķir ne vēlāk kā 12 nedēļu laikā kopš brīža, kad ir sniegta 4. punktā prasītā informācija;
  - (c) drīkst noteikt detalizētus pasākumus attiecībā uz reģistrācijas prasībām un procesu, tomēr bez būtiskām prasībām papildus tām, kas minētas 4. punktā;
  - (d) drīkst par 2. punktā minēto pieteikumu apstrādi no ražotājiem iekasēt uz izmaksām balstītu un samērīgu maksu.
7. Ja 4. punktā minētā informācija un saistītie dokumentārie pierādījumi nav sniegti vai nav pietiekami vai ja ražotājs vairs neatbilst 4. punkta d) apakšpunktā noteiktajām prasībām, kompetentā iestāde ražotāja reģistrāciju var atteikt vai atsaukt.
8. Dalībvalstis nosaka, ka ražotājam vai attiecīgā gadījumā ražotāju atbildības organizācijai ir bez liekas kavēšanās kompetentajai iestādei jāpaziņo par jebkādam izmaiņām reģistrācijas informācijā saskaņā ar 4. punkta d) apakšpunktu un par to, ja tiek pilnīgi izbeigts dalībvalsts teritorijā pirmo reizi darīt pieejamus reģistrācijā minētos tekstilizstrādājumus un apavus. Ja ražotājs vairs nepastāv, to no ražotāju reģistra izslēdz.
9. Ja ražotāju reģistrā iekļautā informācija nav publiski piekļūstama, dalībvalstis nodrošina, ka tiešsaistes platformu nodrošinātājiem, kas patērētājiem dod iespēju

noslēgt distances līgumus ar ražotājiem, tiek nodrošināta bezmaksas piekļuve reģistram.

10. Komisija pieņem īstenošanas aktus, ar kuriem nosaka uz šā panta 4. punktā noteiktajām informācijas prasībām balstītu saskaņotu formātu, kādā ražotāju reģistrē reģistrā. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar pārbaudes procedūru, kas minēta 39. panta 2. punktā.

22.c pants

Ražotāju atbildības organizācijas tekstilizstrādājumu jomā

1. Dalībvalstis nodrošina, ka IVc pielikumā uzskaitīto tekstilizstrādājumu, tekstilizstrādājumiem radniecīgo produktu un apavu ražotāji izraugās ražotāju atbildības organizāciju, kura to vārdā pilda to paplašinātas ražotāja atbildības pienākumus, kas noteikti 22.a pantā.
2. Dalībvalstis nosaka, ka ražotāju atbildības organizācijām, kas plāno ražotāju vārdā pildīt paplašinātas ražotāja atbildības pienākumus saskaņā ar 8.a panta 3. punktu, 22.a, 22.b, 22.d pantu un šo pantu, ir jāsaņem kompetentās iestādes atļauja.
3. Dalībvalstis nosaka, ka ražotāju atbildības organizācijām ir jānodrošina, ka finansiālās iemaksas, ko tām maksā IVc pielikumā uzskaitīto tekstilizstrādājumu, tekstilizstrādājumiem radniecīgo produktu un apavu ražotāji:
  - (a) ir balstītas uz attiecīgo produktu masu, un attiecībā uz IVc pielikuma 1. daļā uzskaitītajiem tekstilproduktiem tās tiek modulētas, balstoties uz saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu.../... [*PB pēc pieņemšanas ieraksta Produktu ilgtspējas ekodizaina regulas sērijas numuru*]** pieņemtajām ekodizaina prasībām, kas ir visrelevantākās tekstilatkritumu rašanās novēršanai un tekstilizstrādājumu apstrādei saskaņā ar atkritumu hierarhiju un attiecīgajām saskaņā ar minēto regulu pieņemtajām minēto kritēriju mērīšanas metodikām, vai balstoties uz citiem Savienības tiesību aktiem, kuri nosaka saskaņotus tekstilizstrādājumu ilgtspējas kritērijus un mērīšanas metodes, un kas nodrošina tekstilizstrādājumu vidiskās ilgtspējas un apritīguma uzlabošanu;
  - (b) tiek koriģētas, lai ņemtu vērā ražotāju atbildības organizāciju ieņēmumus no atkārtotas izmantošanas, sagatavošanas atkārtotai izmantošanai vai no to otrreizējo izejvielu vērtības, kas iegūtas no pārstrādātiem tekstilatkritumiem;
  - (c) nodrošina vienlīdzīgu attieksmi pret ražotājiem neatkarīgi no to izcelsmes vai lieluma, neuzliekot nesamērīgu slogu ražotājiem, tai skaitā maziem un vidējiem uzņēmumiem, kas IVc pielikumā uzskaitītos tekstilizstrādājumus, tekstilizstrādājumiem radniecīgos produktus un apavus ražo nelielos apjomos.
4. Ja tas nepieciešams, lai izvairītos no iekšējā tirgus izkropļojumiem un nodrošinātu saskaņību ar ekodizaina prasībām, kas pieņemtas saskaņā ar Regulas.../... 4. pantu, to lasot saistībā ar Regulas .../... [*PB pēc pieņemšanas ieraksta Produktu ilgtspējas ekodizaina regulas sērijas numuru*] 5. pantu, Komisija var pieņemt īstenošanas aktus, ar kuriem šā panta 3. punkta a) apakšpunkta piemērošanas vajadzībām nosaka maksu modulācijas kritērijus. Minētajā īstenošanas aktā netiek noteikts precīzs iemaksu apmērs, un to pieņem saskaņā ar šīs direktīvas 39. panta 2. punktā minēto pārbaudes procedūru.

5. Dalībvalstis nodrošina, ka ražotāju atbildības organizācijas izveido lietotu IVc pielikumā uzskaitīto tekstilizstrādājumu, tekstilizstrādājumiem radniecīgo produktu un apavu un to atkritumu atsevišķas savākšanas sistēmu, kurā tos savāc neatkarīgi no to veida, materiāla sastāva, stāvokļa, nosaukuma, zīmola, preču zīmes vai izcelsmes, dalībvalsts teritorijā, kurā tie šos produktus dara pieejamus tirgū pirmo reizi. Atsevišķās savākšanas sistēma

- (a) šādu lietotu tekstilizstrādājumu, tekstilizstrādājumiem radniecīgu produktu un apavu un šādu tekstilizstrādājumu, tekstilizstrādājumiem radniecīgu produktu un apavu atkritumu savākšanu piedāvā 6. punkta a) apakšpunktā minētajām struktūrām un paredz praktiskos pasākumus, kas vajadzīgi, lai šādus lietotus tekstilizstrādājumus, tekstilizstrādājumiem radniecīgus produktus un apavus un šādu tekstilizstrādājumu, tekstilizstrādājumiem radniecīgu produktu un apavu atkritumus savāktu un transportētu, t. sk. bez maksas nodrošinātu saistītajiem savākšanas punktiem (turpmāk "saistītie savākšanas punkti") piemērotus savākšanas un transportēšanas konteinerus;
- (b) nodrošina, ka šādi saistītajos savākšanas punktos savākti lietoti tekstilizstrādājumi, tekstilizstrādājumiem radniecīgi produkti un apavi un šādu tekstilizstrādājumu, tekstilizstrādājumiem radniecīgu produktu un apavu atkritumi, bez maksas tiek savākti tādā biežumā, kas ir samērīgs ar aptverto platību un šādu lietoto tekstilizstrādājumu un apavu un šādu tekstilizstrādājumu un apavu atkritumu apjomu, kuru parasti savāc minētajos savākšanas punktos;
- (c) nodrošina, ka bez maksas tiek savākti atkritumi, kurus radījuši sociālie uzņēmumi un citi neatkritumu operatori no šādiem tekstilizstrādājumiem, tekstilizstrādājumiem radniecīgiem produktiem un apaviem, kas savākti saistītajos savākšanas punktos.

Uz jebkādu koordināciju starp ražotāju atbildības organizācijām joprojām attiecas Savienības konkurences noteikumi.

6. Dalībvalstis nodrošina, ka 5. punktā minētā savākšanas sistēma

- (a) sastāv no savākšanas punktiem, ko ražotāju atbildības organizācijas un atkritumu apsaimniekošanas operatori to vārdā izveidojuši sadarbībā ar vienu vai vairākiem šādiem subjektiem: sociālie uzņēmumi un sociālās ekonomikas struktūras, izplatītāji, publiskas iestādes vai trešās personas, kas to vārdā vāc lietotos IVc pielikumā uzskaitītos tekstilizstrādājumus, tekstilizstrādājumiem radniecīgos produktus un apavus un to atkritumus, kā arī citi brīvprātīgi savākšanas punkti;
- (b) aptver visu dalībvalsts teritoriju, ņemot vērā iedzīvotāju skaitu un blīvumu, lietoto IVc pielikumā uzskaitīto tekstilizstrādājumu, tekstilizstrādājumiem radniecīgo produktu un apavu un to atkritumu paredzamo apjomu, kā arī piekļūstamību un tuvumu tiešajiem lietotājiem, neaprobežojoties tikai ar teritorijām, kurās minēto produktu savākšana un tālāka apsaimniekošana ir rentabla;
- (c) saglabā noturīgu atsevišķās savākšanas rādītāja pieaugumu, lai sasniegtu tehniski izpildāmus līmeņus, ņemot vērā labu praksi.

7. Dalībvalstis nodrošina, ka 6. punkta c) apakšpunktā minēto savākšanas rādītāju aprēķina saskaņā ar 8. un 9. punktu.

8. 6. punkta c) apakšpunktā minēto atsevišķās savākšanas rādītāju aprēķina kā procentuālo daļu, ko iegūst, to IVc pielikumā uzskaitīto tekstilizstrādājumu, tekstilizstrādājumiem radniecīgo produktu un apavu atkritumu masu, kas konkrētā kalendārajā gadā dalībvalstī savākti saskaņā ar 5. punktu, dalot ar šādu tekstilizstrādājumu, tekstilizstrādājumiem radniecīgu produktu un apavu atkritumu masu, kas radīti un savākti kā jaukti sadzīves atkritumi.
9. Komisija pieņem īstenošanas aktus, ar kuriem nosaka metodiku šā panta 6. punkta c) apakšpunktā noteiktā atsevišķās savākšanas rādītāja aprēķināšanai un verificācijai. Minēto īstenošanas aktu pieņem saskaņā ar 39. panta 2. punktā minēto pārbaudes procedūru.
10. Dalībvalstis nodrošina, ka ražotāju atbildības organizācijām nav atļauts atteikt sociālo uzņēmumu un citu atkārtotas izmantošanas operatoru dalību atsevišķās savākšanas sistēmā, kas izveidota saskaņā ar 5. punktu.
11. Neskarot 5. punkta a) un b) apakšpunktu un 6. punkta a) apakšpunktu, dalībvalstis nodrošina, ka sociālajiem uzņēmumiem ir atļauts uzturēt un ekspluatēt pašiem savus atsevišķās savākšanas punktus un ka atsevišķās savākšanas punktu atrašanās vietas ziņā tiem piemēro vienlīdzīgu vai preferenciālu režīmu. Dalībvalstis nodrošina, ka sociālajiem uzņēmumiem un sociālās ekonomikas struktūrām, kas ir daļa no saistītajiem savākšanas punktiem saskaņā ar 6. punkta a) apakšpunktu, nav pienākuma savāktos lietotos IVc pielikumā uzskaitītos tekstilizstrādājumus, tekstilizstrādājumiem radniecīgos produktus un apavus, kā arī to atkritumus nodot ražotāju atbildības organizācijai.
12. Dalībvalstis nodrošina, ka savākšanas punktiem, kas izveidoti saskaņā ar 5., 6. un 11. punktu, nepiemēro šajā direktīvā noteiktās prasības attiecībā uz reģistrāciju vai atļaujas saņemšanu.
13. Dalībvalstis nodrošina, ka papildus 8.a panta 2. punktā minētajai informācijai ražotāju atbildības organizācijas tiesšajiem lietotājiem, jo īpaši patērētājiem, attiecībā uz IVc pielikumā uzskaitītajiem tekstilizstrādājumiem, tekstilizstrādājumiem radniecīgiem produktiem un apaviem, ko ražotāji dara pieejamus dalībvalsts teritorijā, dara pieejamu šādu informāciju par tekstilizstrādājumu un apavu ilgtspējīgu patēriņu, atkārtotu izmantošanu un apsaimniekošanu aprites cikla beigās:
  - (a) patērētāju loma atkritumu rašanās novēršanas veicināšanā, arī paraugprakse, it sevišķi pasākumi, ar kuriem veicina ilgtspējīgus patēriņa modeļus un pienācīgu produktu kopšanu to lietošanas laikā;
  - (b) attiecībā uz tekstilizstrādājumiem un apaviem pieejamie atkārtotas izmantošanas un remonta pasākumi;
  - (c) patērētāju loma lietotu tekstilizstrādājumu un apavu un to atkritumu atsevišķā savākšanā;
  - (d) ietekme, kādu uz vidi, cilvēka veselību, kā arī sociālajām tiesībām un cilvēktiesībām atstāj tekstilizstrādājumu ražošana, jo īpaši ātrās modes prakse un patēriņš, pārstrāde un citu veidu reģenerācija un apglabāšana un nepiemērota tekstilizstrādājumu un apavu atkritumu izmešana, piemēram, piedražošana vai izmešana jauktos sadzīves atkritumos.
14. Dalībvalstis nodrošina, ka ražotāju atbildības organizācija regulāri sniedz 13. punktā minēto informāciju, ka informācija ir atjaunināta un tiek sniegta, izmantojot šādus līdzekļus:

- (a) vietne vai citi elektroniskās saziņas līdzekļi,
  - (b) informācija publiskajā telpā,
  - (c) izglītības programmas un kampaņas,
  - (d) norādes lietotājiem un patērētājiem viegli saprotamā valodā vai valodās.
15. Ja kādā dalībvalstī pildīt paplašinātas ražotāja atbildības pienākumus ražotāju vārdā ir pilnvarotas vairākas ražotāju atbildības organizācijas, dalībvalstis nodrošina, ka tās aptver visu lietoto IVc pielikumā uzskaitīto tekstilizstrādājumu, tekstilizstrādājumiem radniecīgo produktu un apavu un to atkritumu atsevišķās savākšanas sistēmas dalībvalsts teritoriju. Dalībvalstis pārraudzību pār to, vai ražotāju atbildības organizācijas savus pienākumus pilda koordinēti un saskaņā ar Savienības konkurences noteikumiem, vai nu uztic kompetentajai iestādei, vai šim nolūkam ieceļ neatkarīgu trešo personu.
16. Dalībvalstis nosaka, ka ražotāju atbildības organizācijām ir jānodrošina to rīcībā esošo datu konfidencialitāte attiecībā uz īpašniekinformāciju vai informāciju, kas ir tieši attiecināma uz atsevišķiem ražotājiem vai to pilnvarotajiem pārstāvjiem.
17. Dalībvalstis nodrošina, ka ražotāju atbildības organizācijas papildus 8.a panta 3. punkta e) apakšpunktā minētajai informācijai savās tīmekļvietnēs publicē šādu informāciju:
- (a) vismaz katru gadu, ievērojot komercnoslēpumu un rūpniecisko noslēpumu, informāciju par tirgū laisto produktu daudzumu, informāciju par lietoto IVc pielikumā uzskaitīto tekstilizstrādājumu, tekstilizstrādājumiem radniecīgo produktu un apavu un to atkritumu, arī nepārdoto produktu, atsevišķās savākšanas rādītāju, informāciju par atkārtotas izmantošanas, sagatavošanas atkārtotai izmantošanai un pārstrādes rādītājiem, atsevišķi norādot rādītāju, kurš atspoguļo šķiedru reciklēšanu šķiedrās, ko panākusi ražotāju atbildības organizācija, un par citu veidu reģenerācijas, apglabāšanas un eksporta rādītājiem;
  - (b) informāciju par atlases procedūru, kurā saskaņā ar 18. punktu izraugās atkritumu apsaimniekošanas operatoru.
18. Dalībvalstis nodrošina, ka ražotāju atbildības organizācijas paredz nediskriminējošu atlases procedūru, kura balstīta uz pārredzamiem piešķiršanas kritērijiem un nerada nesamērīgu slogu maziem un vidējiem uzņēmumiem, lai iepirktu atkritumu apsaimniekošanas pakalpojumus no 6. punkta a) apakšpunktā minētajiem atkritumu apsaimniekošanas operatoriem un no atkritumu apsaimniekošanas operatoriem ar mērķi veikt tālāku atkritumu apstrādi.
19. Dalībvalstis nodrošina, ka ražotāju atbildības organizācijas pieprasa, lai ražotāji katru gadu ziņo datus par IVc pielikumā uzskaitītajiem tekstilizstrādājumiem, tekstilizstrādājumiem radniecīgiem produktiem un apaviem, kas darīti pieejami tirgū.

22.d pants

Tekstilatkritumu apsaimniekošana

1. Dalībvalstis, ievērojot 10. panta 2. un 3. punktu, līdz ar 2025. gada 1. janvāri nodrošina tekstilizstrādājumu atsevišķu savākšanu atkārtotai izmantošanai, sagatavošanai atkārtotai izmantošanai un pārstrādei.

2. Lai novērstu savākto tekstilizstrādājumu sabojāšanu un šķērskontamināciju, dalībvalstis nodrošina, ka tekstilatkritumu savākšanas, iekraušanas un izkraušanas, transportēšanas un uzglabāšanas infrastruktūra, kā arī operācijas un cita veida manipulācijas ar tekstilatkritumiem, t. sk. turpmākās šķirošanas un apstrādes operācijās, ir pasargātas no laikapstākļu ietekmes un citiem kontaminācijas avotiem. Atsevišķi savāktos lietotos tekstilizstrādājumus un tekstilatkritumus atsevišķās savākšanas punktā vētī, lai apzinātu un aizvāktu nemērķa priekšmetus vai materiālus vai vielas, kas ir kontaminācijas avots.
3. Dalībvalstis nodrošina, ka lietotos tekstilizstrādājumus, tekstilizstrādājumiem radniecīgus produktus un apavus un tekstilizstrādājumu, tekstilizstrādājumiem radniecīgu produktu un apavu atkritumus, ko vāc atsevišķi saskaņā ar 22.c panta 5. punktu, savākšanas brīdī uzskata par atkritumiem.

Attiecībā uz tekstilizstrādājumiem, kas nav IVc pielikumā uzskaitītie produkti, kā arī nepārdotiem IVc pielikumā uzskaitītajiem tekstilizstrādājumiem, tekstilizstrādājumiem radniecīgiem produktiem un apaviem, dalībvalstis nodrošina, ka dažādās tekstilmateriālu un tekstilpriekšmetu frakcijas atkritumu rašanās vietā paliek nošķirtas, ja šāda nošķiršana atvieglo tālāku atkārtotu izmantošanu, sagatavošanu atkārtotai izmantošanai vai pārstrādi, arī šķiedru preciklēšanu šķiedrās, ja ir šādas tehnoloģiskas iespējas.
4. Dalībvalstis nodrošina, ka lietoti tekstilizstrādājumi, tekstilizstrādājumiem radniecīgi produkti un apavi un tekstilizstrādājumu, tekstilizstrādājumiem radniecīgu produktu un apavu atkritumi, ko vāc atsevišķi saskaņā ar 22.c panta 5. punktu, nonāk šķirošanas operācijās, ar kurām nodrošina, ka tie tiek apstrādāti saskaņā ar 4. panta 1. punktā noteikto atkritumu hierarhiju.
5. Dalībvalstis nodrošina, ka saskaņā ar 22.c panta 5. punktu savāktu lietoto tekstilizstrādājumu, tekstilizstrādājumiem radniecīgu produktu un apavu un to atkritumu savākšanas operācijas atbilst šādām prasībām:
  - (a) šķirošanas operācijas rezultātā tiek atšķiroti tekstilizstrādājumi atkārtotai izmantošanai un sagatavošanai atkārtotai izmantošanai;
  - (b) šķirošanā atkārtotas izmantošanas operācijām tekstilizstrādājumus sašķiro piemērotā granularitātes līmenī, frakcijas, kas ir piemērotas tiešai atkārtotai izmantošanai, nošķirot no tām, kuras tālāk jāgatavo atkārtotai izmantošanai, un orientējas uz konkrētu atkārtotas izmantošanas tirgu, piemērojot jaunākos saņemamojām tirgum relevantus šķirošanas kritērijus;
  - (c) priekšmetus, kas atzīti par atkārtotai izmantošanai nepiemērotiem, šķiro pārstrādei, it sevišķi šķiedru reciklēšanai šķiedrās, ja to ļauj tehnoloģiju attīstība;
  - (d) šķirošanas un tālākas reģenerācijas operācijās iegūtā izlaide, kas paredzēta atkārtotai izmantošanai, atbilst 6. pantā minētajiem kritērijiem, saskaņā ar kuriem to vairs neuzskata par atkritumiem.
6. Līdz 2025. gada 31. decembrim un pēc tam reizi piecos gados dalībvalstis veic savākto jaukto sadzīves atkritumu sastāva apsekojumu, ar kura palīdzību nosaka tekstilatkritumu īpatsvaru tajos. Dalībvalstis nodrošina, ka kompetentās iestādes, pamatojoties uz iegūto informāciju, var pieprasīt, lai ražotāju atbildības organizācijas veic korektīvus pasākumus, ar kuriem paplašina savākšanas punktu tīklu un organizē informācijas kampaņas saskaņā ar 22.c panta 13. un 14. punktu.

7. Dalībvalstis nodrošina, ka dalībvalstu kompetentās iestādes lieto tekstilizstrādājumu atšķiršanai no tekstilatkritumiem var inspicēt lieto tekstilizstrādājumu, tekstilizstrādājumiem radniecīgu produktu un apavu sūtījumus, par kuriem ir aizdomas, ka tie ir atkritumi, nolūkā pārliecināties par atbilstību 8. un 9. punktā noteiktajām minimālajām prasībām attiecībā uz IVc pielikumā uzskaitīto lieto tekstilizstrādājumu, tekstilizstrādājumiem radniecīgu produktu un apavu sūtījumiem, un tos attiecīgi uzrauga.
8. Dalībvalstis nodrošina, ka profesionāli organizēti lieto tekstilizstrādājumu, tekstilizstrādājumiem radniecīgu produktu un apavu sūtījumi atbilst 9. punktā noteiktajām minimālajām uzskaites prasībām un tiem ir pievienota vismaz šāda informācija:
- (a) tāda rēķina un līguma kopija, kurš attiecas uz tekstilizstrādājumu, tekstilizstrādājumiem radniecīgu produktu un apavu pārdošanu vai īpašumtiesību nodošanu un kurā norādīts, ka tie ir paredzēti tiešai atkārtotai izmantošanai un ka tie ir derīgi tiešai atkārtotai izmantošanai;
  - (b) pierādījumi par iepriekšēju šķirošanas operāciju, kas veikta saskaņā ar šo pantu un kritērijiem (ja tādi ir), kas pieņemti saskaņā ar 6. panta 2. punktu; tā ir tāda dokumenta kopija, kurā uzskaitīta katra sūtījumā esošā ķīpa, un protokols, kurā ietverta visa uzskaites informācija saskaņā ar 9. punktu;
  - (c) deklarācija, ko sniegusi fiziska vai juridiska persona, kuras īpašumā ir lietoti tekstilizstrādājumi, tekstilizstrādājumiem radniecīgi produkti vai apavi un kura profesionāli organizē lieto tekstilizstrādājumu, tekstilizstrādājumiem radniecīgu produktu un apavu transportēšanu, un kas apliecina, ka neviens no sūtījumā iekļautajiem materiāliem nav atkritumi, kas definēti 3. panta 1) punktā;
  - (d) informācija par pienācīgu aizsardzību pret bojājumiem transportēšanas, iekraušanas un izkraušanas laikā, ko it sevišķi nodrošina ar pietiekamu iepakojumu un pareizu krāvumu.
9. Dalībvalstis nodrošina, ka lieto tekstilizstrādājumu, tekstilizstrādājumiem radniecīgu produktu un apavu sūtījumi atbilst šādām minimālajām uzskaites prasībām:
- (a) reģistrēto informāciju par šķirošanu vai sagatavošanu atkārtotai izmantošanai kārtīgi, bet ne nenoņemami nostiprina uz iepakojuma;
  - b) reģistrētajā informācijā ietver šādas ziņas:
    - (1) ķīpā esošā priekšmeta vai priekšmetu apraksts, kas atspoguļo visdetalizētāko šķirošanas granularitāti, kāda tekstilizstrādājumiem ir bijusi šķirošanas vai sagatavošanas atkārtotai izmantošanai laikā, piemēram, apģērba veids, izmērs, krāsa, dzimums, kam apģērbs paredzēts, materiālu sastāvs;
    - (2) tā uzņēmuma nosaukums un adrese, kas atbild par galīgo šķirošanu vai sagatavošanu atkārtotai izmantošanai.
10. Dalībvalstis nodrošina, ka gadījumos, kad dalībvalsts kompetentās iestādes konstatē, ka plānoto lieto tekstilizstrādājumu, tekstilizstrādājumiem radniecīgu produktu un apavu sūtījumu veido atkritumi, izmaksas par tādu lieto tekstilizstrādājumu, tekstilizstrādājumiem radniecīgu produktu un apavu pienācīgu analīzi, inspekcijām un glabāšanu, par kuriem ir aizdomas, ka tie ir atkritumi, var iekasēt no IVc

pielikumā uzskaitīto tekstilizstrādājumu, tekstilizstrādājumiem radniecīgo produktu un apavu ražotājiem, trešām personām, kas rīkojas to vārdā, vai citām personām, kas organizē sūtījumu.

* Padomes Regula (EEK) Nr. 2658/87 (1987. gada 23. jūlijs) par tarifu un statistikas nomenklatūru un kopējo muitas tarifu (OV L 256, 7.9.1987., 1. lpp.).

** Regula.../... (OV..... lpp.) [PB ieraksta informāciju par Produktu ilgtspējas ekodizaina regulas publikāciju].”;

(8) direktīvas 29. panta 2.a punktu svīturo;

(9) direktīvā iekļauj šādu 29.a pantu:

“29.a pants

Pārtikas izšķērdēšanas novēršanas programmas

1. Dalībvalstis līdz [PB ieraksta datumu: divi gadi pēc šīs grozošās direktīvas stāšanās spēkā] izskata un pielāgo savas pārtikas izšķērdēšanas novēršanas programmas nolūkā sasniegt 9.a panta 4. punktā nospraustos mērķrādītājus. Minētajās programmās ietver vismaz 9. panta 1. punktā un 9.a panta 1. punktā noteiktos pasākumus un attiecīgā gadījumā IV un IVa pielikumā uzskaitītos pasākumus.

2. Katra dalībvalsts izraugās kompetentās iestādes, kuras ir atbildīgas par to pārtikas atkritumu samazināšanas pasākumu koordinēšanu, ko īsteno nolūkā sasniegt 9.a panta 4. punktā nosprausto mērķrādītāju, un līdz [PB ieraksta datumu: trīs mēneši no šīs grozošās direktīvas stāšanās spēkā] attiecīgi informē Komisiju. Pēc tam Komisija minēto informāciju publicē attiecīgajā ES tīmekļvietnē.”;

(10) direktīvas 37. pantu groza šādi:

(a) panta 3. punkta pirmo daļu aizstāj ar šādu:

“Dalībvalstis katru gadu paziņo Eiropas Vides aģentūrai datus par 9. panta 4. punkta īstenošanu un 22.c panta 17. punkta a) apakšpunktā minētos datus. Dalībvalstīm nav jāziņo kvantitatīvi dati par tekstilizstrādājumu atkārtotu izmantošanu saskaņā ar 9. panta 4. punktu. Dalībvalstis katru gadu paziņo Komisijai datus par 9.a panta 2. punkta īstenošanu.”;

(b) panta 7. punktu aizstāj ar šādu:

“7. Komisija pieņem īstenošanas aktus, ar kuriem nosaka šā panta 1., 3., 4. un 5. punktā minēto datu paziņošanas formātu. Lai ziņotu par 11. panta 2. punkta a) un b) apakšpunkta īstenošanu, dalībvalstis izmanto formātu, kas noteikts Komisijas 2012. gada 18. aprīļa Īstenošanas lēmumā, ar ko izveido anketu dalībvalstu ziņojumiem par to, kā tiek īstenota Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2008/98/EK par atkritumiem. Attiecībā uz ziņošanu par pārtikas atkritumiem ziņošanas formāta izstrādē ņem vērā metodiku, kas izstrādāta saskaņā ar 9.a panta 3. punktu. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar pārbaudes procedūru, kas minēta šīs direktīvas 39. panta 2. punktā.”;

(11) direktīvas 38. pantu groza šādi:

(a) panta 2. un 3. punktu aizstāj ar šādiem punktiem:

“2. Pilnvaras pieņemt 7. panta 1. punktā, 9.a panta 3. punktā, 11.a panta 10. punktā, 27. panta 1. un 4. punktā un 38. panta 2. un 3. punktā minētos deleģētos aktus

Komisijai piešķir uz piecu gadu laikposmu no 2018. gada 4. jūlija. Pilnvaras pieņemt 22.a panta 2. punktā minētos deleģētos aktus Komisijai piešķir uz piecu gadu laikposmu no [PB ieraksta datumu: astoņpadsmit mēneši pēc šīs grozošās direktīvas spēkā stāšanās dienas]. Komisija sagatavo ziņojumu par pilnvaru deleģēšanu vēlākais deviņus mēnešus pirms piecu gadu laikposma beigām. Pilnvaru deleģēšana tiek automātiski pagarināta uz tāda paša ilguma laikposmiem, ja vien Eiropas Parlaments vai Padome neiebilst pret šādu pagarinājumu vēlākais trīs mēnešus pirms katra laikposma beigām.

3. Eiropas Parlaments vai Padome jebkurā laikā var atsaukt 7. panta 1. punktā, 9.a panta 3. punktā, 11.a panta 10. punktā, 22.a panta 2. punktā, 27. panta 1. un 4. punktā un 38. panta 2. un 3. punktā minēto pilnvaru deleģēšanu. Ar lēmumu par atsaukšanu izbeidz tajā norādīto pilnvaru deleģēšanu. Lēmums stājas spēkā nākamajā dienā pēc tā publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī* vai vēlākā dienā, kas tajā norādīta. Tas neskar jau spēkā esošos deleģētos aktus.”;

(b) panta 6. punktu aizstāj ar šādu:

“6. Saskaņā ar 7. panta 1. punktu, 9.a panta 3. punktu, 11. panta 10. punktu, 22.a panta 2. punktu, 27. panta 1. un 4. punktu, 38. panta 2. un 3. punktu pieņemts deleģētais akts stājas spēkā tikai tad, ja divos mēnešos no dienas, kad minētais akts paziņots Eiropas Parlamentam un Padomei, ne Eiropas Parlaments, ne Padome nav izteikuši iebildumus vai ja pirms minētā laikposma beigām gan Eiropas Parlaments, gan Padome ir informējuši Komisiju par savu nodomu neizteikt iebildumus. Pēc Eiropas Parlamenta vai Padomes iniciatīvas šo laikposmu pagarina par diviem mēnešiem.”;

(12) pievieno IVc pielikumu, kā noteikts šīs direktīvas pielikumā.

2. pants

Transponēšana

1. Dalībvalstīs stājas spēkā normatīvie un administratīvie akti, kas vajadzīgi, lai izpildītu šīs direktīvas prasības, vēlākais līdz [PB ieraksta datumu: astoņpadsmit mēneši pēc šīs direktīvas stāšanās spēkā]. Dalībvalstis tūlīt dara zināmus Komisijai minēto noteikumu tekstus.

Kad dalībvalstis pieņem minētos noteikumus, tajos ietver atsauci uz šo direktīvu vai šādu atsauci pievieno to oficiālai publikācijai. Dalībvalstis nosaka, kā izdarāma šāda atsauce.

2. Dalībvalstis dara Komisijai zināmus to tiesību aktu galvenos noteikumus, ko tās pieņem jomā, uz kuru attiecas šī direktīva.

3. pants

Stāšanās spēkā

Šī direktīva stājas spēkā divdesmitajā dienā pēc tās publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

4. pants

Adresāti

Šī direktīva ir adresēta dalībvalstīm.

Briselē,

*Eiropas Parlamenta vārdā –
priekšsēdētāja*

*Padomes vārdā –
priekšsēdētājs*

TIESĪBU AKTA PRIEKŠLIKUMA FINANŠU PĀRSKATS

1. PRIEKŠLIKUMA/INICIATĪVAS KONTEKSTS

1.1. Priekšlikuma/iniciatīvas nosaukums

1.2. Attiecīgā rīcībpolitikas joma

1.3. Priekšlikums/iniciatīva attiecas uz:

1.4. Mērķi

1.4.1. Vispārīgie mērķi

1.4.2. Konkrētie mērķi

1.4.3. Paredzami rezultāti un ietekme

1.4.4. Snieguma rādītāji

1.5. Priekšlikuma/iniciatīvas pamatojums

1.5.1. Īstermiņā vai ilgtermiņā izpildāmās vajadzības, tostarp sīki izstrādāts iniciatīvas izvēšanas grafiks

1.5.2. Savienības iesaistīšanās pievienotā vērtība (tās pamatā var būt dažādi faktori, piemēram, koordinēšanas radītie ieguvumi, juridiskā noteiktība, lielāka rezultativitāte vai komplementaritāte). Šā punkta izpratnē "Savienības iesaistīšanās pievienotā vērtība" ir vērtība, kas veidojas Savienības iesaistīšanās rezultātā un kas papildina vērtību, kura veidotos, ja dalībvalstis rīkotos atsevišķi.

1.5.3. Līdzīgas līdzšinējās pieredzes rezultātā gūtās atziņas

1.5.4. Saderība ar daudzgadu finanšu shēmu un iespējamā sinerģija ar citiem atbilstošiem instrumentiem

1.5.5. Dažādo pieejamo finansēšanas iespēju, tostarp pārdales iespējas, novērtējums

1.6. Priekšlikuma/iniciatīvas ilgums un finansiālā ietekme

1.7. Plānotās budžeta izpildes metodes

2. PĀRVALDĪBAS PASĀKUMI

2.1. Pārraudzības un ziņošanas noteikumi

2.2. Pārvaldības un kontroles sistēma

2.2.1. Ierosināto pārvaldības veidu, finansējuma apgūšanas mehānismu, maksāšanas kārtības un kontroles stratēģijas pamatojums

2.2.2. Informācija par apzinātajiem riskiem un risku mazināšanai izveidoto iekšējās kontroles sistēmu

2.2.3. Kontroles izmaksefektivitātes (kontroles izmaksu attiecība pret attiecīgo pārvaldīto līdzekļu vērtību) aplēse un pamatojums un gaidāmā kļūdu riska līmeņa novērtējums (maksājumu izdarīšanas brīdī un slēgšanas brīdī)

2.3. Krāpšanas un pārkāpumu novēršanas pasākumi

3. PRIEKŠLIKUMA/INICIATĪVAS APLĒSTĀ FINANSIĀLĀ IETEKME

- 3.1. Attiecīgās daudzgadu finanšu shēmas izdevumu kategorijas un budžeta izdevumu pozīcijas**
- 3.2. Priekšlikuma aplēstā finansiālā ietekme uz apropriācijām**
  - 3.2.1. Kopsavilkums par aplēsto ietekmi uz darbības apropriācijām*
  - 3.2.2. Aplēstais iznākums, ko dos finansējums no darbības apropriācijām*
  - 3.2.3. Kopsavilkums par aplēsto ietekmi uz administratīvajām apropriācijām*
    - 3.2.3.1. Aplēstās cilvēkresursu vajadzības*
  - 3.2.4. Saderība ar pašreizējo daudzgadu finanšu shēmu*
  - 3.2.5. Trešo personu iemaksas*
- 3.3. Aplēstā ietekme uz ieņēmumiem**

1. PRIEKŠLIKUMA/INICIATĪVAS KONTEKSTS

1.1. Priekšlikuma/iniciatīvas nosaukums

Priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes direktīvai, ar ko groza Direktīvu 2008/98/EK par atkritumiem

1.2. Attiecīgā rīcībpolitikas joma

09 — Vide un klimata pārmaiņas

1.3. Priekšlikums/iniciatīva attiecas uz:

jaunu darbību

jaunu darbību, pamatojoties uz izmēģinājuma projektu/sagatavošanas darbību⁸⁶

esošas darbības pagarināšanu

vienas vai vairāku darbību apvienošanu vai pārorientēšanu uz citu/jaunu darbību

1.4. Mērķi

1.4.1. Vispārīgie mērķi

Atkritumu pamatdirektīvas grozījumu vispārīgie mērķi attiecībā uz tekstilizstrādājumiem un pārtiku ir šādi:

- samazināt ar tekstilatkritumu apsaimniekošanu saistīto ietekmi uz vidi un klimatu, uzlabot vides kvalitāti un sabiedrības veselību saskaņā ar atkritumu hierarhiju,

- samazināt pārtikas sistēmu ietekmi uz vidi un klimatu, kas saistīta ar pārtikas izšķērdēšanu. Pārtikas izšķērdēšanas novēršana veicinātu arī nodrošinātību ar pārtiku.

1.4.2. Konkrētie mērķi

Attiecībā uz tekstilatkritumiem šā priekšlikuma mērķis ir uzlabot tekstilatkritumu apsaimniekošanu saskaņā ar APD noteikto “atkritumu hierarhiju”, prioritāti piešķirot atkritumu rašanās novēršanai, tekstilizstrādājumu sagatavošanai atkalizmantošanai un reciklēšanai, nevis citām reģenerācijas iespējām un apglabāšanai, un īstenot principu “piesārņotājs maksā”.

Attiecībā uz pārtikas atkritumiem konkrētie mērķi ir noteikt skaidru atbildību dalībvalstīm par pārtikas atkritumu samazināšanas paātrināšanu saskaņā ar 12.3. ilgtspējīgas attīstības mērķrādītāju un nodrošināt pietiekamu un konsekventu reakciju visās dalībvalstīs.

1.4.3. Paredzami rezultāti un ietekme

Norādīt, kāda ir priekšlikuma/iniciatīvas iecerētā ietekme uz labuma guvējiem / mērķgrupām.

Paredzami rezultāti ir šādi.

- tekstilatkritumu samazināšana, atkalizmantošanas palielināšana, sagatavošana atkalizmantošanai un tekstilizstrādājumu reciklēšanai, stimuli tekstilizstrādājumu

⁸⁶

Kā paredzēts Finanšu regulas 58. panta 2. punkta a) vai b) apakšpunktā.

projektēšanai, lai veicinātu atkalizmantošanu, gatavošanās atkalizmantošanai un reciklēšanai (ar ražotāja paplašinātas atbildības palīdzību), kā arī finansiālu iespēju radīšana, lai palielinātu atkalizmantošanu, sagatavošana atkalizmantošanai un reciklēšanai ES nepieciešamās infrastruktūras izveide,

- papildu ieguvumi 656 miljonu EUR apmērā no atkalizmantojamiem un reciklējamiem tekstilizstrādājumiem ES atkalizmantošanas un reciklēšanas tirgum, kā arī atbalsts 3,5-4,5 miljardu EUR kopējai gada peļņai no ieguldījumiem ražotāja paplašinātas atbildības jomā,

- papildu SEG emisiju samazinājums 16 miljonu EUR apmērā gadā no tekstilizstrādājumiem,

- 8740 radītas darba vietas atkritumu apsaimniekošanas jomā,

- pārtikas izšķērdēšanas samazinājums par 10 % pārtikas pārstrādē un ražošanā un par 30 % mazumtirdzniecībā, pārtikas pakalpojumos un mājāsaimniecībās (līdz 2030. gadam),

- kopējā pievienotā vērtība ES ekonomikai 1,6 miljardi EUR (ieskaitot iepriekš minētās izmaksas),

- mājāsaimniecības pārtikas izdevumu ietaupījums 439 EUR gadā uz vienu mājāsaimniecību (4 pers.),

- vairāku ar pārtiku saistītu vides ietekmju, piemēram, SEG emisiju, jūras eitrofikācijas, zemes izmantošanas vai ūdens trūkuma, samazinājums, kura kopējā vērtība tiek lēsta 9–23 miljardiem EUR apmērā, tostarp 16,5–62 miljoniem tonnu paredzamā SEG emisiju samazinājuma.

1.4.4. *Snieguma rādītāji*

Norādīt, pēc kādiem rādītājiem seko līdzī progresam un sasniegumiem.

Progresu un mērķu sasniegšanas rādītāji būs šādi:

- savāktu jaukto sadzīves atkritumu sastāva apsekojums, lai noteiktu tekstilatkritumu īpatsvaru tajos,

- dati par lietoto un nolietoto tekstilizstrādājumu sagatavošanu atkalizmantošanai,

- informācija par Iv.c pielikumā uzskaitīto lietoto un nolietoto tekstilizstrādājumu un apavu atkritumu dalītas vākšanas līmeni, atkalizmantošanas un sagatavošanas atkalizmantošanai un reciklēšanas līmeni, ko panāk ražotāju atbildības organizācija,

- līdz 2030. gadam panākt pārtikas izšķērdēšanas samazinājumu par 10 % pārtikas pārstrādē un ražošanā un par 30 % mazumtirdzniecībā, pārtikas pakalpojumu jomā un mājāsaimniecībās.

1.5. **Priekšlikuma/iniciatīvas pamatojums**

1.5.1. *Īstermiņā vai ilgtermiņā izpildāmās vajadzības, tostarp sīki izstrādāts iniciatīvas izvēšanas grafiks*

Sīki izstrādātas prasības būtu jāprecizē īstenošanas aktos aptuveni 3 gadu laikposmā. Tie attieksies uz šādiem jautājumiem:

- īstenošanas akti, ar kuriem nosaka saskaņotu formātu reģistra reģistrācijai,

- iespējamie deleģētie akti, lai grozītu IVc pielikumā uzskaitītos kombinētās nomenklatūras kodus, lai tos saskaņotu ar Padomes Regulas (EEK) Nr. 2658/87 1.

pielikumā uzskaitītajiem kodiem un nodrošinātu juridisko noteiktību attiecībā uz produktiem, uz kuriem attiecas ražotāja paplašināta atbildība,

- iespējamais īstenošanas akts, ar ko nosaka kritērijus ražotāju atbildības organizācijām attiecībā uz finansiālajām iemaksām, ko tām maksā ražotāji,
- īstenošanas akts, ar ko nosaka metodoloģiju dalītās savākšanas likmes aprēķināšanai un pārbaudei,
- īstenošanas akti, kas pieņemti saskaņā ar šā panta 37. punktu, ar ko nosaka 1. punktā minēto datu ziņošanas formātu, lai tos pielāgotu minētā panta 3. punktā noteiktajām prasībām,
- pārtikas izšķērdēšanas jomā nav jāizpilda nekādas prasības (jo nepieciešamie priekšnoteikumi jau ir pieņemti 2018. gada APD pārskatīšanā un turpmākajos sekundārajos tiesību aktos)

1.5.2. *Savienības iesaistīšanās pievienotā vērtība (tās pamatā var būt dažādi faktori, piemēram, koordinēšanas radītie ieguvumi, juridiskā noteiktība, lielāka rezultativitāte vai komplementaritāte). Šā punkta izpratnē "Savienības iesaistīšanās pievienotā vērtība" ir vērtība, kas veidojas Savienības iesaistīšanās rezultātā un kas papildina vērtību, kura veidotos, ja dalībvalstis rīkotos atsevišķi.*

Ņemot vērā tekstilizstrādājumu vērtību ķēdes pārrobežu raksturu ekonomiskā, vides un sociālā ziņā, tekstilizstrādājumu pārdošana, patēriņš un nolietoto izstrādājumu apsaimniekošana ir cieši saistīta ar vienotā tirgus un globālo vērtību ķēžu darbību. Lielā atkarība no izejvielām uzsver, cik svarīgi ir veicināt aprites uzņēmējdarbības modeļus, lai samazinātu primāro izejvielu izmantošanu un palīdzētu mazināt ar tām saistīto negatīvo ārējo ietekmi uz vidi.

Ir jāpalielina savākšanas, šķirošanas un reciklēšanas sistēmas, lai sagatavotos gaidāmajam dalītās vākšanas pienākumam un tā pilnīgai īstenošanai, jo vairākas regulējuma un tirgus nepilnības, kas ietekmē visas dalībvalstis un dalībniekus visā tekstilizstrādājumu vērtību ķēdē, pašlaik kavē pietiekamu savākšanas, šķirošanas un reciklēšanas jaudu nodrošināšanu. Tā kā nav kopējas ES pieejas tekstilizstrādājumu apsaimniekošanai, pastāv risks, ka tiks radīta vai vēl vairāk nostiprināta regulējuma sadrumstalotība un traucētas atkritumu un materiālu plūsmas, tādējādi kavējot tekstilizstrādājumu (izstrādājumu, lietotu un tekstilatkritumu) pārrobežu apriti un koordinētu rīcību un ātrus ieguldījumus visā ES. Pastāv augsts risks, ka regulējuma sadrumstalotība un administratīvais slogs nozares ieinteresētajām personām, galvenokārt MVU, turpinās palielināties, ko rada principa "piesārņotājs maksā" atšķirīga piemērošana, izmantojot valstu paplašinātas ražotāja atbildības shēmas attiecībā uz tekstilizstrādājumiem. Citu valstu ārējo vides faktoru, tostarp SEG emisiju un tekstilizstrādājumu (un atkritumu, kas nav noformēti kā atkritumi) eksporta uz trešām valstīm, problēmas efektīvāk risina ES, jo īpaši tāpēc, ka galvenie problēmu cēloņi ir saistīti ar regulējuma nepilnībām, ko rada saskaņotu definīciju trūkums un regulējuma sadrumstalotība, kā arī visām dalībvalstīm kopīgs finansējuma trūkums.

Visās dalībvalstīs rodas pārtikas atkritumi, kas rada ievērojamus pārrobežu vides ārējos faktorus. Pārtikas ražošana, uzglabāšana, pārvadāšana un reciklēšana, kā arī pārtikas atkritumu apglabāšana rada ietekmi uz vidi un klimatu (piemēram, SEG emisijas, ietekme uz zemes izmantošanu, bioloģisko daudzveidību, ūdens izmantošanu un eitrofikāciju) ES teritorijā. Turklāt ES importētās pārtikas ražošana var radīt būtisku globālu ietekmi uz vidi un klimatu.

Lai katrā dalībvalstī nodrošinātu piesardzīgu un racionālu dabas resursu izmantošanu, samazinātu negatīvo ietekmi uz klimatu, bioloģisko daudzveidību un dabas resursu izmantošanu, un ieguvumi pārsniegtu valstu robežas, ir konsekventi jāsamazina pārtikas izšķērdēšana visā ES. Svarīgi, ka, padarot pārtikas sistēmu efektīvāku, pārtikas izšķērdēšanas samazināšana veicina arī pārtikas nodrošinājumu visā ES.

ES tirgū notiek plaša pārtikas produktu tirdzniecība, un pārtikas uzņēmumiem, kas darbojas pārrobežu mērogā, ir nepieciešama saskaņotība un skaidrība par gaidāmo mērķu līmeni, lai plānotu ieguldījumus un pasākumus pārtikas izšķērdēšanas novēršanai. Koordinēta pieeja ES līmenī var nodrošināt uzticamību un nepārtrauktību un tādējādi atbalstīt pārtikas aprītē iesaistīto uzņēmēju jaunu uzņēmējdarbības modeļu ieviešanu, lai paātrinātu pārtikas izšķērdēšanas samazināšanu visā pārtikas vērtību ķēdē.

Paredzams, ka pārtikas izšķērdēšanas samazināšanas mērķu noteikšana dalībvalstīm, kas jāsasniedz līdz 2030. gadam, pastiprinās centienus apzināt un paplašināt efektīvas stratēģijas un iniciatīvas gan dalībvalstīs, gan starp dalībvalstīm: racionalizējot pārtikas aprītē iesaistīto uzņēmēju ieguldījumu, jo īpaši saistībā ar pārrobežu piegādes ķēdēm, palīdzot nodrošināt, ka pārtikas izšķērdēšanas virzītājspēki (tirgus un uzvedības) tiek risināti konsekventi un vienlaicīgi visās dalībvalstīs saskaņā ar pasākumiem, ko veikušas līdz šim nedaudzās līderes, un paātrināt efektīvu valsts pārtikas izšķērdēšanas novēršanas stratēģiju izstrādi, izplatot paraugpraksi un turpinot izmantot ES zināšanu bāzi par pārtikas izšķērdēšanas novēršanu.

1.5.3. *Līdzīgas līdzšinējās pieredzes rezultātā gūtās atziņas*

Atkritumu pamatdirektīva (APD) nosaka horizontāli piemērojamus jēdzienus saistībā ar atkritumu rašanos un atkritumu apsaimniekošanu, tostarp atkritumu apstrādi, reciklēšanu un reģenerāciju. Tā izveido atkritumu hierarhiju, piešķirot prioritāti atkritumu rašanās novēršanai, nevis atkalizmantošanai un/vai reciklēšanai, tai sekojošai reciklēšanai, nevis citām reģenerācijas iespējām un galīgai apglabāšanai poligonos. Turklāt tā uzliek dalībvalstīm pienākumu ieviest funkcionējošas ražotāja paplašinātas atbildības (EPR) shēmas, kas nodrošina, ka produktu ražotāji uzņemas atbildību par savu produktu atkritumu apsaimniekošanu. Aprites ekonomikas rīcības plānā (CEAP) Komisija apņēmas pārskatīt APD saistībā ar tekstilatkritumiem.

Attiecībā uz pārtiku, lai gan šis ir pirmais mērķis samazināt pārtikas izšķērdēšanu, citi mērķi, kas izvirzīti tiesību aktos par atkritumiem un kuru mērķis ir palielināt atkritumu reciklēšanu vai samazināt atkritumu apglabāšanu poligonos, kopumā tiek uzskatīti par sekmīgiem, jo tie nodrošina skaidrus mērķus un juridisko noteiktību visiem dalībniekiem un sabiedrībai kopumā, vienlaikus nodrošinot dalībvalstīm pilnīgu elastību attiecībā uz nepieciešamo pasākumu izvēli. Pieredze rāda, ka ir jāuzrauga mērķu sasniegšanas progress un jāsniedz atbalsts dalībvalstīm, apmainoties ar paraugpraksi par valsts līmenī piemērojamiem instrumentiem un rīkiem mērķu sasniegšanai, kā arī jāprecizē, sniedzot norādījumus un/vai grozot attiecīgos pasākumus saistītajos tiesību aktos, lai veicinātu atkritumu rašanās novēršanu (piemēram, novēršot jebkādas šķēršļus).

1.5.4. *Saderība ar daudzgadu finanšu shēmu un iespējamā sinerģija ar citiem atbilstošiem instrumentiem*

Iniciatīvas ir daļa no Eiropas zaļā kursa, kas ir ES atveseļošanas stratēģijas pamatā. Zaļajā kursā ir atzītas priekšrocības, ko sniedz ieguldījumi mūsu konkurētspējīgā ilgtspējā, veidojot godīgāku, zaļāku un digitālāku Eiropu. Tas ietver aprites ekonomiku, kas ir galvenais virzītājspēks materiālu reģenerācijas palielināšanai un otrreizējo izejvielu kvalitātes uzlabošanai, kā arī stratēģiju “No lauka līdz galdam”.

Eiropas Komisijas atbalsts un apņemšanās veikt pētījumus aprites ekonomikas jomā, jo īpaši saistībā ar tekstilizstrādājumiem, ir ietverts H2020 programmas finansētajos projektos un finansiālajā ieguldījumā to īstenošanā. Šo projektu rezultāti atbalstīs un veicinās tekstilizstrādājumu aprites un reciklēšanas iespējas. Eiropas digitālo inovāciju centru tīkls, ko finansē saskaņā ar programmu “Digitālā Eiropa”, palīdz MVU ieviest digitālos rīkus, kas atbalsta aprites un tekstilizstrādājumu reciklējamību, kā arī mazina izšķērdētās pārtikas apjomu lauksaimniecības pārtikas un viesmīlības nozarē. Pārtikas atkritumu jomā atbalsta projekti pētniecības projekti tiek finansēti H2020 programmas ietvaros, kā arī programmas “Apvārsnis Eiropa” ietvaros.

1.5.5. *Dažādo pieejamo finansēšanas iespēju, tostarp pārdales iespējas, novērtējums*

Attiecībā uz tekstilizstrādājumiem teorētiski varēja izstrādāt dalībvalstu tiesību aktus. Tomēr var konstatēt, ka spēkā esošie (un plānotie) tiesību akti negarantētu vajadzīgo saskaņošanas līmeni visā ES, kas neveicinātu iekšējā tirgus sadrumstalotību.

Attiecībā uz tekstilizstrādājumiem teorētiski varēja izstrādāt dalībvalstu tiesību aktus. Tomēr var konstatēt, ka spēkā esošie (un plānotie) tiesību akti negarantētu vajadzīgo saskaņošanas līmeni visā ES, kas neveicinātu iekšējā tirgus sadrumstalotību.

Datu vākšanai un apstiprināšanai tika izraudzīta Eiropas Vides aģentūra, ņemot vērā esošo produktu atkalizmantošanas datu plūsmas pārvaldību, nevainojamo reputāciju un tās pieejamību datu plūsmas pārvaldībai. Saiknes ar ražošanas datu telpām var palīdzēt samazināt īstenošanas un darījumu izmaksas.

Uzdevumus, kas saistīti ar īstenošanas aktu izstrādi ES līmenī, nevar nodot ārpakalpojumu sniedzējiem.

Priekšlikuma būtība — juridiski saistoši mērķi, kas noteikti dalībvalstīm, nozīmē, ka saistītie pasākumi tiks finansēti galvenokārt valsts līmenī.

1.6. Priekšlikuma/iniciatīvas ilgums un finansiālā ietekme

Ierobežots ilgums

- Priekšlikuma/iniciatīvas darbības laiks: [DD.MM.]GGGG.–[DD.MM.]GGGG.
- Finansiālā ietekme uz saistību apropriācijām — no GGGG. līdz GGGG. gadam, uz maksājumu apropriācijām — no GGGG. līdz GGGG. gadam.

Beztermiņa

- Īstenošana ar uzsākšanas periodu no 2024. līdz 2028. gadam,
- pēc kura turpinās normāla darbība.

1.7. Plānotās budžeta izpildes metodes⁸⁷

Komisijas īstenota tieša pārvaldība:

- ko veic tās struktūrvienības, tostarp personāls Savienības delegācijās;
- ko veic izpildaģentūras.

Dalīta pārvaldība kopā ar dalībvalstīm

Netieša pārvaldība, kurā budžeta izpildes uzdevumi uzticēti:

- trešām valstīm vai to izraudzītām struktūrām;
- starptautiskām organizācijām un to aģentūrām (precizēt);
- EIB un Eiropas Investīciju fondam;
- Finanšu regulas 70. un 71. pantā minētajām struktūrām;
- publisko tiesību subjektiem;
- privāttiesību subjektiem, kas veic sabiedrisko pakalpojumu sniedzēju uzdevumus, tādā mērā, kādā tiem ir pienācīgas finanšu garantijas;
- dalībvalstu privāttiesību subjektiem, kuriem ir uzticēta publiskā un privātā sektora partnerības īstenošana un ir pienācīgas finanšu garantijas;
- personām, kurām, ievērojot Līguma par Eiropas Savienību V sadaļu, uzticēts īstenot konkrētas KĀDP darbības un kuras ir noteiktas attiecīgajā pamataktā.
- *Ja norādīti vairāki pārvaldības veidi, sniedziet papildu informāciju iedaļā "Piezīmes".*

Piezīmes

Nav.

⁸⁷ Sīkāku informāciju par pārvaldības veidiem un atsaucis uz Finanšu regulu skatīt *BUDGpedia* tīmekļvietnē: <https://myintracomm.ec.europa.eu/corp/budget/financial-rules/budget-implementation/Pages/implementation-methods.aspx>

2. PĀRVALDĪBAS PASĀKUMI

2.1. Pārraudzības un ziņošanas noteikumi

Norādīt biežumu un nosacījumus.

Šajā tiesību akta finanšu pārskatā ir iekļauti personāla izdevumi Komisijā. Iespējamā vajadzība pastiprināt Eiropas Vides aģentūru tiks apkopota gaidāmā tiesību akta priekšlikuma finanšu pārskatā, ņemot vērā sinerģijas. Uz šāda veida izdevumiem attiecas standarta noteikumi.

2.2. Pārvaldības un kontroles sistēma

2.2.1. Ierosināto pārvaldības veidu, finansējuma apgūšanas mehānismu, maksāšanas kārtības un kontroles stratēģijas pamatojums

Neattiecas — sk. iepriekš.

2.2.2. Informācija par apzinātajiem riskiem un risku mazināšanai izveidoto iekšējās kontroles sistēmu

Neattiecas — sk. iepriekš.

2.2.3. Kontroles izmaksefektivitātes (kontroles izmaksu attiecība pret attiecīgo pārvaldīto līdzekļu vērtību) aplēse un pamatojums un gaidāmā kļūdu riska līmeņa novērtējums (maksājumu izdarīšanas brīdī un slēgšanas brīdī)

Neattiecas — sk. iepriekš.

2.3. Krāpšanas un pārkāpumu novēršanas pasākumi

Norādīt esošos vai plānotos novēršanas pasākumus un citus pretpasākumus, piemēram, krāpšanas apkarošanas stratēģijā iekļautos pasākumus.

Neattiecas — sk. iepriekš.

3. PRIEKŠLIKUMA/INICIATĪVAS APLĒSTĀ FINANSIĀLĀ IETEKME

3.1. Attiecīgās daudzgadu finanšu shēmas izdevumu kategorijas un budžeta izdevumu pozīcijas

- Esošās budžeta pozīcijas

Sarindotas pa daudzgadu finanšu shēmas izdevumu kategorijām un budžeta pozīcijām

Daudzgadu finanšu shēmas izdevumu kategorija	Budžeta pozīcija	Izdevumu veids	Iemaksas			
	Nr.	Dif./nedif. 88	no EBTA valstīm ⁸⁹	no kandidātvalstīm un potenciālajām kandidātvalstīm ⁹⁰	No trešām valstīm	citi piešķirtie ieņēmumi
7.	20 02 02 01 — Galvenā mītne un pārstāvniecības	Nedif.	NĒ	NĒ	NĒ	NĒ
7.	20 02 01 01 Līgumdarbinieki	Nedif.	NĒ	NĒ	NĒ	NĒ

- Jaunveidojamās budžeta pozīcijas

N/P

⁸⁸ Dif. diferencētās apropriācijas, nedif. nediferencētās apropriācijas.

⁸⁹ EBTA: Eiropas Brīvās tirdzniecības asociācija.

⁹⁰ Kandidātvalstis un attiecīgā gadījumā potenciālās kandidātvalstis no Rietumbalkāniem.

3.2. Priekšlikuma aplēstā finansiālā ietekme uz apropriācijām

3.2.1. Kopsavilkums par aplēsto ietekmi uz darbības apropriācijām

- Priekšlikumam/iniciatīvai nav vajadzīgas darbības apropriācijas
- Priekšlikumam/iniciatīvai ir vajadzīgas šādas darbības apropriācijas:

miljonos EUR (trīs zīmes aiz komata)

Daudz gadu finanšu shēmas izdevumu kategorija	7.	“Administratīvie izdevumi”
--	----	----------------------------

Šī iedaļa būtu jāaizpilda, izmantojot administratīva rakstura budžeta datu izklājlapu, kas vispirms jānoformē tiesību akta finanšu pārskata pielikumā (Komisijas lēmuma par iekšējiem noteikumiem attiecībā uz Eiropas Savienības vispārējā budžeta Komisijas iedaļas izpildi 5. pielikums), kurš starpdienestu konsultāciju vajadzībām tiek augšupielādēts sistēmā DECIDE.

Vides ĢD		2023.	2024.	2025.	2026.	2027.	KOPĀ
☐ Cilvēkresursi		0,171	0,358	0,358	0,358	0,358	1,603
☐ Citi administratīvie izdevumi							
KOPĀ Vides ĢD	Apropriācijas	0,171	0,358	0,358	0,358	0,358	1,603

ENV ĢD izmaksas rodas saistībā ar koplēmuma procesu un īstenošanu, kā arī dažādiem īstenošanas aktiem, kas ierosināti saskaņā ar ierosinātajiem grozījumiem.

Esošais personāls (0,75 FTE, AD) tiks pilnībā nodarbināts sarunās un grozītās direktīvas vispārējā īstenošanā, kā arī dažādos sagatavošanas darbos un īstenošanas aktu izstrādē saskaņā ar grozījumos ierosinātajiem termiņiem. Pēdējam no tiem būs nepieciešams 0,33 FTE (AD).

Tehniskā darba veikšanai ir vajadzīgi 3 papildu līgumdarbinieki (3 CA), tostarp:

- īstenošanas akti, ar kuriem nosaka saskaņotu formātu reģistra reģistrācijai,
- iespējamie deleģētie akti, lai grozītu IVc pielikumā uzskaitītos kombinētās nomenklatūras kodus, lai tos saskaņotu ar Padomes Regulas (EEK) Nr. 2658/87 1. pielikumā uzskaitītajiem kodiem un nodrošinātu juridisko noteiktību attiecībā uz produktiem, uz kuriem attiecas ražotāja paplašināta atbildība,

- iespējamais īstenošanas akts, ar ko nosaka kritērijus ražotāju atbildības organizācijām attiecībā uz finansiālajām iemaksām, ko tām maksā ražotāji,
- īstenošanas akts, ar ko nosaka metodoloģiju dalītās savākšanas likmes aprēķināšanai un pārbaudei,
- īstenošanas akti, kas pieņemti saskaņā ar šā panta 37. punktu, ar ko nosaka 1. punktā minēto datu ziņošanas formātu, lai tos pielāgotu minētā panta 3. punktā noteiktajām prasībām.

SANTE ĢD		2023	2024	2025	2026	2027	KOPĀ
○ Cilvēkresursi		0,086	0,086	0,086	0,086	0,086	0,427
○ Citi administratīvie izdevumi							
KOPĀ SANTE ĢD	Apropriācijas	0,086	0,086	0,086	0,086	0,086	0,430

SANTE ĢD izmaksas rodas saistībā ar koplēmuma procesu un darbības uzraudzību dalībvalstīs. Tie atspoguļo esošo personālu (AD).

KOPĀ daudzgadu finanšu shēmas 7. IZDEVUMU KATEGORIJAS apropriācijas	(saistību summa = maksājumu summa)	0,257	0,444	0,444	0,444	0,444	2,033
--	------------------------------------	-------	-------	-------	-------	-------	--------------

miljonos EUR (trīs zīmes aiz komata)

		2023	2024	2025	2026	2027	KOPĀ
KOPĀ daudzgadu finanšu shēmas 1.–7. IZDEVUMU KATEGORIJAS apropriācijas	Saistības	0,257	0,444	0,444	0,444	0,444	2,033
	Maksājumi	0,257	0,444	0,444	0,444	0,444	2,033

3.2.2. Aplēstais iznākums, ko dos finansējums no darbības apropriācijām

Saistību apropriācijas miljonos EUR (trīs zīmes aiz komata)

Norādīt mērķus un iznākumus			Gads N	Gads N+1	Gads N+2	Gads N+3	Norādīt tik gadu, cik nepieciešams ietekmes ilguma atspoguļošanai (sk. 1.6. punktu)	KOPĀ

↓	IZNĀKUMI																			
	Veids ⁹¹	Vidējās izmaksas	Nē	Izmaksas	Nē	Izmaksas	Nē	Izmaksas	Nē	Izmaksas	Nē	Izmaksas	Nē	Izmaksas	Nē	Izmaksas	Nē	Izmaksas	Kopējais daudzums	Kopējās izmaksas
KONKRĒTAIS MĒRĶIS Nr. 1... ⁹²																				
- Iznākums																				
- Iznākums																				
- Iznākums																				
Starpsumma — konkrētais mērķis Nr. 1																				
KONKRĒTAIS MĒRĶIS Nr. 2 ...																				
- Iznākums																				
Starpsumma — konkrētais mērķis Nr. 2																				
KOPSUMMAS																				

⁹¹ Iznākumi ir attiecīgie produkti vai pakalpojumi (piemēram, finansēto studentu apmaiņu skaits, uzbūvēto ceļu garums kilometros, utt.).

⁹² Apraksts 1.4.2. punktā “Konkrētais(-ie) mērķis(-i)”.

3.2.3. Kopsavilkums par aplēsto ietekmi uz cilvēkresursu un administratīvajām apropriācijām

Aplēstās prasības attiecībā uz administratīvajām apropriācijām Komisijā

- Priekšlikumam/iniciatīvai nav vajadzīgas administratīvās apropriācijas.
- Priekšlikumam/iniciatīvai ir vajadzīgas šādas administratīvās apropriācijas:

miljonos EUR (trīs zīmes aiz komata)

	2023	2024	2025	2026	2027	KOPĀ
--	------	------	------	------	------	------

Daudz gadu finanšu shēmas 7. IZDEVUMU KATEGORIJAS apropriācijas						
Cilvēkresursi	0,257	0,444	0,444	0,444	0,444	2,033
Citi administratīvie izdevumi						
Starpsumma — daudz gadu finanšu shēmas 7. IZDEVUMU KATEGORIJAS apropriācijas	0,257	0,444	0,444	0,444	0,444	2,033

Ārpus daudz gadu finanšu shēmas 7. IZDEVUMU KATEGORIJAS ⁹³						
Cilvēkresursi	N/P	N/P	N/P	N/P	N/P	N/P
Pārējie administratīvie izdevumi						
Starpsumma — ārpus daudz gadu finanšu shēmas 7. IZDEVUMU KATEGORIJAS	N/P	N/P	N/P	N/P	N/P	N/P

KOPĀ	0,257	0,444	0,444	0,444	0,444	2,033
-------------	-------	-------	-------	-------	-------	--------------

Vajadzīgās cilvēkresursu un citu administratīvu izdevumu apropriācijas tiks nodrošinātas no ĢD apropriācijām, kas jau ir piešķirtas darbības pārvaldībai un/vai ir pārdalītas attiecīgajā ĢD, vajadzības gadījumā izmantojot arī vadošajam ĢD gada budžeta sadales procedūrā piešķirtus papildu resursus un ņemot vērā budžeta ierobežojumus.

3.2.3.3. Komisijas paredzamās cilvēkresursu vajadzības

- Priekšlikumam/iniciatīvai nav vajadzīgi cilvēkresursi

⁹³ Tehniskais un/vai administratīvais atbalsts un ES programmu un/vai darbību īstenošanas atbalsta izdevumi (kādreizējās BA pozīcijas), netiešā pētniecība, tiešā pētniecība.

– Priekšlikumam/iniciatīvai ir vajadzīgi šādi cilvēkresursi:

	2023	2024	2025	2026	2027
20 01 02 01 (Galvenā mītne un Komisijas pārstāvniecības)	1,5	1	1	1	1
20 01 02 03 (Delegācijas)					
01 01 01 01 (Netiešā pētniecība)					
01 01 01 11 (Tiešā pētniecība)					
Citas budžeta pozīcijas (norādīt)					
20 02 01 (AC, END, INT, ko finansē no vispārīgajām apropriācijām)		3	3	3	3
20 02 03 (AC, AL, END, INT un JED delegācijās)					
XX 01 xx yy zz ⁹⁴	— galvenajā mītnē				
	— delegācijās				
01 01 01 02 (AC, END, INT — netiešā pētniecība)					
01 01 01 12 (AC, END, INT — tiešā pētniecība)					
Citas budžeta pozīcijas (norādīt)					
KOPĀ	1,5	4	4	4	4

XX ir attiecīgā politikas joma vai budžeta sadaļa.

Nepieciešamie cilvēkresursi tiks nodrošināti, izmantojot attiecīgā ĢD darbiniekus, kuri jau ir iesaistīti konkrētās darbības pārvaldībā un/vai ir pārgrupēti attiecīgajā ĢD, vajadzības gadījumā izmantojot arī vadošajam ĢD gada budžeta sadales procedūrā piešķirtos papildu resursus un ņemot vērā budžeta ierobežojumus.

Veicamo uzdevumu apraksts:

Ierēdņi un pagaidu darbinieki	Vides ģenerāldirektorāts. 0,75 FTE (AD) koplēmuma procedūrai un esošais 0,33 FTE (AD) īstenošanai SANTE ĢD: Esošais 0,5 FTE (AD) koplēmuma procedūrai un dalībvalstu uzraudzībai.
Ārštata darbinieki	Vides ģenerāldirektorāts. Tehniskā darba veikšanai ir vajadzīgi 3 papildu līgumdarbinieki (3 CA), tostarp: - īstenošanas akti, ar kuriem nosaka saskaņotu formātu reģistra reģistrācijai, - iespējamie deleģētie akti, lai grozītu IVc pielikumā uzskaitītos kombinētās nomenklatūras kodus, lai tos saskaņotu ar Padomes Regulas (EEK) Nr. 2658/87 1. pielikumā uzskaitītajiem kodiem un nodrošinātu juridisko noteiktību attiecībā uz produktiem, uz kuriem attiecas ražotāja paplašināta atbildība, - iespējamais īstenošanas akts, ar ko nosaka kritērijus ražotāju atbildības organizācijām attiecībā uz finansiālajām iemaksām, ko tām maksā ražotāji, - īstenošanas akts, ar ko nosaka metodoloģiju dalītās savākšanas likmes aprēķināšanai un pārbaudei, - īstenošanas akti, kas pieņemti saskaņā ar šā panta 37. punktu, ar ko nosaka 1. punktā minēto datu ziņošanas formātu, lai tos pielāgotu minētā panta 3. punktā noteiktajām prasībām.

⁹⁴ Ārštata darbiniekiem paredzēto maksimālo summu finansē no darbības apropriācijām (kādreizējām BA pozīcijām).

3.2.4. Saderība ar pašreizējo daudzgadu finanšu shēmu

Priekšlikums/iniciatīva:

- pilnībā pietiek ar līdzekļu pārvietošanu daudzgadu finanšu shēmas (DFS) attiecīgajā izdevumu kategorijā
- jāizmanto no DFS attiecīgās izdevumu kategorijas nepiešķirtās rezerves un/vai īpašie instrumenti, kas noteikti DFS regulā

Paskaidrojiet, kas jā dara, norādot attiecīgās izdevumu kategorijas un budžeta pozīcijas, atbilstošās summas un instrumentus, kurus ierosināts izmantot.

- jāpārskata DFS

Paskaidrojiet, kas jā dara, norādot attiecīgās izdevumu kategorijas, budžeta pozīcijas un atbilstošās summas.

3.2.5. Trešo personu iemaksas

Priekšlikums/iniciatīva:

- neparedz trešo personu līdzfinansējumu
- paredz šādu trešo personu sniegtu līdzfinansējumu atbilstoši šādai aplēsei:

Apropriācijas miljonos EUR (trīs zīmes aiz komata)

	Gads N ⁹⁵	Gads N+1	Gads N+2	Gads N+3	Norādīt tik gadu, cik nepieciešams ietekmes ilguma atspoguļošanai (sk. 1.6. punktu)			Kopā
Norādīt līdzfinansētāju struktūru								
KOPĀ līdzfinansētās apropriācijas								

⁹⁵ N gads ir gads, kurā priekšlikumu/iniciatīvu sāk īstenot. Aizstājiet "N" ar paredzēto pirmo īstenošanas gadu (piemēram, 2021.). Tas pats attiecas uz turpmākajiem gadiem.

3.3. Aplēstā ietekme uz ieņēmumiem

– Priekšlikums/iniciatīva finansiāli neietekmē ieņēmumus.

– Priekšlikums/iniciatīva finansiāli ietekmē:

pašu resursus

citus ieņēmumus

Atzīmējiet, ja ieņēmumi ir piešķirti izdevumu pozīcijām

miljonos EUR (trīs zīmes aiz komata)

Budžeta pozīcija:	ieņēmumu	Kārtējā finanšu gadā pieejamās apropriācijas	Priekšlikuma/iniciatīvas ietekme ⁹⁶					
			Gads N	Gads N+1	Gads N+2	Gads N+3	Norādīt tik gadu, cik nepieciešams ietekmes ilguma atspoguļošanai (sk. 1.6. punktu)	
..... pants								

Attiecībā uz piešķirtajiem ieņēmumiem norādīt attiecīgās budžeta izdevumu pozīcijas.

[..]

Citas piezīmes (piemēram, metode/formula, ko izmanto, lai aprēķinātu ietekmi uz ieņēmumiem, vai jebkura cita informācija).

[..]

⁹⁶ Norādītajām tradicionālo pašu resursu (muitas nodokļi, cukura nodevas) summām jābūt neto summām, t. i., bruto summām, no kurām atskaitītas iekasēšanas izmaksas 20 % apmērā.